

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépíróalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A kiegyezés nehézségei.

Budapest, május 21.

Napról-napra kétségtelenebb lesz, hogy az osztrák képviselőválasztásoknak váratlan eredménye nagy befolyással lesz a kiegyezési tárgyalások egész menetére. Azok a nehézségek, amelyek a kiegyezés elé a régi osztrák birodalmi gyűlésben tornyosultak, még fokozódtak azóta, hogy a keresztényszocialista- és a szociáldemokrata-párt oly óriási arányban megnövekedve került ki a választási küzdelemből. A keresztényszocialista párt a régi centralista-párt helyét foglalja el az osztrák politikai életben, s ez soha és semmi körülmények közt nem fog belenyugodni abba, hogy Magyarország egy lépést is tegyen a gazdasági önállóság felé. És a bécsi Fremdenblatt, amely a „birodalmi” eszme sajtója, amely a külügyminiszter sugalmazása alatt áll, s állítólag a királynak is egyetlen újságja, pünkösdi számában már meg is jelezte az osztrák kormány számára a követendő utat, s azt lehet mondani, hogy Becket és miniszterétársait kötött marsrutával látta el a kiegyezési tárgyalások további folyamára. Mindenekelőtt biztosítandónak tartja a kereskedelempolitikai egységet a külfölddel szemben 1917-en túl is, fentartandónak mondja a közös jegybankot és fel akarja emeltetni a kvótát. Ezekért cserébe hajlandó volna beleegyezni a közbeeső vámvonalba, s a fogyasztási adóknak olyan elkülönítésébe, amiből

Magyarországnak éppen semmi haszna sem volna.

Nyilvánvaló, hogy maguk az osztrákok sem fognak ezekben a feltételekben valamennyien megnyugodni, hisz a szociáldemokraták nem egyeznek majd bele abba, hogy a mezőgazdasági termékek Ausztriában még drágábban jussanak a fogyasztó közönség kezébe. De feltéve, hogy az osztrák szociáldemokraták példát vesznek németországi elvtársaikról s a magas agrárvámokba végre is belenyugosznak, azt hisszük, nagyon vérmes egyes magyar politikusoknak az a reménykedése, hogy majd az osztrák szociáldemokraták Magyarország gazdasági önállóságának kivívásához segédkezet nyújtanak, ezzel akarván elősegíteni Magyarországnak iparállammá való fejlődését s így módon a magyar ipari munkásság megélhetési viszonyainak javulását.

Naivitásra vall ez a hit s ez az egész gondolatmenet mosolyt keltő konjunkturalis politika. Mert nem is említve azt, hogy az osztrák szociáldemokrata-párt nem fog internacionálista alapon bevonulni a birodalmi gyűlésbe, hanem rideg nemzetiségi alapokon szervezkedik, világos, hogy az osztrák szociáldemokratákra elsőrangú fontosságú, hogy a közös vámterület fenmaradjon, mert minden ipari visszaesés Ausztriában az osztrák ipari munkásoknak megélhetési viszonyait tenné nehezebbé s azt csak még sem lehet képzelni, hogy majd az

osztrák szociáldemokratáknak jobban a szívéükön fog feküdni a magyar munkások sorsa, mint a saját választóiké.

Mi tehát abban, hogy az osztrák választásokból a keresztényszocialisták és a szociáldemokraták kerültek ki olyan óriási többséggel, azt sejtjük, hogy a kiegyezési tárgyalások eredménye nem fognak vezetni, mert Ausztria nem fog beleegyezni Magyarország gazdasági önállóságába, mi pedig a gazdasági közösséget Ausztriával fentartani hajlandók nem vagyunk.

Valószínű tehát, hogy mint expedienshez, a kormányok ismét csak ahhoz a formulához folyamodnak, amit Széll Kálmán eszelt ki annak idején, t. i. a reciprocitáshoz, 1917-ig. De nem szabad elfeledni azt, hogy míg Széll Kálmán idejében a reciprocitási szerződés valósággal államférfiúi cselekedet volt, addig ma egy reciprocitási szerződés nem egyéb, mint a Wekerle-kormány tehetetlenségének dokumentuma. Akkor a parlament nyolcztizedrésze a közös vámterületet fentartandónak mondta, s a reciprocitás azonkívül is életbe léptette a Bánffy-Badeni-féle kiegyezés összes megállapodásait, míg ma az egész parlament és az egész ország az önálló vámterületet, az önálló jegybankot, s a külfölddel szemben is gazdasági önállóságunkat követeli, s ha a Wekerle-kormány ma belemegy egy reciprocitási szerződésbe, akkor alapjában nem tett egyebet, mint hogy

Árnyak a fényben.

Írta: Timár Szaniszló.

(Utánnemzés tilos.)

— Az élet — tudom — kegyetlen. De én a szeme közé kaczagok. Csak a pulyák és gyávák azok, akik megijednek a kicsiny harczoktól és a nagy kudarczoktól.

Harcz, küzdelem, szenvedés! Nem is élet az élet e nélkül. Mit is ér az öröm, ha szenvedéssel és harczczal nem kell megszerzeni? A legkisebb öröm értékes és becses, ha meg kell víaskodni érte. Az a fődolog, hogy szeressük egymást. Ugy-e ugy, kis feleség?

Az asszonyka fejével bolintott. Kissé szegényes szobában ültek egymás mellett. A butorok kopottasak, szinehagyottak voltak. Az asszony kapta örökségképpen az anyjától; az is az anyjától. Nem csoda, ha idők során, használat közben mázok lepattogzott és színük itt-ott homályossá lett. No, de azért szegényes környezetben is képzelhető boldogság, különösen, ha a szerelmes házásoknak annyi reményük van, mint amennyi ennek a házaspárnak volt.

Ha azonban a férjnek kevesebb reménye és több éleslátása lett volna, nem kerülte volna el a figyelmét a menyecske halk sóhajtása. Ha asszonyok minden körülményesség és titkoltság nélkül sóhajtoznak, vagy hangosan panaszkodnak, abban semmi különös nincs. Minden asszony sóhajtozik és panaszodik néha. De az elnyomott sóhajtás, vagy titokban eljett könyörgő aggodalmas szimptoma. Férj, vagy szerető, aki

feleségét, vagy kedvesét ezen rajta kapja, firkéssze az okot. Mert a női lélek gyulékony valami és a behulló szikra könnyen tüzvést okozhat ott. Ha pedig a tüzvész már kitört, akkor az oltás vagy elkésve érkezik, vagy lehetetlen.

Ez a sok reménnyel és kevés éleslátással megáldott férj csak azt vette észre, hogy a menyecske a fejével bolint. S ki tudja, ha a titkos, halk sóhajtást észrevette volna, vajjon gondolt volna-e a tüzveszedelemre? Vannak emberek, akik csak a fait accomplit ösmerik. A folyamatról, mozgalmáról és sok egyébről, mely a fait accomplit megelőzi, sejtelmük sincs.

— Szép, szép barátom — mondotta mosolyogva a hölgy, miután a férj csókjait részben viszonzta, részben elhárította. — De ha az ember segíthet a sorsán, akkor rajta! segítsen.

— Hisz én mindent cikövetek, hogy ezekből a szegényes viszonyokból kiragadjalak téged s kiragadjam magamat. Millike lelkem. De látod, eddig semmi sem sikerült. Bárhova fordultam, elutasító választ kaptam. Tudod, legutóbb

— Jó, jó Kálmán, már elmondtad ezt — szakította félbe az asszony — hisz emlékezhetsz rá, múlt héten.

— No látod.

— Most másról van szó. Te... te! Te kis ügyetlen — gügyögött a nő összecusorítva ajkait s megcsipve férje ajkát, mint mikor piciz gyermekkel beszél az ember — látod, én nemcsak szeretni tudok, hanem egyebet is.

— Ugyan mit?

— A szerencsét kovácsolni.
— Nem értem.
— Majd mindjárt megérted. Nézd, van egy barátom.

— Barátnőd? Nos?

— Gyermekkori játszótársak voltunk s igen szerettük egymást. Sokáig, évekig nem láttuk egymást. Azóta Elvira — ez a neve a barátnőmnek — igen előkelő, gazdag dáma lett. Véletlenül találkoztunk minap az Andrassy-uton. Ő fogaton hajtattott, én persze szép gyalogosan jártam. Mikor meglátott, megállította a kocsiját s felszólított, hogy szálljak be hozzá. Beszélgettünk mindenféléről. Elmondtam, hogy szívem szerint mentem férjhez, de bizony szűkös viszonyok között élünk. Ő erre felajánlotta segítő kezét.

— Segítő kezét?

— Igen. Hát sohasem hallottad, könyvben nem olvastad, szinpadon nem láttad, hogy szűkölködő, hü szerelmeseknek egyszerre int egy nyájas kéz: „Jöjjetek, jöjjetek. Csak közel, még közelebb!” És egyszerre megnyílik a szerencse országa és megváltozik körülöttük minden. És ami addig elérhetetlennek látszott, az megvalósul és ami addig balszerencse volt, az szerencse lesz. Látod, ilyen az én Elvira barátnőm segítő keze.

— Bravó! Hát hadd lássuk azt a segítő kezét.

— Van egy rokona. Duszgazdag ember. Nagyvállalkozó. Ez mindent megtesz, amire barátnőm kéri. Megígérte, hogy téged ajánlani fog oda. S bizonyosan tudom, hogy már aján-

teljes hatályában fenntartotta azt a kiegyezést, amelyet annak idején a közös vámterület fanatikus hívei kötöttek, s amely ellen a függetlenségi párt egy év-tized óta küzdött úgy a parlamentben, mint a parlamenten kívül.

De van egy másik ok is, ami miatt ma a reciprocitási szerződés érdekeinket teljesen kiszolgáltatná Ausztria önkényének. A külföldi szerződések ugyanis 1917-ig tenntartandónak mondják a szabad forgalmat Ausztria és Magyarország közt. Ki van tehát véve a kezünkől az eszköz, hogy a reciprocitás megsértése esetén Ausztriával szemben represszáliákat használhassunk. Széll Kálmán idejében más volt a helyzet. Mikor a Széll-féle reciprocitási szerződés létrejött, akkor a külföldi szerződések közül a legtöbb már utolsó éveit élte, és Ausztria már csak azért is óvakodott velünk szemben jogtalan és erőszakos eljárástól, nehogy ezzel is tápot adjon a gazdasági önállóságra irányuló mozgalomnak, amit a külföldi szerződések megújításakor könnyű szerrel valósíthatunk volna meg. De most, mikor a külföldi szerződések még tíz évig érvényben maradnak s mikor ugyszólván fegyvertelenül állunk Ausztriával szemben, minő eszközök azok, amiket a Wekerle-kormány érdekeink védelmére készletben tart? Ilyen eszközök ma nincsenek, s azokat a kormány kilátásba sem helyezheti.

Sőt, hogy tovább menjünk, jelenleg még az a hátránya is meg volna a reciprocitási szerződésnek, hogy míg a Széll-féle szerződés életbe léptette a Bánffy-Badeni-féle megállapodásokat, addig most a Széll-Körber-féle megállapodásokra gondolni sem lehet, tekintettel arra, hogy a Beck-kormány tavaly első tette azt volt, hogy a Széll-Körber-féle kiegyezési javaslatokat a birodalmi gyűlésből visszavonta s kijelentette, hogy azokat többé magára nézve kötelezőknek el nem ismeri. Ha tehát most ismét egy reciprocitási szerződést kötünk Ausz-

triával, akkor egyszerre visszazökken az országot a kormány abba a siralmas helyzetbe, amiben a Bánffy-Badeni-féle megállapodások alapján volt és sem a fogyasztási adók önállósítása, sem a valutaszabályozás végleges befejezése, sem az ugynevezett magyar blokk konverziója, sem az önálló magyar jegybank felállítása be nem következhetnek.

A helyzet tehát reánk nézve nagyon szomorú. És lehetetlen, hogy ezért ne Wekerlét okozzuk. Lehetetlen, hogy amagyanukat ki ne fejezzük, hogy a kormány nem is akarta komolyan gazdasági önállóságunkat, hanem szánt-szándékkal engedte a kiegyezési tárgyalásokat huzni-halasztani, mert a gazdasági közösség fenntartását nyíltan nem merete az országgyűléstől kéri, hanem mesterségesen olyan kényszerhelyzetbe juttatta az országot, amelyben a reciprocitási szerződés lett a labirintusból az egyetlen kivezető út. Az a reciprocitás, amely sohasem volt egyéb, sohasem akart egyéb lenni s most sem lesz egyéb, mint a gazdasági közösségnek fenntartása és biztosítása. S meg vagyunk arról győződve, hogy már akkor ez lebegett Wekerle szeméi előtt, mikor olyan erőlyesen hangoztatta a gazdasági önállóságunkért vivandó harczeit.

Budapest, május 21.

Koalíció értekezlet. A koalíciós pártok holnap, szerdán, délelőtt tíz órakor értekezletre gyűlnek egybe a cseléd-törvényjavaslat részleteinek megvitatására. Az értekezletet a függetlenségi pártkörben tartják.

Beszámoló. Abauj-Szántóról táviratozzák: Nemes Bertalan orsz. képviselő tegnap nagyon látogatott gyűlésen beszámolót tartott, amelyet a közönség lelkesen fogadott. A gyűlés biztosította a képviselőt tántoríthatatlan bizalmáról és a függetlenségi és 48-as elvekhez való ragaszkodásáról. Azután megalakították a függetlenségi pártot. Előfogadták az alapszabályokat. Elnökké választották Sárközy Vendel úr-t. A függetlenségi párt megalakulásáról Kossuth Ferencet táviratilag értesítették.

lott is. Ma délután eredj hozzá, mutatkozz be s hivatkozzál arra, hogy Elvira ajánlott.

— Hát már ennyire érett a dolog?

— Ennyire. De most menj, siess. Türelmetlen vagyok.

— Megyek, megyek, te kis gondviselősem! — szólt a férj boldogan s botját, kalapját kereste.

— Menj már — nógatta a nő.

— Jó, jó, de hisz még a vállalkozó nevé s lakását se tudom. De még az Elvira vezetéknevét se. Csak nem mondhatom a vállalkozónak: itt vagyok, kérem, Elvira küldött.

— Igazad van, kedvesem — szólt az asszony mosolyogva, kissé zavarban — látod, mily logikátlan az ember, ha a szerencsét hajszolja. Jer, megigazítom a nyakkendődet.

S mialatt a nyakkendő kötözgette, ellátta férjét minden tudnivalóval. Megmondta Elvira vezetéknevét s a vállalkozót is megnevezte. Kálmán, a férj pedig futott, vagy inkább röpült a szerelem szárnyain. Hisz a felesége egyengette utját a szerencsééhez.

S valóban csoda történt. Alig múlt néhány hónap e beszélgetés után s Kálmán lakása már megváltozott. Csupa új, modern butor állt a szobákban. A lakás is kibővült. A két szobakonyha helyett hat szobás lakásuk volt. Szobalányt, inást és szakácsnőt is tartottak. Az asszony pompás ruhában járt s tellet gummikerekre is.

Hogyne! A nagyvállalkozónak Kálmán megtetszett s néhány nagy üzlet lebonyolítását rábízta. Minden fényesen sikerült. Kálmán azt hitte, hogy csakugyan varázslat érte utól, mert

amihez fogott, az minden aranyvá vált. Rendületlenül bizott abban, hogy házasságát szerencsés csillagzat alatt kötötte.

S lassankint megösmékedett a pénz értékével s látta, mi mindent lehet azon szerezni s mennyi mindent lehet vele élvezni. Észrevette, hogy az emberek voltaképpen más előtt meg sem hajolnak, mint a pénz előtt s még a hatalom sem kápráztatja úgy őket, mint a pénz. Minden társaságban ünnepelték őt is, a feleségét is. S az asszony, aki a szűkös viszonyok közt is szép volt, mennivel látszott szebbnek az előkelő keretben, a fényes lakásban, a selyemben és bársonyban!

— Valóban, a szerelem is más, ha a gond nem zavarja — mondotta Kálmán, amikor bizalmasan együtt voltak.

— Hálátlan! — fenyegette meg ujjával az asszony — nem emlékszel, mikor az mondtad, hogy az öröm mit sem ér, ha szenvedés és gond meg nem előzte?

— Az akkor volt, amikor még nem tudtam, mi a nagy kereset és a tulajdonképeni jólét. De most már tudom. Most már érzem is, hogy a jólét az igazi boldogságnak elengedhetlen alkotórésze.

Az asszony mosolygott.

— Én már akkor tudtam — mondotta sóhajtozva — éreztem, hogy nem maradhatunk sokáig boldogok, ha minden garasért újra, meg újra meg kell küzdenünk s szenvednünk. Azért fogadtam oly nagy örömmel Elvira barátnőm segítő-kezeit.

Az asszonyka könnyű csókot lehelt férje homlokára s kibélelt a szobából. Kálmán az ablakból látta, amint a gummikerekü tovább

Általános sztrájk a szavazati jogért.

Bécs, május 21.

(Saját tudósítónktól.) Az osztrák választások eredményének előreláthatólag nagy, igen nagy hatása lesz a magyarországi viszonyok további fejlődésére. A szociáldemokrata pártnak igazán rendkívüli térhódítása fogja ezt a hatást kifejteni, amely első sorban az általános, titkos választói jog erőteljesebb, sőt igen erőlyes követelésében fog megnyilvánulni. Ennek a célnak eléréseért az osztrák szociálista párt a magyarországi szociálistáknak minden mozgalmát támogatni fogja, sőt ebben a kérdésben már a taktikát is megállapította. Így már tegnapi jelentésben hírül adtam, hogy az osztrák szociálisták küzdeni fognak minden olyan kiegyezés ellen, amelyet az osztrák kormány olyan magyar kormánnyal kötne, amely mögött nem áll az általános szavazati jog alapján választott többség.

Az osztrák Reichsrathban folytatandó eme elvi küzdelmen kívül az osztrák szociálistapárt a magyarországi szociáldemokrata pártvezetőséget támogatni fogja abban a szinte félelmetesen nagyszabású akcióban is, amelynek a jövő hónap folyamán lesz Magyarország a színhelye. A magyarországi szociálista pártvezetőség már évek óta szoros összeköttetéseket tart fenn az osztrák szociálistákkal, amely különösen élénk lett az utóbbi időben, amikor Ausztriában az általános választói jogot törvénybe iktatták. Természetes, hogy a magyarországi szociálisták az osztrák elvtársak sikerén fölbuzdulva, most már még nagyobb erővel dolgoztak azon, hogy az általános szavazati jogot Magyarországon is megvalósítsák, a mostani osztrák választások eredménye pedig nagyon s alkalmas arra, hogy a szociálistáknak ezt a örekvését a maximumra fejlessze.

A két szociálistapárt közötti érintkezés tehát most leginkább a körül forgott, miképpen lehetne ennek a sürgető követelésnek minél hatalmasabb kifejezést adni. Közvetlenül azután, hogy az osztrák szociálisták az első választási győzelmeket elérték, az új képviselők a pártvezetőséggel egyetemben meg is állapították

iramodott vele. Ő valóban azt sem tudta, hová hajtatott a nő. De nem is érdeklődött iránta.

Egy napon telefonon felszólította a nagyvállalkozót. Valami új nagy üzlet lebonyolítása dolgában volt valami mondani valója.

Az összeköttetést megkapta s éppen „halóznai” akart, amikor két ismerős hang ütötte meg a fülét. Nyilvánvaló volt, hogy a vonalak érintkeznek. A telefon gyakran megenged magának ilyen viccet, ami sokszor igen kellemetlen dolgokat vehet felszínre.

— Figyelj, kedvesem — szólt a férfi-hang — a cigaretta-tárczámat a boudoirod kis táskáján felejtettem. Tedd el jól. A férjed ösmeri.

— Elteszem. Rendben van.

— A férjed azóta nem volt otthon?

— Nem.

— Akkor nincs baj. Hogy érzed magad?

Szeretsz?

Kálmán, aki a telefonkagylót fülénél tartotta, elszédült. Ég és pokol! Ez az ő feleségének hangja volt és a nagyvállalkozóé. Most már megértett minden összefüggést. Tudta, miért fogadta oly jól a nagyvállalkozó, miért bizott rá ily nagy üzleteket, sőt azt is tudta, miért sikerült oly nagyon mindig. Oh! . . .

Szerencséjének bekövetkezése, nyomorúságának eltűnése, a szép lakás, a butor, a gummikerekü, az asszony sok szép ruhája és ékszere mind mind . . . a férj arcza lángolt a gondolatra . . . az asszony hűtlenségéből származott. Istenek, ti halhatatlan istenek! Hát csakugyan mindent ily súlyos büntetés fejében kell megváltani?

A telefonbeszélgetés véget ért s Kálmán

fák a követendő taktikát. Első sorban kimondták, hogy a mai viszonyok között, a míg a külállamok is tartanak hadsereget, a militarizmus és a császárság ellen nem viselnek harcot, hanem minden erejüket a szocialista eszmék hirdetésére fordítják és a mai társadalmi rend megdöntését akkor kezdik el, amikor már nemcsak tüntetésre kell szorítkozniuk, de cselekedhetnek is. Ebben a munkájukban természetesen föltétlenül szükségük van a magyarországi szocialisták erejére is, hiszen az uralkodó és a hadsereg közös a két államban, tehát a párt elvei szempontjából is szívesen támogatják a magyarországi szocialistákat az általános szavazatjogért folytatott küzdelemben.

A magyarországi szocialista párt vezetősége tehát az osztrák elvtársakkal folytatott eszmecsere után arra határozta el magát, hogy az általános szavazatjog kivívásának érdekében megkezdje az általános sztrájk előkészítését. Bécsből eredt ez az eszme, a mélyet — egy kissé virágnyelven — már néhány nap óta hirdet a szocialisták budapesti lapja. Ezen a héten vasárnapon, a hó 26-án veti föl ez a mozgalom első hullámját, a mikor az összes budapesti szakmák és az összes vidéki pártszervezetek „az osztrák választói jog és a magyar parlament” czimmel nyilvános népgyűléseket tartanak. Ezeket a népgyűléseket fogják először nyilvánosan kimondani, hogy a munkások az általános sztrájk proklamálásával is készek a kormányt elváltatni, az általános szavazatjog megvalósításának beváltására kényszeríteni. A szakszervezetekben, a műhelyekben és gyárakban az agitáció állandó lesz, amint a vidéken is folytonos lesz ennek az eszmének a propagálása. A cél pedig az, hogy a jövő hónap vége felé, a mikor az aratás megkezdődne, az egész országban proklamálják az általános sztrájkot. Így állapodtak meg az osztrák és a magyar szocialista pártok, a magyar kormánynak tehát addig kézzel fogható bizonyítékát kell adnia annak, hogy az általános választói jog megvalósítása most már nem fog tovább késni.

futott hazafelé. Mi fordult meg fejében, mily szándékok keletkeztek benne: ki tudná ezt megmondani. A vér és iszonyat képei jelentek meg előtte s mindenre el volt határozva.

S mikor benyitott a lakásba s látta a fényt, a pompát, a jólétnek e ragyogó színtomáit, egyszerre lecsöndesedett lelkében a vihar.

S mikor az asszony mosolyogva lépett elébe s megcsókolta homlokát, a férj el is némult. Bambán, egykedvűen bámult maga elé. Nos, te férj! Hol vannak véres gondolataid, rettentés tervei? Miért nem rántasz revolvert, kést vagy főt, hogy a hitlen asszony szíve verését elállítsad? Vagy úgy! Hisz akkor már holnap visszaköltözhetsz az egy, vagy kétszobás lakásba s csak messziről néznéd azokat, akik a jólétben fürdenek. S a jólét és vagyon, mely eddig lidércfény gyanánt tündöklött előtted, el fog süllyedni örökre s még a füstjét s gőzét sem fogod látni soha.

S bármilyen deprimáló is ez a tudat, de így van. Az élet produkálja ezt az igaz képet: a férj kezét csókolt az asszonynak s elfordította fejét.

És soha, soha sem tudta meg sem a nő, sem a nagyvállalkozó, hogy ama végzetes pillanatban a telefonvonalak érintkeztek s éppen az hallgatta meg a párbeszédet, akinek nem kellett volna tudomást venni róla. Hiába! Vannak férfiak, akik ölnék és vannak, akik megbocsátanak. S ki tudja, melyik bölcsebb, melyik igazságosabb önmaga iránt és mások iránt. Ez a férj a megbocsátó férfiak közé tartozott, pedig nem is kért tőle bűnbocsánatot senki.

Budapest, május 21.

A miniszterelnök itthon. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggelre visszatért dányosi birtokáról Budapestre.

A függetlenségi pártiról. Bizonyos jelenségeket nem szabad szem elől téveszteni. A közvéleménynek időről-időre való megnyilatkozását pedig föltétlenül éber figyelemmel kell kísérni mindenkinek, aki a közéletben, a politikában szerepelni kíván. A mostani körülmények között tehát a függetlenségi pártnak kell mindenkor számot vetni azzal, hogy az ország, a nemzet miképpen vélekedik róla. És ha figyelemmel kísérjük a fentebb említett bizonyos jelenségeket, akkor azt látjuk, hogy az országnak erősen független érzelmű lakossága az utóbbi időben egyre-másra olvassa a függetlenségi párt fejére a tulajdon programját. A kiegyezés kérdésében, a szociális ügyekben egymásután hoznak a vidéki függetlenségi pártszervezetek olyan határozatokat, amelyekből valószággal bizalmatlanság árad az országos párt iránt. Ilyen volt a zombori felirat, ilyen a tegnapi bácsalmási határozat, ilyen a zalamegyei pártnak szervezkedésre felszólító plakátja. És most a párt egyik legkiválóbb tagjától, akit a közbizalom a legszebb közjogi méltóságra emelt, *Justh Gyula* képviselőházi elnöktől kapott olyan intést, amelyről valóban nem szabad megfeledkeznie. *Justh Gyula* féltő gonddal őrzi a párt hagyományos elveit és látva, hogy az már-már rossz utra tér, erélyesen figyelemzetei kötelességére. A függetlenségi párt szelleméről nyilatkozott egy újságíró előtt és a következőket mondta:

— Mindennél jobban nyugtalanít egy jelenség. Nem látja-e mindenki, mi történik itt közvetlen közelünkben? Lelkem mélyéig föl vagyok háborodva, hogyha nekem is hallgatnom kell az itt elhangzó beszédeket. Éppen az én pártomban, abban a pártban, melyet valamikor *Irányi Dániel* vezetett, olyan erős reakciós áramlat kerekedett elül, hogy az embernek kétségbe kell esnie. Sorra emelkednek szólásra annak a pártnak tagjai, a mely Kossuth nevét viseli és olyan nézeteket hangoztatnak, amelyek *homlokegyenest ellenkeznek minden szabadelvű felfogással*. Ez nagyon szomorú dolog... A reakció a parlamentben a legnagyobb veszedelem. Veszedelme az országnak, a parlamentárizmusnak és pártomnak.

Talán *Justh Gyula* tekintélye rábírja a megtévelyedett párttagokat a visszatérésre. A súlyos kijelentés máris nagy izgalmat keltett a függetlenségi képviselők között. *Gál Gaszton*, a pártnak egyik fiatal tagja, a legközelebbi pártértekezleten szót fogja tenni a képviselőház kiváló elnökének intelmét. Lehet, hogy ez a felszólalás vihart fog kelteni, de utána bizonyára kiüszül a levegő és a reakció, amely ellen *Justh Gyula* már annyi harcot vívott, ismét el fog tűnni közéletünkben.

Növesztik a családörvényt. A földművelésügyi miniszteriumban *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter ma folytatta a gazdák és gazdasági céledek jogviszonyának szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyában a tanácskozási azokkal a képviselőkkel, akik a koalíciós pártok multikori együttes értekezletének eredményeképpen a javaslat egyes intézkedéseinek módosítását szükségesnek találták a földművelési és munkásügyi bizottság tárgyalása után is. A tanácskozáson *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszteren kívül résztvettek *Mezőssy Béla* államtitkár, *Barthóczy János* miniszteri tanácsos, a javaslat miniszteri előadója, továbbá *Náray Lajos*, gróf *Zichy Vladimir*, *Nagy Emil*, *Ugron Gábor*, *Horváth József* (marosújvári), *Buzá Barna*, *Kelemen Sama*, *Laehne Hugo*, *Fényveszt Soma*, *Mérey Lajos*, gróf *Eszterházy Móricz*, *Ernst Sándor*, *Emőd József*, gróf *Balthányi József*, *Vásárhelyi Dezső*, *Bernáth István*, *Thaly Ferencz*, *Szentiványi Árpád*, *Gál Gaszton* stb. orsz. képviselők. Az értekezlet bizalmas jellegű volt és teljesen letárgyalta a törvényjavaslatot. A tanácskozás során pár kérdés függőben hagyatott, azonban kiegyenlíthetetlen elvi ellentétek egyáltalában nem merültek fel. A javaslatot a koalíciós pártok együttes értekezlete szerdán délelőtt 10 órakor veszi tárgyalás alá.

A külkereskedelmi képviselőlet egysége.

Budapest, május 21.

A pünkösdi ünnepeken különös riadó hangozott el Bécsben. Nem az osztrákoknak, hanem a magyaroknak volt szánva. A magyarok között is elsősorban a függetlenségi pártiaknak. A külügyminiszterium lapja fujta a riadót, és már röviden elmondoztuk, hogy mit akart elérni vele. Meg akarta győzni a hatvanheteseket, hogy meg kell szilárdítani a közösség alapjait és fel akarta világosítani a negyvennyolcasokat, hogy eddigi szereplésük után ezt akadálytalanul megtehetik.

A Bécsből érkező megdöbbentő fejtegetéseknek erre a részletére most nem óhajtunk kiterjeszkedni. Mi csak ráakarunk mutatni arra, hogy mi az a veszedelemben forgó nagy érték, amelynek a megmentésére hívja fel az osztrák cenzalista újság a magyar hatvanheteseket. Nincs már szó többé a vámközösség megmentéséről, nincs szó a vámelkülönülés lehetetlenségéről. Ugy látszik, erre nézve már megnyugtató egyezség jött létre a két kormány között, és az egyezség minden valószínűség szerint nem sokat változtat azon a tényen, hogy vámpolitikai tekintetben teljesen Ausztria akarathoz vagyunk kötve. Ha nem így volna, bizonyos, hogy az osztrák riadó a vámközösség fentartásának szükségét is melegebben hangoztatta volna. Azonban ezt nem találta szükségesnek.

Szükségesnek találja hangoztatni a kereskedelmi képviselőlet közösségét kifelé és a bankközösséget. Ez a két dolog, úgy látszik, veszedelemben forog, de mert épp ez a két intézményközösség a legalkalmasabb arra, hogy a külföldet Magyarország gazdaságpolitikai jellege iránt megtevéssze, illetve még akkor is ébren tartsa a gazdasági közösségről meglevő hitet, ha mi esetleg valami vámttechnikai rendelkezést fogunk is életbeléptetni: úgy az osztrák cenzalizmus szükségének látja, hogy e két intézményközösséget minden körülmények között fentartsa és ezt a birodalmi hatalmi kérdések ama kategóriájába sorozza, amelyeket megvédelmezni éppen olyan szent kötelesség, mint például a német vezényleti nyelvet.

A bankról egyelőre nem szólunk, de lássuk közelebbről a külkereskedelmi képviselőlet közösségét. Ez azt teszi, hogy Magyarország és Ausztria még az esetben se köthessen egymás nélkül kereskedelmi szerződést, illetve egymástól eltérő szerződést, ha maguk között fel is állítják a vámsorompókat és ha egymástól tényleges vámot is szednek. Vagyis, ha a gazdasági közösség Ausztria és Magyarország között megszakadna és a két állam külön szerződésben szabályozná egymáshoz való viszonyát, úgy ez esetben sem léphetne fel valamely külföldi állammal szemben mint önálló gazdaságpolitikai egység, hanem a közös külügyminiszter utján egységes, közös, vagyis közös és teljesen egybehangzó tartalmú kereskedelmi szerződést kötne velük. A világnak ugyanis egy pillanatra sem szabad hinnie, hogy Magyarország képes és jogosult önálló kereskedelmi szerződéseket kötni, ellenben mindvégig meg kell őrizni azt a fikciót, hogy a monarchia egyetlen gazdasági egység, amelynek határa nem az osztrák és nem a magyar, hanem a közös osztrák-magyar birodalmi határ.

Ki kell jelentenünk, hogy Magyarország akkor követné el a legnagyobb örültséget, ha ennek a közösségi fikciónak ijétén módon való fenntartásába beleegyeznék. Az 1867. XII. t.-czikk 8. §-a szerint a külkereskedelmi képviselőlet a külügyminiszter hatáskörébe van ugyan utalva, de egyetlen szóval sincs kimondva, hogy a külkereskedelmi képviselőlet ama természetű közös ügyek közé tartozik, a melyeknek közössége a pragmatika szankcióból folyik, tehát a védelem és külügy. Sőt, minthogy e törvény 57. §-a világosan kimondja, hogy a gazdasági közösség egyáltalán nem a pragmatika szankcióból folyik és mindkét állam jogosítva van bármely pillanatban az önálló gazdasági berendezkedés eszközeihez nyulni, ebből kétségtelenül el mindkét államnak az a joga is, hogy

gazdasági érdekeinek a külfölddel szemben való védelme egymástól eltérő alapon történjék.

Csak egy dologban nem lehet eltérés és elszakadás: a külügyminiszter személyére nézve. Ennek a törvény szerint közönsnek kell lennie. Vagyis mindkét állam csak őt bízhatja meg érdekeinek képviselésével és a szerződések aláírásával. Azonban a közösség már ezentúl nem terjedhet. Nevezetesen nem vonatkozhatik a fejedelem személyiségének közös képviselésére, és a külügyminiszter valahányszor Magyarország és Ausztria uralkodójának képviselésében jár el (mert hisz a kereskedelmi szerződések, mint nemzetközi szerződések mindig az uralkodók képviselőinek az aláírását viselik) ugy ezt a minőségét is kifejezetten megjelölni tartozik, és pedig úgy, hogy mint a magyar király, vagy pedig mint az osztrák császár képviselője írja alá a szerződést. Mindkét esetben külön-külön kapja utasításait a két kormánytól és ezeket akkor is becsületesen és — ami fő — titoktartóan tartozik kezelni, ha azok a két ország érdekeire nézve ellentétesek.

Gazdasági szempontból elengedhetetlenül szükséges a közjogi megkülönböztetéshez való ragaszkodás. A gazdaságilag külön szervezkedő Magyarország minden pillanatban szüksége lehet arra, hogy Ausztriával szemben vagy Ausztria meggyőztetésére más vámpolitikai irányt kövessen, más vámtételeket alkalmazzon, mint Ausztria. Szüksége van tehát arra is, hogy bizonyos államoknak vámkedvezményeket tessen, amit nem tehetne, ha Ausztriával olyan szerződést kötne, amely őt kifelé Ausztriával közös gazdasági egységgé tenné meg. Lehetetlen, hogy egy előrelátó és valóban függetlenségre törekvő gazdasági politika ebbe belemenjen. Az osztrák szocialisták persze göröcsösen ragaszkodnak hozzá, mert a birodalmi egység pusztuló fogalmának egy törmelékét menthetnék vele. Azonban Magyarország ennek a törekvésnek a támogatásába nem mehet bele és gazdasági függetlenségének statuálását azon a ponton kell megkezdnie, ahol ez harmadik államokkal szemben a leginkább szembetűnő. A „Fremdenblatt“ pünkösdi ajánlatából nem kérünk tehát és a külkereskedelmi egység gondolatát a leghatározottabban visszautasítjuk.

Budapest, 1907. május 21.

A Fremdenblatt és a kiegyezés. Arra a kommentár, amelylyel egyes lapok a bécsi Fremdenblattnak a kiegyezési kérdéssel kapcsolatban közölt cikkét kísérték, a *Magyar Tudósító* illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján a következőket jelenti: Minden alapot nélkülöz az a feltevés, hogy a külügyi hivatal sugalmazta volna a Fremdenblattnak a kiegyezésről szóló cikkét, melylyel egyes magyar lapok foglalkoznak. A közös külügyminiszterium hébe-hóba felhasználja a Fremdenblattot azon célból, hogy felfogását egyes külpolitikai kérdésekben ismertesse, a belpolitikába azonban, amelyhez a kiegyezés is tartozik, nem elegendik a külügyminiszterium és amit a Fremdenblatt erről írt, talán az osztrák kormány felfogását tolmácsolja, de semmiesetre sem a külügyminiszteriumét.

A zirczi választás. Veszprémből táviratozzák: A zirczi választókerületben megüresedett képviselői mandátum betöltésére a központi választmány ma tartott ülésén június 5-ét tüzte ki.

Kossuth Ferencz a bihari függetlenségi párt elnöke. A Biharvármegyei függetlenségi és 48-as párt legutóbb tartott közgyűlésén Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert, az országos függetlenségi és 48-as párt elnökét diszelnökké választotta. Kossuth a megválasztást elfogadta és e hó 23-án fogja fogadni a diszoklevéllel Budapestre érkező küldöttséget, amelyet Nadányi Károly nagybirtokos, a biharvármegyei függetlenségi párt elnöke fog vezetni.

A képviselőház bizottságai. A képviselőház zárszámadási bizottsága e hó 23-án délután 5 órakor ülést tart, amelyen az 1904. évi összjelen-

tést tárgyalják. — A pénzügyi bizottság e hó 23-án, csütörtökön, délután 5 órakor ülést tart.

— A *kérvényi* bizottság e hó 24-én, pénteken, délután 4 órakor, a *számvizsgáló* bizottság ugyanezen a napon délelőtt fél 10 órakor tartja ülését; a *II. bíráló* bizottság e hó 29-én délelőtt 11 órakor ülést tart, melynek tárgya: Ivánka Milán választása elleni panasz.

Pártsszervezkedés Csáktornya. *Filipics* Lajos csáktornyai országgyűlési képviselő, dr. *Tamás* János a zalamegyei függetlenségi párt vezetőségének megbízottja és a kerület számos választója részvételével értekezlet volt, mely egyhangulag óriási lelkesedéssel elhatározta a függetlenségi és 48-as párt állandó szervezetének megalakítását a csáktornyai kerületben. Az értekezlet elhatározta, hogy ebből a célból június másodikára népgyűlés hívassék össze, mely a pártsszervezetet végleg megalakítsa.

A horvát helyzet.

Zágráb, május 21.

(*Saját tudósítónktól.*) A Budapestről vasárnap hajnalban ide érkezett horvát képviselőket nagy ovációval fogadta a horvát főváros lakossága. E tüntetés jelentősége tulterjeszkedik a rendes demonstrációk keretén. Nem csak annyit jelent, hogy a horvát nép jogaiért küzdők népszertük; hanem határozott politikai állásfoglalást is jelent.

Határozottan állíthatom, hogy a horvát képviselők valósággal le vannak szögezve ahhoz az állásponthoz, melyet most Budapesten a magyar kormánnyal szemben elfoglálnak. Ebből jottányit sem engedhetnek, mert, ha engednek, szemben találják magukat az egész horvát néppel.

Arra gondolni sem lehet, hogy a horvát országgyűlést fölsozlatták. Ha ezt megtennék, még radikálisabb többséget küldenének a képviselőházba.

Hogy mi lesz, senki meg nem mondhatja. A képviselők érzik, hogy kemény fába vágják fejszéjüket. Tudják, hogy a magyar kormány nem engedhet, mert mögötte a függetlenségi párt már nagyon nyugtalanodik. De viszont ők sem engedhetnek. Addig, míg csak gyakorlatról, szokásról volt szó, hagyján, de hogy most törvénybe kívánják iktatni, hogy csak magyarul tudó lehet vasutas, még a horvátországi vasuton is: késhégyig menő harczig kések elmenni, semhogy azt eltűnjék.

Azt hiszem, hogy a két ország között támadt ellentétek nagyon ki fognak élesedni. Hozzá fog ehhez járulni az a körülmény is, hogy a horvátok a báni kormányt teljesen izolálni kívánják a magyar kormánytól. Itt az a fölfogás, hogy Horvátország autonómiájára nézve sértő, hogy a bán mintegy kiegészítő része a magyar kormánynak. Ha a magyar kormány megbukik, le kell mondania a bánnak is. Ez szerintük nagy igazságtalanság. A bánnak teljesen függetlennek kell lennie a magyar kormánytól. Ha a magyar kormánynak valami elintézni valója van a királylyal, vagy az osztrák kormánnyal, ehhez a báni kormánynak semmi köze nem lehet. A báni kormány önálló kormány, mely csak a horvát országgyűlésnek felelős.

Körülbelül ezek azok a szempontok, melyek most a horvát közéletet dominálják. Tévednek Magyarországon, ha azt hiszik, hogy ezek csak néhány politikusként a szótárban fordulnak elő. Az egész horvát nép kívánsága ez, melytől elállni bajosan fog. A magyar vezető politikusoknak számolniok kell ezzel a körülménnyel, ha a helyzetet pontosan akarják megítélni.

A horvát nyelvkérdés ügye egyelőre nyugvó pontra jutott. A horvát delegátusok eddig még nem határoztak a felett, hogy mikor térnek vissza a fővárosba. *Tuskán* Gergely, ki a mai bizottsági tárgyalásnál képviselte a horvátok kívánságait, holnap reggel hazautazik, hogy képviselőtársainak a mai bizottsági tárgyalás eredményéről jelentést tegyen. Egyelőre csak *Sapito* Ferencz képviselő marad itt,

hogy szükség esetére a horvát delegátusokat Budapestre hívja. A horvát képviselők itt fogják ugyanis jövőre maguktartását illetőleg a határozatokat meghozni. Afelől egy perczig sem voltak kétségben, hogy a közlekedési bizottság, *Tuskán* módosítványait el fogja vetni, ami megtörténvén, a horvát képviselők valószínűleg csak a vasuti javaslat plenáris tárgyalására fognak ismét testületileg Budapestre jönni. Gróf *Pejacsevich* Tivadár horvát bán azonban már ma este Budapestre érkezett és holnap újból megkezdte a tárgyalásokat *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel.

Zágrábról jelentik: A szombatról vasárnapra virradó éjjel fél 2 órakor odaérkezett gróf *Pejacsevich* horvát bán, *Nikolics* osztályfőnök, *Medakovic*, az országgyűlés elnöke, valamint több képviselő. Daczára a késő éjjeli órának és a szakadó esőnek, nagyszámu embertömeg gyűlt egybe a pályaudvaron. Dr. *Medakovic* ezen szavakkal köszöntö meg a szíves fogadtatást:

— A pillanat nem alkalmas a tüntetésekre. Ugy tünik fel, mintha nálunk még nem értenék meg azon átalakítás jelentőségét, amelyet mi hazánkban és nyilvános életünkben keresztülvittünk, ha azt hisszük, hogy az ezért való elismerést különösen ki kell fejezni azért, hogy mint a nemzet képviselői, kötelességünket teljesítettük. Abban a konfliktusban, amelybe sodortattunk és amely annál súlyosabb, mert oly kérdésekről van szó, amelyek mindkét rész nemzeti érzékenységét is érintik, csakis kötelességünket teljesítettük. Ezen üdvözlésre benneteket hazafias érzések hozott ide, ezen érzés pedig, ugyszintén az az óhaj, hogy hazánk a jövőben boldog legyen, valamennyiünk szívében közös.

A horvát-szerb koalíció tagjai meglepedéssel konstatálják, hogy intésük elegendő volt arra, hogy a horvát közvélemény imponáló nyugalommal fogadta a képviselők eljárásának *ki nem elégtő* eredményét. Ezt annak bizonyítékául tekintik, hogy a horvát közvélemény mellettük van. Ami a jövőben követendő taktikát illeti, valószínű, hogy a horvát delegátusok pusztia tiltakozásra fognak szorítkozni, mert arra nézve teljes egyetértés uralkodik közöttük, hogy az esetre, ha a magyar országgyűlés a javaslatot meg is szavazza, a horvát országgyűlés azt *semmi esetre sem fogja promulgálni*. Egy jogpárti képviselő egyébként megjegyezte, hogy a horvátoknak ezer és egy módjuk van, hogy a magyar kormánynak kellemetlenkedjenek, mert a magyaroknak nem szabad feledniük azt, hogy az ut Fiuméba Horvátországon át vezet.

Potocnyak képviselő tegnap Kulpa-Bródban beszámolót tartott. A képviselő a magyar-horvát tárgyalásokról szólt és vázolta a stádiumot, melyben az ügy ez idő szerint van. Utalt a gróf *Pejacsevich* horvát bán és *Nikolics* osztályfőnök által tanúsított határozott magatartásra. A gyűlés lelkesen élte gr. *Pejacsevich*ot. Utalt arra, hogy Horvátország politikájának ma olyannak kell lennie, hogy meggátolja a horvát érdekek háttérbe szorítását úgy egyik, valamint a másik oldalról. A beszámoló beszéd után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben bizalmat szavaztak *Potocnyak* képviselőnek és a horvát-szerb koalíciónak. A határozati javaslat egyben kimondja, hogy a választók a jövőben is a koalíció 1905. évi decemberi manifesztumának követelményeihez ragaszkodnak. Körösből tegnap a horvát jogpárt klubja konferenciát tartott, amely alkalommal *Zagorac* képviselő beszámolt tevékenységéről és a jelenlegi politikai helyzetéről.

Egy lap mai számában a horvát konfliktus illetőleg azt közli, hogy *Szterényi* József államtitkár résztvevő volna egy ez ügyben tartott tanácskozáson, melyen közte és *Pejacsevich* bán között az a szóváltás történt volna, hogy a bán kijelentette, miszerint az államtitkárnak egy reá vonatkozó állítása nem felel meg a valóságnak. Ere vonatkozólag a *Magyar Tudósító* felhatalmazták annak kijelentésére, hogy az egész közlemény valótlan. Egyrészt soha semmiféle szóváltás a horvát bán és *Szterényi* József államtitkár között nem fordult elő, másrészt *Szterényi* József államtitkár egyetlen tanácskozmány kivételével, mely még a törvényjavaslat minisztertanácsai tárgyalását megelőzőleg a képviselőház egyik miniszteri szobájában tartott és amelyen a miniszterelnök, a horvát miniszter, a bán, *Nikolics* osztályfőnök és *Stetina* miniszteri tanácsos vett részt, semmiféle tanácskozmányon e tárgyban nem vett részt.

Politikai hangulatok.

I. Meglepetések.

Az Egyetértésben egy képviselőházi karczolat keretében közöltem azt a véleményt, melyet Németországból hozott egy pénzkapacitás, a berlini irányadó politikai körök véleményét ismertetvén Magyarországnak és Ausztriának egymáshoz való viszonyáról. Hogy ott a teljes egységet tekintik olyan ideál gyanánt, amelylyel Németország szövetkezve, a nemzetek versenyében helyt állhat. Azóta több fejtegetés és ismertetés jelent meg, nagyjában és részleteiben ugyanezen kérdéssel foglalkozva. Nem is csak véletlenség lehetett, hogy Berlinben a gondolatnak propagandát igyekeztek csinálni s aztán kipattantották Bécsben. De magát a kérdést meglepetésnek szánták, hogy eképpen zavarokat okozzanak s az országban a türelmetlenséget és a bizalmatlanságot fokozzák.

A nagy politikában tudjuk, hogy nem egy olyan cselekvés keletkezett Bécsben, melynek mozgató ereje Berlinből származott. Voltak diplomaták, akiket rá lehetett bírni arra is, hogy bajba keverjék a Burgot, csak hogy Berlinnek kedveskedjenek. Abban meg éppen nem találtak lelkiismeretlenséget, ha Magyarországnak hoznak bármily nagy bajt. Az információkat azonban kiegészíthetjük most egy másikkal, mely a német udvarban éppen nem titkolt álláspontot tartalmaz.

E szerint igen téves az a felfogás, mintha a német császár különösebben azért érdeklődne a monarchia ügyei iránt, mintha ennek birtokára vágyakoznék. A német császár sokkal jobban ismeri a monarchia viszonyait, mint számosan a Ballplatz diplomatái közül. Ilyen polyglott „Ausztriára, szegényes és folytonosan közjogi harcokban szenvedő Magyarországra“ a német császárnak nincs szüksége. De a kettőnek szerves összekapcsolását a szövetséges erő érdekében kívánja. Majd csak valamikor akkor kerül a sor a nagynémet álmodozók birodalmára, amikor nem tarthatnak tőle, hogy a befektetések magát a hódítót tennék tönkre. Így amint most vagyunk, nem kellünk. A katonai és gazdasági szövetség kapcsolata sokkal kellemesebb és olcsóbb nekik, ha az áldozatokat mi fedezzük.

Szükség van rá, hogy a meglepetésekre szánt bombákat ártalmatlanokká tegyünk, nehogy ezek a békes fejlődésre irányuló munkát nehezítsék. Az Ausztriával való egyezkedésnél mi ránk csak az tartozik, hogy Magyarország érdekeit megóvjuk és anyagi boldogulásainkat biztosítsuk. A gazdasági függetlenség érdeke pedig kizárja a klauzulákat, melyek önrendelkezési jogunkat lekötik. A nagyhatalmi hóbortról lemondunk szívesen, csak hogy az államot tápláló életerekbe több erőt adó egészség jusson. A belső gazdagság majd kipótolja a külső fényt. Egy Rothschild daróc-ruhában jelent meg a lordmajor bálján, de a ruha bélésein Rubens képek voltak festve. Olvassuk csak az elmékedéseket, kombinációkat, tanuljunk belőlük, de ne ijedjünk meg tőlük.

A koronázási jubileum előtt mindenesetre kettőzötten is számítottak hatásra és zavarcsinálásra.

Azonban az látszik, hogy maga a koronázási jubileum sem érinti feletlébb az érdeklődést. Több és fontosabb gond van annál, mint azzal törődni, hogy kik lesznek hercegek, kegyelmes urak, méltóságok és rendjeleket hogy kik kapnak. Ha lesz, lesz, hogyha nem lesz, hát nem lesz. Minden kitüntetésnél kellemesebb meglepetés lenne a mi részünkre, ha a jubi-

leum alkalmára tisztázva lennének a függő kérdések és ha arról kapnánk dokumentumot, hogy gazdasági és állami függetlenségünk útjában többé nem találunk akadályokat.

És minél több szöbeszéd keletkezik másféléről, annál többet fognak kérdezősködni minálunk erről, és pedig csakis erről.

* * *

II. Tüntetés után.

A román izgatók a memorandum-pör idejében egész Erdélyre kiterjedő mozgalmat indítottak. A mozgalom támogatására a külföldet is fellármázták. Heteken át nem lehetett egyebet hallani, mint azt, hogy kitör a forradalom, hogy nagy vérengzések lesznek, Erdélyt elszakítják Magyarországtól. Kötetre való cikkek jelentek meg a magyarországi és a külföldi lapokban televérmesebbnél-vérmesebb jóslásokkal. Kormánykörökben és politikai körökben permanens tanácskozások voltak, hogy mit kellene tenni diplomatikusan, ravaszul, ügyesen. Intézkedések és rendeletek egymást érték.

Ezalatt lezajlott a nagy pör: a memorandumokat elítélték. Kolozsvarra az izgatók összegyűjtötték Erdély „román népét“. Harmincz krajczárnyi napszámot és ellátást ígértek nekik és bevitték Kolozsvarra. Bizony többezeren voltak, bocskorosan, piszkosan, bután s azt se tudták, hogy miért kell nekik gyalogolniuk. A Diana-fürdő mellett egy nagy kertbe terelték őket s ez lett volna délután három órakor a nagy tüntetés, melyen Európa szeme függ és amelyen az ország léte vagy nem léte dől el. Itt kiáltják ki Erdélynek Romániához való csatlósát.

Erre aztán a kolozsvári rendőrfőkapitány utnak indította egy tisztviselőjét és egy öreg lovasrendőrt. Maga a főkapitány, Deák Pál ugyanazon zsinóros ruhában és ugyanazzal a furkósbottal, amelylyel reggelenként a főtéren sétálni szokott, gyalogosan ment utánok.

A lovasrendőr Erdély román népe között utat nyitott a rendőrtisztviselőnek, míg a főkapitány elvegyült a tömegben. A lovasrendőrtől úgy széthuzódtak, mint a vaj. Összelapultak, hogy majd megfuladtak, de minél távolabb igyekeztek lenni. A vezetők már biztatgatták őket, hogy kiáltsák ki az új Oláhországot, nem kiáltottak azok semmit.

A rendőrtisztviselő csak annyit mondott, hogy a főkapitány ur nevében a gyűlést feloszlatja és intett a kezével, hogy menjenek. Elmentek mind. Estére csend volt; reggelre üres volt a város. Az oláhok csak felét kapták meg a napszámnak, de hát nem is dolgoztak.

A főkapitány az egész esetet így magyarázta:

— Tüntetés volt, feloszlattam és most má rend van.

De tüntetés kellett hozzá, hogy rend lehessen.

Valjon a horvátokkal nem így bennénk-e. A horvátok is eljutottak már a tüntetésig. Most már következhetik a rendcsinálás. A magyar államhatalomnak mutatkoznia kell valami módon. Amit követelnek, az államellenes, tehát nem marad más hátra, mint feloszlatni a fenyegető gyűléseket.

Majd akkor kitűnik, hogy nem is olyan nagy a baj, ha szembe nézünk vele, mint hogyha a távolból kontemplálgatunk. Sok írásnál, sok tanácskozásnál, sok kontemplálgatásnál és egyezkedésnél többet ér egy cselekedet.

* * *

III. Társadalmi mozgalmak.

A társadalmi életben azok között, akik vezérszerpet vállalni hivatottak, bizonyos ellentétek mutatkoznak. A májusi ugynevezett „sai-

son“ jól sikerült; de csak egyféle szempontból lehet azt mondani, hogy jól sikerült. Tudniillik gazdag és fényűző, mesébe illő pompájú, pazar mulatságok bőven voltak.

Akik közel jutottak a terített asztalokhoz, bőven beszélnek róla, hogy hány száz forintba került egy vendég. Az egyik estélyen kétszáz forintba került egy teríték, de olyan is volt, a hol háromszázba került. Idegen vendégek viszonzták a barátságot és szintén rendeztek lehetőleg még fényesebb és drágább mulatságot. Legfontosabb beszéd-téma, hogy mennyibe került a virág és mennyibe a teríték mellett az emléktárgy. Néha egy nap két ilyen mulatság is volt. Egyet a nyilvánosság bevonásával is rendeztek, de ott is az volt a leglényegesebb, hogy automobiljának a feldiszipítésére ki költöthetett legtöbbet.

A „saison“ ily módon való felhasználása nem találkozott általános tetszéssel. Vannak az arisztokrácia körében többen, akik kárhóztatják, hogy a „társaság“ együtt időzése csakis az által válhasson emlegetetté, hogy annak fényűzése legenda gyanánt szálljon a publikum közé. Az éppen nem valami kiváló dicsőség, ha más köröket arra bírnak, hogy ezt utánózzák, esetleg tul is szárnyalják. De úgy vélik, hogy a pazar életmódot bizonyosságot tenni ez idő szerint nem a legfontosabb kötelesség Magyarországon. Szerették volna, hogy ha az összejöveteleket nemzeti, kulturális és gazdasági eszmék és célok előmozdítására, vagy legalább propagálására használták volna fel. Nem kalandos tervekre gondolnak, hanem mindennapi szükségletekre, amelyek gondozását a társadalom vezetőitől esetleg várhatja a nemzet.

Azonban, a kiknek a dolgok rendezése nem is tetszett, még sem vohatták ki magukat belőlük, főleg azért, mert az udvar képviselve volt és félremagyarázhattak volna az elmaradást. Hátha még ebből akarják megtudni, hogy magyar udvartartásnak lehetne-e megfelelő kerete Budapesten. De észre lehetett venni, hogy a szociális áramlatok között még sincs helye a céltalan fényűzés fitogtatásának.

Most a mulatozások ilyen része befejezéséhez közeledik. Erre következik, aztán, hogy akik nem helyeselték, most más tervekre gondolnak és helyre akarnak pótolni egyetmást. Különböző tervek vonulnak fel művészeti, irodalmi és társadalmi oly ünnepélyek rendezésére, melyből a köznek, a magyarságnak haszna legyen. Az ünnepélyeket igyekeznek összekapcsolni a koronázási jubileummal.

Csak ki ne fogyjanak az időből és ha jól hozzálátnak, akkor elfeledtetik a céltalan mulatozások emlékét.

KÜLFÖLD.

Kinek az eszméje a hágai konferencia? A Daily Mail pétervári levelezője a hágai konferenciáról írván, a következőket mondja: *A gondolat Kuro-patkin tábornoknak egy 1898. évi javaslatából támadt*, amely szerint Oroszország kössön Ausztria-Magyarországgal egyezményt, hogy a tűzérési fegyverkezést, tekintettel költséges voltára, szüntessék meg. Witte elutasította a javaslatot, helyette azonban azt ajánlotta, hogy az orosz czár hívja egybe a hatalmakat egy konferenciára, amelyen a fegyverkezés korlátozásáról tanácskoznak. Az említett lap azt jegyzi meg, hogy a maga részéről helyesli a német sajtó azon részének nézetét, amely Bülow hercegnek azt a felfogását képviseli, hogy ily körülmények között érthetetlen a fegyverkezés korlátozásának kérdését felvetni a konferencián, — mert a tárgyalás tisztán akadémikus volna és csakis felesleges izgatottságot és vádakat szülne. Bülow herceg világosan kijelentette, hogy a javaslat tárgyalásában nem lát semminő előnyt.

Bülów és Aehrenthal. Berlinből táviratozzák, hogy Bülów német birodalmi kancellár nem-sokára viszonzni fogja Bécsben báró Aehrenthal magyar-osztrák külügyminiszter minapi berlini látogatását. A látogatás ideje még nincs meg-állapítva.

A braunschweigi régensség. Oly ember, aki nagy-nyon közel áll *János Albrecht* meklenburgi her-vezeghez, kijelentette, hogy a herczegnek braun-schweigi régenssé váló megválasztása elől az összes nehézségeket elhárították. A régens-válasz-tás május 27-én lesz s a herczeg már június 4-én szándékozik bevonulni új fővárosába.

A spanyol haditengerészet újjászervezése. A spanyol tengerészeti miniszter egy lapudósító előtt kijelen-tette, hogy az arzenálok teljesítő képességét növel-jék és olyan flottát teremtsenek, amely elégséges a szigetek és partok megvédelmezésére, a tengeré-szeti költségvetést nagy mértékben fölemelik. A költségvetés, amely eddig 50 millióra rugott, a következő években 65 millióra fog emelkedni. A költségvetés három 15-000 tonnás egyforma min-tájú páncélos hajó, számos kisebb hadihajó és számos tengeralatti naszád építése iránt intézkedik. A munkálatok nagy részét spanyol vállalkozókra bizzák.

A svéd választójog reformja. Svédországnak né-hány év múlva új választójoga lesz. Napok óta kétségtelen már, hogy a jelenlegi svéd országgyű-lés nem fog ellenszegülni merni a Tällberg-féle kompromisszum-javaslatnak, s hogy ez e szerint mind a két kamarának hozzájárulását meg fogja nyerni. Így tehát a konzervatív *Lindmann* minisz-terium az érdem, hogy az általános egyenlő vá-lasztói jogot behozza Svédországba. Igaz ugyan, hogy a jelenlegi parlament határozata csak két év múlva válhatik valóra, mert azt az új parlament-nek is jóvá kell hagynia, ez pedig csak 1909-ben következhetik be, mert a jövő választások csak 1908-ban lesznek. Már maga a kormányjavaslat is várakozáson felül liberális volt. A Tällberg-féle javaslat folytán azonban még demokratikusabbá lett. Egyenlő és általános választói jogot ad a képviselőválasztásokra s igen demokratikusan ala-kítottatott át a törvényhatósági választói jog is.

A vasutasok pragmatikája.

— A közlekedésügyi bizottság ülése. —

Budapest, május 21.

A horvátoknak a nyelvkérdésben támasztott követeléseit ma hivatalos formában tárták az ország elé. A közlekedésügyi bizottság ugyanis ma délutáni ülésében tárgyalás alá vette a vas-utasok szolgálati rendtartásáról szóló törvény-javaslatot és ezt az alkalmat használta föl *Tuskán* Gergely, a bizottság horvát tagja, — amint előre jeleztük, — a horvátok ismeretes köve-telésének előterjesztésére. A nemzeti kormánynak valóban a legnagyobb diadala, hogy a horvátok már államnak tartják magukat és arra az állás-pontra helyezkednek, hogy miután Magyarország velük 1868-ban egyezményt kötött, állam pedig a maga tartományával nem köt kiegészítést, tehát Horvát-Szlavonország is állam. És a magyar kor-mány ezt a hihetetlenül vakmerő állítást nem utasította határozottan vissza, hanem megelégedett azzal, hogy mentegődjék. A horvátok vakmerősége ellen nem volt szava, csak azt bizonyították, hogy a horvát nyelven nem esett sérelem. A bizottság ugyan visszautasította *Tuskán* halasztó indítványát, de a megérdemelt lecczét elmulasztotta megadni.

Magát a pragmatikát általánosságban elfogad-ták, de már *Kállay* Lipót előadó is csak úgy aján-lotta a törvényjavaslatot elfogadásra, hogy a rész-letes tárgyalás alkalmával számos módosítást kell majd eszközölni.

A bizottsági ülésről tudósításunk a következő: A képviselőház közlekedési bizottsága ma délután 3 órakor gróf *Andrássy* Géza elnöklésével ülést tartott, amelyen a vasúti szolgálati rendtar-tásról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Az ülésen jelen voltak *Kossuth* Ferencz kereskedelmi minisz-ter, *Szterényi* József államtitkár, *Stettina* József miniszteri tanácsos és *Lindauer* Jenő osztály-tanácsos.

Előbb a tárgyalásra kifizűzött kisebb helyi ér-

dekül vasutakat intézték el, amelyeket a bizottság *Kubik* Gyula felszólalása és *Szterényi* József fel-világosításai után elfogadott.

A vasúti szolgálati rendtartásról szóló törvény-javaslatot *Kállay* Lipót előadó ismertette széles alapokon. E törvényjavaslat életbeléptetésével az összes állami alkalmazottak közül legelső sorban a vasutasok fognak törvénybe iktatott szolgálati rendtartással birni. E törvény az összes hazai közforgalmu géperejű vasutakra és azok alkalma-zottaira kiterjed és ennek keretében tartoznak az egyes vasutak hat hónapon belül részletes szolgál-tati szabályzatukat felterjeszteni, melyben a jogok csak kiterjesztőleg kezelhetők. A törvényjavaslat sok új jogot tartalmaz. Ezentúl a három évig alkalmazott állandósított és csak fegyelmi uton távolítható el. Ugy a végleges, mint az ideigle-nes alkalmazottak közhivatalnokoknak nyilvánít-tatnak. Humánus bánásmód biztosított. Ággályos meghagyásnak irásban elrendelése követelhető. A panasz kötelezőszerűleg fölterjesztendő. Áthelye-zésnél az alkalmazott érdeke (pl. gyermekek ne-veltetése) tekintetbe veendő és nemcsak a szolgál-at érdeke. Pihenőidő és szabadságidény mini-muma megállapított. Politikai jog szabad gya-korlása biztosított. Lényeges újítás, hogy fegyelmi bíróságok állíttatnak fel; felerészben választott ta-gokból az I. fokon, a II. od fokon kinevezettek ítélkeznek az alkalmazottak köréből; a bíróság tagjai esküt tesznek pártatlanságukra; a vádlott védeheti magát, védőt választhat; betekinthez a fegyelmi iratokba; az elítélt perújítással élhet, még az özvegye is.

Előadó hangsúlyozza az egységes magyar nyelv sérthetlenségét és felemlítve azon remé-nyét, hogy a javaslat szigorú rendszabályai a célz vesztélyeztetése nélkül módosíthatni fognak — álta-lánosságban elfogadásra ajánlotta a törvényja-vaslatot.

(Híjazástási indítvány.)

Sümei Viimos indítványozza, hogy a szolgál-tati pragmatikát ma csak általánosságban tár-gyalják, mert a részleteket jól át kell tanulmányozni.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter: A javaslat ellen nagyfokú izgatások folynak s már ez is sürgőssé teszi a törvényjavaslat tárgya-lását úgy általánosságban, mint részletei-ben. Kérdés tárgya az, emberileg lehe-tetlenné akarjuk-e tenni a sztrájkot vagy nem? Ha igen, úgy szigorú intézkedésekre szükség van, ha nem, úgy egész más szempontok-ból kell kiindulni a javaslat szerkesztésénél. Oly módosításokhoz, melyek nincsenek ellentétben a javaslat intenczióival, készséggel hozzájárul. A vas-úti szolgálat rendkívül fontos szolgálat, a vasuta-sokra van rábizva a nagyközönség élete, vagyona, minden érdek azt követeli tehát, hogy a vasúti szolgálat biztonsága emeltessék és biztosítsák. (Helyeslés.)

A horvát álláspont.

Azután felállott *Tuskán* Gergely és horvát nyelven a következő beszédet mondotta: T. bizott-ság! Amidőn az abszolutizmus megdőlt, a magya-rok fehér lappal kínálták meg a horvátokat. Arról nem akarok szólni, hogy ez a fehér lap miképen lett kitöltve; elég az hozzá, hogy 1868-ban egyezmény jött létre Magyarország és Horvát-Szlavonországok között, amely az 1868 : I. illetőleg XXX. tc.-be lett törvénybe iktatva. Ebben az egyezményben az van mondva, hogy az állam-jogi kérdések kiegyenlítése végett jött létre. Állam-jogi kérdéseket csak állam egyenlíthet ki állam-mal, de nem egy állam a maga tartományával. Egy állam adhat a maga tartományának legszéle-sőbb körű autonómiát is, de vele szerződést nem köthet, államjogi kérdéseket vele ki nem egyen-líthet.

Ezen államjogi kérdéseket kiegyenlítő, a szerződő felek az állami ügyeket három csoportra osztották, nevezetesen: olyanokra, amelyek Ausz-triával szemben közösek; olyanokra, amelyek Ma-gyarország és Horvátország között közösek és végül olyanokra, amelyek csupán csak horvát ügyek, t. i. melyeket a horvát törvényhozás és kormány végzi.

Hogy melyek azok az ügyek, amelyek Ma-gyarország és Horvátország között közösek, az iránt nincs és nem is lehet kétség, mert azokat a törvény taxatív felsorolja. E közösiügyek közé so-rolja a törvény 9. §-a a vasutakat is. A 9. §-ban felsorolt közösiügyeket ki intézi? A törvény 43. §-a azt mondja, hogy a budapesti székelő köz-ponti kormány intézi őket és miután a törvény 56. §-a szerint Horvát-Szlavonországok egész te-rületén a hivatalos nyelv a horvát, az a kérdés, hogy milyen nyelven köteles a Budapesti szé-kező központi kormány ezeket a közösiügyeket, tehát a vasúti ügyeket is intézni? A törvény 57. §-a azt mondja, hogy Horvát-Szlavonországok határai között a közös kormányzat közegeinek hi-vatalos nyelvül is a horvát nyelv állapított meg. Világos tehát, hogy e közös, illetőleg vasúti ügyek horvát nyelven intézendők.

A törvény ily világos rendelkezései mellett (56., 57., 58. és 59. §.) a magyar nyelvnek a Szent István koronájának összes országaiban való egy-ségéről beszélni, — nézetem szerint — helytelen, törvényellenes és a horvát nemzetre nézve sértő.

Ahogy Magyarországon a hivatalos nyelv ki-zárólag magyar, éppugy Horvátországban a hiva-talos nyelv kizárólag horvát mindenütt és min-denkire nézve. A mi közösségünkben két hivatalos és két államnyelv van.

Az 1868 : I., illetőleg XXX. t.-cz.-ben nyelvi egységről szó sincs, és én, s velem együtt az egész horvát nemzet, a törvény alapján állva a nyelvünk szentségét védve, azzal, hogy a magyar nyelvnek horvát területen való becikkelyezésére irányuló törekvést ellenezzük, a magyar nyelv-nek jogait nem érintjük. Nyelvünk szentsé-gét a törvény alapján védelmezve, szent kötele-séget teljesítünk; nem áll tehát az az ellenvetés, hogy mi a magyar nemzetnek s jogainak ellen-ségei volnánk; a horvát közmondás azt tartja: „Ne bántsd a másét, de őrizd a magadét.”

A fennálló törvények szerint horvátul szól a horvát nemzethez ő felsége a király, így szól hozzá a közös kormány és az összes hatóságai és most ez a törvényjavaslat azt akarja, hogy egy vasutasnak több joga legyen, mint amazoknak. T. Bizottság! A horvát nyelv az egész állami életre kiterjed, az a hivatalos nyelv az összes ügyekre, úgy közös, mint autonóm ügyekre nézve és miután kivételt a törvény nem ismer, akkor súlyos megsértése az alaptörvénynek az a kíván-ság, hogy a jelen törvényjavaslatlalt a magyar nyelv a vasutakon törvénybe iktatassék, és az, hogy a vasúti alkalmazottaktól Horvátországban a magyar nyelv tudása követeltetik.

Nemsokára negyven éve lesz annak, hogy az 1868 : I., illetőleg XXX. t.-cz. fennáll, ezen egész idő alatt ily súlyosan még nem lett megsérve, mint ahogy lenne, hogyha ez a törvényjavaslat törvényerőre emelkednék, bár számtalan törvény-sértés történt eddig is.

Az alaptörvény a nyelvet illetőleg világos mindenkinek, aki olvasni tud és azok, akik azt horvát részről megalkották, éppen azért emelték ki és hangsúlyozták a nyelvet, mert a nyelv volt a viszálykodás oka és ez volt az oka, hogy a nyelvkérdésre helyezvén a fősúlyt, csaknem teljesen megfelledekeztek egyéb dolgokról, mint pl. a gazda-sági kérdésekről. Azt, hogy a nyelvet illetőleg a törvényben minden a legapróbb részletekig meg van állapítva, azt az akkori idők hozták magukkal.

Azután a következő indítványt terjesztette elő: T. Bizottság! Miután a benyújtott törvényjavaslat-tal a magyar nyelv tudása a vasúti alkalmazottaktól Horvát-Szlavonországok területén is követel-tetik s ezáltal honfiainknak a vasutaknál való alkalmazása Horvát-Szlavonországok területén (az 1868 : I., illetőleg XXX. t.-cz. 46. §-a) lehetetlenné tétetik és e törvénycikk 56. §-a is sértetik, indít-ványozom:

határozza el a bizottság, hogy e törvényjavas-lat a közös kormánynak visszaadassék oly célból, hogy azt a horvát kormányval egyetértőleg mó-dosítsa olyképen, hogy az az 1868 : I., illetőleg XXX. t.-cz. hivatkozott határozmányával összhang-ban legyen.

Arra az esetre, hogyha a t. Bizottság ezen indítványomat nem fogadná el, kijelentem, hogy a törvényjavaslat tárgyalásában úgy, ahogy most van, részt nem vehetek.

A beszédnek ezt a magyar fordítását dr. *Mol-nár* Jenő jegyző olvasta fel.

Kossuth Ferencz: Hiteles a magyar for-dítás?

Tuskán: Igen.

Kossuth válaszol.

Azután nagy figyelem mellett *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter szólalt fel és a következő kijelentéseket tette: Mindenekelőtt kijelenti a kor-mány nevében, hogy a kormánynak sem e tör-vényjavaslatlalt, sem semmi más téren nincs szán-déka Horvátország megszerzett jogait sérteni vagy kisebbiteni. A magyar nemzetnek az a tulajdon-sága van, hogy elvállalt kötelezettségeinek eleget tesz mindig és tett mindig, még oly esetekben is, amidőn hasonló hajlandósággal nem mindig talál-kozott. (Éljenzés.)

A jelen törvényt horvát képviselőtársaink tel-jesen félreérik, (Igaz! Ugy van!) mert az 1868 : XXX. tc.-nek különböző rendelkezéseit akarják ennek rendelkezéseire alkalmazni, pedig a máv.-ra és annak személyzetére semmiképen sem alkalmazható, mert a máv. nem állami szolgálat, hanem csak állami üzem és a máv. alkalmazottai nem állami hivatalnokok, sőt még csak nem is állami tisztviselők (Igaz! Ugy van!), csakis a jelen javas-lattal a büntetőjog keretében jogok és büntetések terén ruházottak fel tisztviselői minősítéssel. A horvát urak ezt nem hiszik és nem akarják el-hinni, bár a tények nem képezhetnek hit és véle-mény dolgát. (Igaz! Ugy van!) Az 1868 : XXX. tc. 56. §-a kimondja, hogy Horvátországban a törvény-hozás, közigazgatás és törvénykezés nyelve horvát; s ez a szakaszt akarják a horvátok a jelen javaslatra

alkalmazni, de a máv., mely államüzem sem törvényhozás, sem közigazgatás, sem törvénykezés. (Általános helyeslés.) Az 57. §. szerint a közös kormány közegeinek nyelve horvát, de a máv. közegei nem közegei a közös kormánynak, hanem a máv. államüzem közegei; és ez nem szavakon való lovaglás, hanem rideg valóság; óriási anyag áldozattal járna az államra nézve az, ha a máv. alkalmazottai hivatalnokok lennének, bár ebből óriási előny hárulna a máv. igazgatására és a szolgálat menelére, ezt az áldozatot az állam el nem bírja. Ha tehát nem bírtuk eddig állami közegekké tenni a máv. alkalmazottait, a mi horvát barátaink kedvéért sem tehetjük ezt meg, csakis azért, hogy az 1868: XXX. t.-czikk 57. §-a alkalmazható legyen rájuk. (Általános helyeslés.) A horvátok rámutatnak arra, hogy az említett törvény 9. §-a közösügynök nevezi a vasutakat; azonban e szakasz rendelkezését a máv.-ra alkalmazni nem lehet, mert 1868-ban egyetlen kilométer államvasut sem volt Szent István koronája területén és nem is lehetett tudni, hogy valaha lesz-e? Nem létező szervezetre tehát nem vonatkozhatott a 9-ik szakasz. Ez a szakasz a vasutengedélyezés jogát értette és e jognak kezelését.

Szót szaporítani nem fogok, Magyarországon senki sincs, aki Horvátország jogait sérteni akarná; én pedig legkevésbé, mert köztudomású tény az, hogyha az 1868. XXX. t.-cz.-ből eredő horvát jogok Horvátországban most szabadon gyakoroltatnak, ebben nekem nem éppen kicsiny részem van; horvát barátainkat kérem, hogy ne magyarazzanak bele erőnek-erejével a magyar törvényekbe olyant, ami nincs benne. — A bizottságot pedig kérem, ne fogadja el Tuskán képviselő javaslatát; másrészt a kormány Horvátországra nézve el fog menni azon határig, ameddig menni jogos, méltányos és törvényes; így Horvátországban a közönséggel és a hatóságokkal érintkezzenek horvátul a vasuti alkalmazottak, de a magyar nyelv tudását is a vasuti alkalmazottaktól meg kell követelnünk, bár bőséges kivételeknek hely adatott eddig és fog adni ezután. Ne keressék a horvátok a mi magyar érzelmeinkben azt, ami nincs; mi Horvátország barátai vagyunk, de Magyarország jogait a legteljesebb félreértésen alapuló támadások ellen is meg fogjuk védeni. (Hosszas, élénk helyeslés az egész bizottság részéről Tuskán kivételével.)

A javaslatot elfogadják.

A bizottság Tuskán indítványát, Tuskán kivételével, elvetette.

Szerényi József államtitkár: A miniszter által említett jelenlegi helyzet illusziójára felsorolja azokat a horvát-szlavonországi vasutakat, amelyeknél ezidőszerezt kizárólag magyar az ügykezelési és hivatalos nyelv. Ez a javaslat tehát egyáltalán nem sérti a horvát jogokat, sőt ellenkezőleg, teljesen honorálni kívánja a Horvát-Szlavonországi jogos igényeit.

Mukics Simon a javaslatot általánosságban elfogadja, bár a részleteknél több módosítás is lesz. Kifogásolja, hogy az eskü az uralkodóház tagjaira is vonatkozik. Ez közjogi sérelem. Tulságos szigorú a hivatalos titokra vonatkozó része a javaslatnak, ugyszintén a mellékfoglalkozásokra vonatkozó rész is.

Szerényi József államtitkár válaszol Mukics Simon aggályaira. Az eskü szövege azonos az állami tisztviselőkével. Ezek eskümintájában is bennefoglaltak az uralkodóház tagjai. Azt, hogy bármily viszonyok között hűséggel tartozik a vasutas, ha aggályok vannak e tekintetben a bizottságnak, hozzájárul a kihagyáshoz, ez a mostani eskümintából vétehető át. (Helyeslés.) A hivatali titok tekintetében nem lehet elég szigoruan intézkedni, kaput nyitni az esetleges indiszkreczióknak nem szabad. A mellékfoglalkozások tekintetében Mukics Simon tulságba ment. A javaslat csak azt czélozza, hogy e tekintetben se történhessenek visszaélések. Ilyen tartalmu intézkedés a külföldön is mindenütt van, de részben különben enyhítés tervezettik. A javaslat biztosítja a politikai jogokat a vasutasok számára, csak a politikai befolyást s terrorizmust akarja lehetetlenné tenni, akár felülről jön az, akár alulról. (Helyeslés.) A mi a sztrájk kérdését illeti, kéri a bizottságot, tekintse az ország egyetemes nagy érdekét, melyet kisebbtekinteteknek alárendelni nem szabad. E részben is lesz egy javaslat, mely a birtokon kívül felszólalást megengedné. Ez azután a legmesszebb menő enyhítés. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Helyeslés.)

Darányi Ferencz: Elfogadja a javaslatot a kormány iránti bizalomból. Mukicscsal szemben védelmébe veszi a javaslatot.

A törvényjavaslatot a bizottság általánosságban elfogadja.

A részleteket pénteken délután 6 órakor tárgyalja.

Magánvasutak országos értekezlete.

A magánvasutak kiküldöttjei az Országos Vasutas Szövetség déli kerületének kezdeményezésére ma este a krisztinavárosi polgári leányiskola

tornatermében értekezletet tartottak a vasutas törvényjavaslatoknak a magánvasutásokra vonatkozó intézkedési tárgyában.

Az értekezleten dr. **Papp Vilmos**, a déli kerület elnöke elnököl s résztvettek azon gróf **Batthyány Tivadar**, mint az Országos Vasutas Szövetség elnöke, **Szébeny Antal**, **Lengyel Zoltán**, és **Vázsonyi Vilmos** országgy. képviselők, **Uray Zoltán**, vasuti és hajózási főfelügyelő, továbbá a Vasutas Szövetség központi vezetőségével, valamint a helyi és vidéki kiküldöttek nagy számmal.

Dr. **Papp Vilmos** röviden vázolta az értekezlet tárgyát, utána gróf **Batthyány Tivadar** hosszabb beszéd keretében emlékezett meg a szövetségnek a javaslatokkal kapcsolatban kifejtett működéséről. Kijelentette, hogy a magánvasutások fizetésrendezésének kérdésében eljárni illetékes helyen, honnan azt a választ nyerte, hogy a kormány a rendelkezésre álló erkölcsi eszközökkel igyekezni fog rábírni a magánvasutálókat alkalmazottaik anyagi viszonyainak rendezésére. E tárgyban a maga részéről is megkereste a magánvasutak igazgatóságait, melyek közül a déli vasut kijelentette, hogy hajlandó személyzetének érdekében intézkedéseket tenni és erre nézve már tárgyalások is vannak folyamatban. Hasonlóképpen felelt a mohács-pécsi vasut igazgatósága. A többiek bár nem feleltek, biztosra vehető, hogy azok sem fognak elzárkózni az alkalmazottak jogos kívánalmai elől.

Ezután **Winkler Nándor** székesfejevári fűtőházi főnök reámutatott azokra a sérelmekre, melyek a törvényjavaslatok életbeléptetésével a magánvasutásokat sértik, mert a magánvasutások az államiaknak a fizetésrendezés előnyében messze mögöttük maradnának. Beszéde végén a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A magánvasutak alkalmazottainak Budapesten mai napon tartott országos értekezlete elhatározta, hogy: 1. országos küldöttségel meneszt Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez ama sérelem megszüntetése végett, amely előáll azon egyoldalú intézkedés folytán, hogy a vasuti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslat a magánvasutakra és alkalmazottakra épp úgy kiterjed, mint a m. kir. államvasutakra és alkalmazottakra, anélkül azonban, hogy a magánvasutak alkalmazottainak azokat az előnyöket biztosítsa, amelyekről a fizetésrendezésről szóló törvényjavaslat a m. kir. államvasutak alkalmazottaira nézve gondoskodik. Találjon módot a magas kormány arra nézve, hogy ugyanazon képesítés és kötelezettségek mellett ugyanazonban a jogokban, rangban és fizetésben részesüljenek az összes hazai vasutasok, tekintet nélkül arra, vajjon állami, vagy magánvasut szolgálatában állanak, — lévén — miként ezt a vasuti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslat indokolása kiemeli: a magánvasutak összes alkalmazottai is magasabb állami érdekek közegei. E küldöttség vezetésére az Országos Vasutas Szövetség elnökét, **Batthyány Tivadar** grófot kéri fel.

2. A fentiek értelmében feliratot intéz a képviselőházhoz, amelyet valamennyi orsz. képviselőnek megküld. E felirat megszerkesztésével a Vasutas Szövetség budai kerületének elnökségét bizza meg.

A javaslatot az értekezlet egyhangú lelkesedéssel elfogadja. **Szébeny Antal** országos képviselő szerint a törvényjavaslatok egyes rendelkezései a magánvasutásokra nagyon súlyosan nehezdednek s rajta lesz, hogy azok, amennyire lehetséges, az igazsághoz mérten enyhíthessenek. Hasonló szelvényben szólaltak fel **Lengyel Zoltán** és **Vázsonyi Vilmos** orsz. képviselők, végül gróf **Batthyány Tivadar** szólalt fel még, amivel az értekezlet este kilenc órakor véget ért.

A kassai vasutasok lakbéré.

A vasutasok fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslat Kassa várost a harmadik lakásbér-osztályba sorozta. A törvényjavaslat ez intézkedése ellen az államvasutak kassai alkalmazottai memorandummal fordulnak a kormányhoz, amelyben kiemelik, hogy a harmadik osztályba való sorozás nem felel meg a helyi viszonyoknak, amennyiben köztudomású, hogy Budapest után lakás-árakban Kassa a legdrágább város: Beható érvelés után a memorandum Kassának a második lakbér-osztályba való sorosását kéri a kormánytól. Az államvasutak kassai alkalmazottainak küldöttsége ma felkereste **Semsey László** országgyűlési képviselőt, arra kérve, hogy érdekeiknek a kormány előtt szószólója legyen. **Semsey László** a méltányos kérés támogatását kilátásba helyezte s jelezte, hogy a képviselőház pénzügyi bizottságában ily irányban fel fog szólni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest IV., Vármegye-utca II. sz.

A szerkesztőség telefonszáma: 788.

A kiadóhivatal telefonszáma: 706.

Mit állítsunk Árpád sirja fölé?

Budapest, május 21.

Honszerző Árpád temetkező helyének dr. **Weckerle László** által eszközölt s minden kétséget kizáró megállapítása, valamint az országos Árpád emlékünnepe közelsége s az ezzel kapcsolatban álló emlékmű kérdése, nagyon aktuálissá teszi az ezen emlékmű csmjével való foglalkozást.

Mostanáig csak a lapok híradásaiból tudjuk, hogy a kormány templommal szándékozik Árpád sirja helyét megjelölni.

Legyen szabad erre nézve elmondani igénytelen észrevételeimet.

Árpád sirja helyén emlékmű gyanánt templomot emelni: teljesen elhibázott gondolatnak tartom. A pogány Honszerző sirja fölé, a keresztény vallást felvevő s nemzetét is megtérítő szent István emelhetett templomot, már annak pusztta megvédése cz éljából is, meg azért is, hogy nemzete kereszténnyé levését dokumentálja s kegyeletét a Honszerző iránt, a vallásos kultusz utján is növelje s ében tartsa.

Az ezer évet megért magyar nemzet azonban nem elégedhetik meg egy vallásos jellegű emlékmű felállításával; nem, még akkor se, ha egy e nemű templomnak határozott felekezeti jellege nem lenne is; amit különben el se lehet képzelni.

Hogy pedig egy emlék-templom emelése által Szent István királyunk emléke is mintegy felujtassék, megszenteltesék: teljesen felesleges; mert hiszen az ő nevéből elnevezett monumentális templomunk ugyis van már székesfővárosunkban s hatalmas ércszobor is örökíti emlékét. Azon tény pedig, hogy ő déd-őse sirját, 118 évvel annak halála után templommal jelölte meg, mely azon időben éppen a kereszténység felvételének is gloriifikációja lehetett, nem ok arra, hogy nemzete 900 év múlva templommal jelölje meg honszerzője halálának ezeréves sírhelyét.

Hon- és alkotmány szerző Árpádban a magyar nemzet nem egy vallás, vagy felekezet nagy alakját tiszteli, nem egyházi kultusz tárgyát látja, hanem állami létének legelső alapvetőjét s törvényadóját s éppen ezért, sirja helyét se jelölheti meg egy vallásos, pláne felekezeti jellegű templommal.

Véleményem szerint nekünk Fehéregyház helyére nem templomot kell építenünk, hanem egy művészi inspiráció által megteremtett, másnemű monumentális alkotást, mely kizárólag a honszerzőt és első alkotmányadót idézi nemzetének lelki szemei elé. Ilyen emlékművünk úgy sincs ma se s az **Andrássy-ut** végén készülő millenáris emléket a legjobb akarat se mondhatja igazi Árpád-emléknek. Csináljunk hát legalább sírhelye fölébe egy megfelelő emlékművet; talán egy kenotáfiumot vagy egy hatalmas mauzoleumot, sepulchrum inané-val, mely Árpád dicső tetteit festészeti s szobrászati remekekben megörökítve, foglalja magában.

Egy ilyen helyre, ezeréves nemzetének minden egyes tagja vallásos érzületének érintetlenül hagyásával zarándokolhat mindenkor; ami egy felekezeti jellegű templomnál alig képzelhető el.

Hogy az Árpád-emlékünnepe rendezésére egyedül illetékes kormány csakugyan templomot szándékszik-e emeltetni Fehéregyház helyére: ma még hivatalos alakban nincs meg erősítve. Nagy hiba lenne azonban, ha e kérdést a kormány kizárólag saját hatáskörében intézné el és pedig a közvélemény s erre illetékes tényezők nézetének számításbavétele nélkül; avagy esetleg a törvényhozást kész terv elé állítaná.

Ugyanazért azt vélem, hogy mielőbb meg kell kérdezni építész- és szobrász-művészeinket az emlékmű felől s előbb, mintsem a kormány cselekvésre határozza el magát. Sőt egy ezen czélt szolgáló hivatalos eszméi pályázat hirdetését se tartanám feleslegesnek; mert hiszen arról, hogy bármilyen emlékmű az ezeréves forduló jelen évében el is készülhessen: már szó se lehet s legfeljebb egy alapkö elhelyezése volna felvehető az ünnepély programjába.

Fel kell említenem e kérdéssel kapcsolatban azt is, hogy az Árpád-millennium rendezése ügyében a közönség már régóta vágyik valami

pozitívumot hallani a kormány részéről. A bizonytalanság s a tennivalók felőli teljes tájékoztatatlansága közönségünknek teljesen eltörpítheti e nagy nemzeti célt s eszményeket szolgáló hivatott emlékünnepet s egy kisszerű és lokális jellegű ünneplés szintjára szállíthatja le úgy honfitársaink, mint a külföld szemében. Pedig a nemzeti öntudat emelésére s állami életünk önállóságának dokumentálására, egy második ezer évnél előbb, aligha nyílik kedvezőbb alkalom-e mostaninál.

A nemzet fiainak ez irányban való teljes tájékoztatatlansága keserűen megboszulhatja magát s a világtörténelemben páratlanul álló ezeréves forduló, aligha fogja így megteremni a töle várható nemes gyümölcsöket.

Egy ilyen nagy nemzeti ünnepet nem lehet pár hét alatt összeütni; hanem elő kell készíteni reá a lelkeket, buzdítással, oktatással, a visszaemlékezés lángjainak élesztgetésével s különösen éppen napjainkban, mikor a nemzet legjobbjainak lelkén is nyomasztó gond felhője borong s nemzetünk jövőjébe alig látunk be egy arasznyira is.

Nem hallgathatom el ez alkalommal azt se, hogy az Árpád emlékünnepe megtartását halottak napjára tenni — mint ezt dr. Wekerle László is ajánlja — szintén szerencsétlen gondolat. Ez az Árpád emlékünnepe az öröm és nem a gyász ünnepe s így a halottak emlékének nincs semmi köze hozzá. Ez ünnepnek, okvetlenül ez év őszének elején kell rendeztetni, számolva éghajlatunk időjárás viszonyival is, mely erre szeptembert ajánlja legalkalmasabbnak.

Dixi . . .

Szalay Károly.

EGYHÁZAK.

— (Brankovics ügye.) Brankovics György karlóczai patriárka tudvalevőleg az utolsó kongresszus többsége ellen, mely őt állasa elhagyására felszólította és sikkasztás vádjával illette, a karlóczai járásbíró előtt becsületsértési pert indított. Mint most Karlóczáról jelentik, Brankovics a pert *Musiczky Döme*, *Knaszovjevic György* és *Liszavacz Mladen* országyűlési képviselőkkel szemben, hogy a mentelmi ügyek tárgyalása közben ellene támadást a képviselőházban ne intézhessenek, perét visszavonta, jóllehet *Musiczky Döme* nyújtotta be a kongresszuson a patriárka ellen a megbélyegző pótindítványt. A patriárka perének visszavonása a szerbek között nagy feltűnést keltett s még erősebb agitációra adott alkalmat, mert a patriárka ezáltal is bebizonyította, hogy hatalma meggyengült s helyzete tovább már tarthatatlan.

— (A nagyszobeni zsinat az iskolai törvény ellen.) A román érseki zsinat utolsó ülésén, melyen *Metanu* metropolita elnökölt, a következő határozatot hozta: A zsinat háláját fejezi ki a főpapoknak, de különösen *Metanu* metropolitának, azért a férfias fellépésért, melyet a román egyház jogai és autonómiája, valamint a román nép kulturája érdekében a főrendiházban tanúsítottak. A zsinat ünnepélyesen tiltakozik az iskolai javaslat és annak tendenciája ellen. A zsinat kéri a metropolitát, hogy a román egyház többi püspökeivel együtt vegye igénybe a legutolsó alkotmányos esküzt és vagy személyesen vagy kérvénnyel — ahogyan jónak találja — járuljon a trón lépcsőjére, arra kérve a királyt, hogy az iskolai javaslatról tagadja meg a szentesítést.

Ezt a határozatot, melyet a zsinat egyhangilag fogadott el, *Kozma Partián* és *Comsa Demeter* zsinati tagok szövegezték és indítványozták. Az aradi püspöki zsinat tudvalevőleg hasonló értelmű határozatot hozott, míg a karánsebesi zsinat *Bredicean* Koriolán indítványára köszönetet mondott a püspököknek férfias magatartásukért és határozatban kimondotta, hogy hozzájárul ama lépésekhez, melyeket a főpapság a fenyegetett román iskolák érdekében tenni jónak lát.

— (A kolozsvári ref. kollegium jubileuma.) A református kollegium háromszázados jubileumára és a református tanáregyesület gyűlésére a vendégek zöme a délutáni vonattal ideérkezett. A pályaudvaron *Török István* igazgató, a tanári kar és az ifjusági bizottság fogadták a vendégeket, kiket *Török* igazgató szívélyesen üdvözölt. Az üdvözlésre *Dóczi Imre* református tankerületi főigazgató (Debreczen) válaszolt. A vendégek ezután elvonnak szállásaikra. Számos református tanár és az intézet régi növendékei közül is igen számosan

érkeztek ide. Este ismerkedési estély volt. Holnap délelőtt lesz az intézet jubileumi ünnepe a református templomban.

— (A premontreiek perjelje.) Csornán ma ment végbe a premontrei-rend kebelében a *Köfalvi Vidor* halálával megüresedett perjeli méltóság betöltése. A nagykáptalan ülésén *Burány Gergely* prépost elnökölt. Kivül résztvettek a szombathelyi, csornai, türjei, keszthelyi és jávoshidai rendházak összes, ünnepies fogadalmat tett tagjai, mintegy 52-en. Perjellé választották *Dallos Józsefet*, alperjellé *Sztraka Gábort*, számvevővé *Pakor Adorjánt*.

Angol munkásjóléti intézmények.

Az angol egyház hadserege. (The church army.)

(II.) Az angol társadalom egyik legnyomasztóbb kérdése, mely súlyosan nehezedik úgy a közép-, mint a munkásosztályra — a munkátlankérdése. Csodálkozva tapasztaljuk, hogy ebben az elsőrendű iparállamban a munkátlank száma oly feltűnő nagy. Londonban s Anglia belsejében levő nagyszámu gyárak nem tudnak foglalkoztatni mindenkit, ki dolgozni akar. A munkahiány az oka, hogy Anglia, bár nem szívesen, de mégis otthont ad minden nemzet sorsüldözöttjeinek, kik itt remélnék biztosabb megélhetést. A munkátlank kifogyhatatlan számát csökkenteni iparkodik az egyház hadserege, egyrészt azért, hogy munkával látja el azokat, kik dolgozni akarnak, másrészt Canadába való kivándorlásban segítyezi évente a munkátlank ezreit.

A munkátlank terhére van önönmagának, terhére és veszélyére az államnak, de sok csendes tragédiának kuforrása is azok részére, kik reá, mint kenyérkereső családfejtartóra tekintenek. A nagymérvű filantropiának hátránya, hogy sehol sem könnyebb munka nélkül megélni, mint éppen Angliában s így nehezen különböztethetők meg azok egymástól: kik dolgozni akarnak, de munkahiány miatt nem tudnak, azoktól, kik nem is akarnának dolgozni. A kivándorlással elsősorban biztos megélhetést nyujtanak annak, ki odahaza nem tudott boldogulni. A kanadai kormány minden kivándorló költségeihez egy fonttal (24 korona) járul hozzá; ott sok terület még teljesen műveletlen s így a kivándorlás az angol gyarmatot is erősíti, de erősíti az angol imperializmust, angolokat helyezve el a birodalom távoli pontjain, kik mindenkor megbízható s hű fiai a elhagyni kényszerült anyaországának.

Az egyház hadserege csak azokat küldi Canadába, kikről személyesen győződött meg, hogy a kolónián való megélhetésnek mindenképen megfelelnek. Az így kijött kivándorlók jó névnek ürvendek Canadában s az egyház hadserege feltve őrzi jó hírnevét. Canada tárt karokkal fogadja a kivándorlókat, hisz ha százszor annyian jönnének, még akkor sem volnának elegendők.

Anglia területének csak csekély részét művelik, a többi parlagon hever, vajjon a helyett, hogy az Atlanti oceánon túl fekvő gyarmatokat kolonizálják, nem volna-e célszerűbb az anyaországot kolonizálni? „Back to the land“ igen gyakran hallható jelszó ma Angliában. A fejlődő ipar a legutóbbi 50 év alatt 1,250.000 földművest vont el eredeti foglalkozásától.

A munkátlanság problémájának idevonatkozó megoldása az, hogy a nagyvárosok munkanélküli lakóit a vidékre telepítsék. A gözgép feltalálása a múlt század elején egészen átalakította Anglia népesség viszonyait. A gőzerő függetlenítette a gyárost a vizierőtől s a gyárak a folyók mellől a városokba húzódtak, hol több munkás állott a gyáros rendelkezésére, a vidék lakossága pedig követte a gyárakat, hogy munkát nyerjen. Így lett a gyár oka és okozata a városok lakossága hirtelen fejlődésnek. A nagyvárosok fölülleg lakosságának vidékre való telepítése sok nehézséggel jár; az egyház hadseregének birtokában levő 740 hold föld csak szerény kezdet a munkátlanság problémájának ilyen uton való megoldásához. Sok idő telik el, míg a földművelő parasztoknak ez az új osztálya nevelődik s addig a munkátlank ezrei éhen halhatnak.

A fenti 740 hold egy ismeretlen jötevő ajándéka, ki megadta módját az üdv hadseregének, hogy évente 50–100 embert a földművelésbe

kiképezzen, ezeket azonban kiképeztetésük után Canadába küldik.

A múlt év folyamán az egyház hadseregének támogatásával háromezer munkátlank vándorolt ki családjával egy szebb jövő reményében a távoli Canadába.

A földművelés Angliában ma igen elhanyagolt állapotban van, régen, a rómaiak idején, észak magtárának nevezték. Általában az a nézet Angliában, hogy a föld a gazdagok játszóterülete és vadászterülete. Idővel, ha az egyház hadserege kellő anyagi erővel rendelkezik, a parlagon heverő föld ismét visszahódítja magának a töle elpártolt egymilliókétszázötvenezer földművest. Az angol városok legtöbbszörében munkátlank-otthonokat (labour home) találunk, ezek szintén az egyház hadseregének intézményei. Ezekben a munkátlank-otthonokban teljes ellátást nyer a felvett munkanélküli, keresetnek teljes összegét azonban nem kapja ki a belakó s a félretett összeghez csak akkor jut, ha az otthont elhagyja, miután már az egyház hadserege álláshoz juttatta. A labour homeokban igényekhez szoktatják a belakót, tiszta lakás, egészséges táplálék és szellemi foglalkozás után való vágyat ébresztenek benne, kiből a felvétel előtt a sok nélkülözés és nyomor miatt ezek iránt minden érzés elveszett. Az egyház hadserege nem pillanatnyi segítyt akar nyujtani, hanem meg akarja menteni és meg akarja őrízni a társadalomnak azokat, kik különben elmerültek volna az élet posványában.

Fegyházviselt emberek, kőbörök s más sorsüldözöttek befogadást nyernek a munkátlank-otthonokban. Százan és százan az egyház hadserege révén kezdtek újra egy nemesebb, jobb életet, az elveszett társadalmi állás, az elveszett önbizalom, megingott jellem visszaszerzésében. A munkátlank-otthonok évről-évre szaporodnak, így 1906-ban Glasgowban, Prestonban és Nottinghamban létesítettek ily otthonokat.

Az egyház hadserege a pillanatnyi és ötletszerű segítynyujtásban látja a munkátlanság problémájának kerékkötőjét. Akit minden oldalról környőrületből segítyeznek, mert munkátlank, idővel elfozokja a munkától s megszokja az adományok elfogadása által érzett megelégedést. Később a munkátlanságot minden skrupulus nélkül a legkedvezőbb megélhetési módnak találja.

Londonban 7 munkátlank-otthon működik, a központi otthonba 1905-ben 179-et fogadtak be. Érdekesek az ezekre vonatkozó statisztikai adatok. 71 állást nyert, 3 kivándorolt, hármát ismét befogadott a családja, 7 kórházba került, 26 az otthonban maradt, az év végével együtt elzárta, 2 megszökött, 22-t elbocsátottak és 43 önként hagyta el az otthont, hogy munka után nézzen. A belakók átlagos kora 33 év, az átlagos bentöltött idő 51 nap. A belakók között 23 nős volt.

Nemcsak férfiak, hanem nők is tevékeny részt vesznek az emberbaráti munkában, szociális tevékenységük nem oly nyilvános, mint a férfiaké. Sok türelem és kitartás kell hozzá, hogy megközelelték és meghódítsák s a tisztesség útjára visszaverték azokat, kik arról letévedtek.

Az asszonyok között százan és százan is vannak, kik az ivásnak adják magukat, kik az erkölcsi züllés legalacsonyabb fokáig jutottak, ezeket iparkodnak újra emberekké tenni az egyház hadseregének elszánt női harcosai.

Az egyház hadseregének és az üdv hadseregének a gyengébb nemhez tartozó katonáiról többet és részletesebben a legközelebb.

Fischer Mór.

Olvasóinkhoz.

A magyar zsurnalisztika termelésének színe-javát adjuk napról-napra olvasóinknak. Az *Egyetértés* új, formájában, tartalmában megváltozva a legnagyobb, legértelmesebb és legnívósabb magyar napilap, mely régi tradícióhoz híven a legelőkelőbb pozíciót foglalja el a magyar hírlapírás ranglétráján.

Az *Egyetértés* megújított alakjában folytatja négy évtizedes hagyományait: az ernyedetlen, alkut nem ismerő harcot Magyaror-

szág függetlenségeért. Ugy mint eddig, követeli a 48-as eszmék teljes diadalát, a szabad nemzeti állam kiépítését s küzd egy hatalmas önálló Magyarország megteremtéséért.

Erre a célra, programja megteremtésére lelkes újságíró-gárdát csoportosított maga köré. Vezércikkiről gárdájából megemlítjük a következőket: *Mezei Ernő*, dr. *Kmetz Károly* (egyetemi tanár), *Hentaller Lajos*, dr. *Benedek János*, *Burgán Aladár*, dr. *Pap Zoltán* (országgyűlési képviselő), *Balogh Pál*, *Herczegh Mihály* (egyetemi tanár), *Purjesz Lajos*, dr. *Bernát Ottó* és annyian mások, a 48-as eszmék törhetlen harcosai közül.

A szerkesztőség dr. *Pap Zoltán* főszerkesztő és *Purjesz Lajos* felelős szerkesztő vezetésével a legrésztelenebben, a legjobban informáltan és a legváltozatosabb irodalmi alakban dolgozza fel a politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági eseményeket Kiki a maga helyén tehetsége, ambíciója és munkareje teljes kifejtésével áll olvasóink szolgálatában, hogy mindenkor a szíve-lelke legjavát adja.

A t. *Házból és Politikai hangulatok* címmel napról-napra *Bede Jób* ötletes és elismerten keresett politikai karcolatai fogják olvasóinkat változatosságukkal és sziporkázó szellemességükkel gyönyörködtetni, míg a többi eseményeket a legaprólékosabb gondtal és legválasztékosabb módon a magyar zurnalisztika legjava dolgozza fel. A szerkesztőség tagjai:

Miklós Jenő (segéd-szerkesztő), *Lukács Gusztáv* (politika), *Zsádányi Henrik* (Országgyűlés), *Hevesi József* (a Tárcazaróvat vezetője), *Timár Szaniszló* (Nemzeti Színház, Ujdonság), *Erdős Armánd* (Opera), dr. *Antal Károly* (Zene, hangverseny), dr. *Bernát Ottó* (Külföld), *Kürthy Emil* (Népszínház, Magyar Színház, színházi rovat), dr. *Hódy Lajos* (Főváros), dr. *Bokor József* (Tanügy), dr. *Bárdos Artur* (Szépművészet, Királysínház), *Déri Gyula* (Közigazgatás), dr. *Benda Jenő* (Ujdonság, egyház, társadalmi cikkek), *Garvaj Andor* (riport), *Simon Vilmos* (Törvényesek, Ujdonság), *Balla Miklós* (Különfélék), *Balla Károly* (cikkirás), *Sárosi Bella* (Divat), *Réthy Pál* (Sport), *Kármán Aladár*, *Hegedűs András*, *Sonnenfeld J.* (Közgazdaság, Tőzsde) *Gajdos János* (Sakk.) Ezen a gárdán kívül a vidéki és külföldi tudósítók és a külső munkatársak sokasága áll a lap szolgálatában.

Igazgató: *Erdős Armánd*.

A tárcazaróvat *Hevesi József* vezetésével, *Eötvös Károly* mint szépirodalmi főmunkatárs, országosan annyira népszerű nevén kívül magába foglalja a magyar litteratura legkiválóbbjait. A szerkesztőség belső tárcazaróin kívül még megemlítjük:

Palágyi Lajos, *Krudy Gyula*, *Sas Ede*, *Zöldi Márton*, *Vértessy Gyula*, *Várkonyi Mariska*, *Jakab Ödön*, *Nagyiványi Fekete Gyula*, *Makay Béla*, *Alba Nevis*, báró *Nyáry Albert*, dr. *Falk Zsigmond*, *Nógrádi Pap Dezső* és *Gyula*, *Ritoók Emma*, *Pakols József*, *Nil*, Sz. *Szigett Vilmos*, *Nógrádi László*, *Fabula János*, *Balla Ignác*, *Peterdy Sándor*, *Farkas Emőd* közismert neveit, akik szebbnél-szebb dolgozatokkal élenkítik az *Egyetértés* tárcazaróit.

Kéthetenként minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a *Hevesi József* szerkesztésében megjelenő *Magyar Szalon* folyóiratot, mely szépirodalmi és aktuális dolgozatainak gazdagsága és illusztrációi változatossága révén mindenkor a magyar család legkedveltebb vendége.

Ilyen lelkesült gárdával, alakjában megújodva indul az *Egyetértés* új útjára. Nagy munkájához az erőt és kitartást olvasóinak növekvő szeretetében fogja keresni és megtalálni.

Az *Egyetértés*, hogy minél jobban és eredményesebben harcolhasson elveiért és hogy a lapot mindenki részére hozzáférhetővé tegye, régi előfizetési árát leszállította.

Az *Egyetértés* előfizetési ára ezentul:
Égész évre 40 korona helyett 28 korona,
félre 20 korona helyett 14 korona, negyedévre
10 korona helyett 7 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest,
IV., Vármegye-utca 11. szám, ahová az előfizetési pénzek küldendők.

Mozgó képek.

Salome-járvány,

— Beszélgetés egy lipótvárosi kávéházban. —

A tászkagyáros: Jó napot igazgató ur!
A bankdirektor: Jó napot. Van szerencsém.
A tászkagyáros: Önöket nem láttuk az este a színházban.

A bankdirektor: Melyikben?
A tászkagyáros: Melyikben? Hát a Saloménál. Husz korona volt egy földszinti jegy és nyolcvan korona volt egy páholy.

A bankdirektor: Ne mondja! Akkor gyönyörű szép lehetett.

A tászkagyáros: Gyönyörű? Ez nem kifejezés. Szédítő! Mit szédítő? Bódító!

A bankdirektor: Ne beszéljen!
A tászkagyáros: De beszéltek. Sőt. Két hétig fogok beszélni erről az operáról.

A bankdirektor: Opera? Hát az Operában voltak?
A tászkagyáros: Ki beszél itt az Operáról?

A bankdirektor: Ugy, hát akkor a Vigszínházban voltak. Én már láttam ott a Salomé, az igaz, hogy akkor nem főlemelt helyárrakkal adták.

A tászkagyáros: De hát ki beszél itt a Vigszínházról?

A bankdirektor: Hát miről? Talán csak nem az Apolló-mozgóban nézték meg a Salomé? És ott husz korona egy jegy?

A tászkagyáros: Ugy látom ön nem is tudja,...

A bankdirektor: Mit?
A tászkagyáros: Hogy létezik egy Salomé opera is.

A bankdirektor: Na hallja! Hogyne tudnám. De azt az Operában beföltötték.

A tászkagyáros: Először nem tiltották be. De hát ki beszél itt az Operáról?

A bankdirektor: (idegesen) No jól van kérem, hát mondja meg valahára, hogy melyik színházról van szó?

A tászkagyáros: A Királysínházról.

A bankdirektor: A Fedák játszsa Salomé?
A tászkagyáros: Hogy jön oda a Fedák?

A bankdirektor: Na hallja? A Királysínházban egy darab Fedák nélkül?

A tászkagyáros: Az nem egy közönséges darab, az egy opera.

A bankdirektor: Hát tudja kérem, én tisztelem, becsülöm a Fedák ének-művészetét, hanem mint operanékesnő...

A tászkagyáros: Igazán csudálom önt igazgató ur. Ön sehogysem akar engem megérteni. Én a boroszlói operatársulatról beszélek?

A bankdirektor: Ja! Hát Boroszlóban voltak?
A tászkagyáros: Dehogy, kérem, ők vannak itt.

A bankdirektor: Kik? A németek?
A tászkagyáros: Hát persze! No végre, csakhogy megértettük egymást!

A bankdirektor: Ugy! Hát miért nem mondta mindjárt. Szóval Reinhardték a Salomé is adták. Én csak a Boszuálló Istent láttam.

A tászkagyáros: Boszuálló isten! De hiszen Reinhardték Berlinbe valók.

A bankdirektor: Most már kezdem nem érteni a dolgot. Szédül a fejem.

A tászkagyáros: Most kezdi nem érteni? Hiszen én már beleőrülök. Hát kérem, jól figyeljen ide.

A Vigszínház, az a Vigszínház és a Királysínház az a Királysínház. A Vigszínházban is megy egy Salomé és a Királysínházban így megy egy Salomé. Ez a Salomé, nem az a Salomé, se nem az, amelyik az Apolló-színházban megy. Az Apolló-színház, az mozgókép színház és a Királysínház, az egy operette-színház, míg a Vigszínház egy drámai színház. Az opera Salomé nem megy az Operaházban, hanem a Királysínházban, mert a Királysínházban játszanak a németek, de a németek a Vigszínházban is játszanak, de azok a németek nem azok azok a németek, hanem azok a németek amelyek a Salomé játszsák. Boroszló nem Berlin és az Apolló-színház nem a berlini, hanem a budapesti, amelyikben a párisi operában játszott Salomé játszsák. Már most végre megérti talán, hogy a berlini Vigszínház nem azonos a boroszlói Királysínházzal, sem a párisi Apollóval, mert ez a Salomé nem az a Salomé, hanem

amaz a Salomé, az a Salomé, amelyik Salomé... a Királysínház... az Apolló... a berliniek, ... Páris... Salomé... jaj... jaj...

(Lassan, de biztosan fejéhez kap, és elindul azon az uton, mely a Kékgolyó-utczába vezet. Majd a legnagyobb hidegvérrel megőrül, úgy, ahogy csak egy tászkagyáros képes megőrülni.)

TÁVIRATOK.

Büntetőfeljelentés keresztényszocialisták ellen.

Bécs, május 21. (Saját tudósítónktól.) Báró Hock Pál udvari tanácsos, a német szabadelvű párt alsergrundi képviselőjelöltje ma büntényítő feljelentést adott be a szavazatszedő-bizottságnak keresztényszocialista tagjai ellen, akik a főválasztáson hivatalos hatalmukkal visszaélve, olyan címen, hogy tizenhét szavazó-czédula helytelenül van kiállítva, báró Hocknak tizenhét szavazatát érvénytelennek jelentették ki. Ezeket a szavazó-czédulákon „Paul Freiherr von Hock“ helyett és a jelölt bécsi lakásának pontos czime helyett ez volt írva: „Baron Hock — Wien“ vagy „Hofrath von Hock — Wien“. A feljelentésben adatokkal igazolja Hock, hogy a keresztényszocialista bizottsági tagok sokkal hibásabban kitöltött szavazó-czédulákat sem kifogásoltak, amelyek Starg kerületi előjáróra, a keresztényszocialista ellenjelöltre szóltak.

Forradalom Kinában.

Tienszin, május 21. (Reuter.) Az itteni vámhivatal lefoglalt 8000 fegyvert, 300.000 töltényt és 5000 bajonettet, amely egy czég forradalmárok számlájára akart behozni. A lefoglalás a benszülöttek városrészében nagy feltűnést keltett.

A дума házszabályai.

Pétervár, május 21. A дума ma a házszabályokra vonatkozó törvényjavaslattal foglalkozott, melyet egy bizottság dolgozott ki és amely számos olyan intézkedést tartalmaz, mely a felesleges vitákat lehetőleg megakadályozni igyekszik. Számos cikk elfogadása után a tárgyalás folytatását csüörtökre halasztották és az ülést hat óra-
kor berekesztették.

Purinkevics, Talapovszki és Sosonovics képviselők, akiket a дума Golovin elnök indítványára pénteken kizárt tizenöt ülésről, tegnap mégis bementek a taurini palotába, mert a дума őrségének parancsnoka nem volt hajlandó az elnök rendelkezését végrehajtani. Golovin több barátjának azt mondta, hogy lemond az elnökségről.

Oszttrak hivatalnokok áthelyezése.

Bécs, május 21. (Saját tudósítónktól.) Oszttrak körökben nagy feltűnést keltett a pénzügyi szakhoz tartozó több hivatalnoknak Bécsből a vidékre való áthelyezése. Ezek közé tartoznak dr. *Waber* pénzügyi biztos, *Schmidt* számellenőr és *Pollauf* számtiszt. Mindhármán az utóbbi képviselőválasztáson mint képviselőjelöltek szerepeltek. Most, hogy vidékre helyezték őket, több oldalról úgy tüntetik fel a dolgot, mintha ez azért történt volna, mert a választáson kandidáltak magukat. Illetékes helyen kijelentik, hogy az áthelyezésnek semmi köze a válassztásokhoz. Ez inkább csak arra vezethető vissza, hogy a pénzügyi hivatalnokok karban oly nagyobb mozgalmak keletkeztek, melyek teljesen elmentébe helyezkednek a fegyvellemmel. Ma különben a szabadelvű pártok több tagja báró Beck miniszterelnöknél és Korytowski pénzügyminiszternél járt és kérte, hogy a kormány vonja vissza dr. *Waber* pénzügyi biztos, *Schmid Henrik* számellenőr és *Pollauf* számtiszt áthelyezését, akik közül az első Währingben Liechtenstein herceg ellen, a második Hietzingben Lueger ellen, *Pollauf* pedig egy vidéki kerületben lépett fel. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter is megígérte, hogy jóindulattal fogja megvizsgálni a három tisztviselő ügyét. Valószínűnek tartják, hogy az áthelyező rendelkezletet a pénzügyminiszter vissza fogja vonni,

Az ebéd befejeztével tíz óra után a parkot gyönyörűen kivilágították. A fákat és bokrokat ezer és ezer színes apró villanylámpa és lampion díszítette és a fényárban úszó park valóban tündéres képet nyújtott, melyben a vendégek sokáig gyönyörködtek. A főhercegasszony ezután kísérelével eltávozott, a főúri vendégek pedig még egy ideig együttmaradtak.

— **Belga küldöttség Kossuthnál.** Az építőipari és közmunka kongresszusok nemzetközi bizottsága ma délben küldöttségileg tisztelgett Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, aki a tisztelgőket külön kihallgatáson fogadta. A küldöttséget, melynek vezetője Van Ophem brüsszeli építész, a nemzetközi szövetség vezértitkára volt, K. Virágh Sándor műszaki tanácsos mutatta be a miniszternek. Van Ophem előadta, hogy a többi, külföldi államok, úgymint Franciaország, Hollandia, Olaszország, Bulgária és Görögország szakminiszterei, akiknél szintén tisztelgtek, megígérték az építő ipari és közmunka kongresszusok ügyének támogatását. Van Ophem kérésére Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a maga részéről ígéretet tett, hogy a magyarországi védő bizottságnak tiszteletbeli elnökségét elfogadja, a nemzetközi bizottságba pedig a kereskedelemügyi miniszterium kebeléből képviselőt fog kiküldeni. Ezután a küldöttség Sztarényi József államtitkáránál tisztelgett, majd megtekintették a parlamenti palotát, ahol a külföldi vendégeket Desseffy Arisztid elnöki tanácsos kalauzolta, délután pedig a szépművészeti múzeumot szemléltek meg, ahol dr. Takács Zoltán szorgalmazta felvilágosításokkal. A küldöttség tagjai holnap Bécsbe utaznak, ahol az osztrák kereskedelemügyi miniszternél szintén tisztelgnek.

— **Bombák és bombavető.** A mai napon a figyelmet megint az anarkisták vonják magukra. Az éj és tűz fiaival valóban serényen dolgoznak. A sötétbe borult anarkista-tanyákon és műhelyeken megsej, amint hogy meg is esett, hogy a készülő bombák felrobbantak és magukat a bombakészítőket tépi össze, de azért a bombavető nem csüggednek. Párisban történt meg az aábbi borzalmas szerencsétlenség. A diáknegyedben levő Cockin-kórházban egy orosz fiatal ember jelentkezett s kérte fölvetelét. A vér tejesen elborította. Egy társa vezette, aki azt mondta a szolgálattevő orvosnak:

— Ez az ember Petrov Milán barátom, Markovban született, huszonnyolc éves és balesetnek lett áldozata. Revolvere véletlenül elsült és súlyosan megsebesítette.

Azután a beteg otthagya s ömaga eltávozott. A sebesült ember mindkét keze le volt törve; arczán számos égési seb látszott. Minden fölvilágosítást megtagadott s utóbb csak annyit mondott, hogy lakásán egy kis gép fölrobbanása következtében sebesült meg. A kórház igazgatósága értesítette a rendőrséget, a mely Petrov lakását és két ott levő orosz embert letartóztatott. A rendőrbiztos még egyszer kikérdezte Petrovot, aki most megvallotta, hogy puskával meglőttöt töltekekkel való bábálás közben sérült meg, megmondta azt is, hogy a robbanás egy társának a lakásán történt s ott a rendőrség meg is találta a robbanás nyomait. A szobában lévő asztal darabokra tört szét s a padló tele volt vérral. A sebesült orosz embert, akit voltaképpen Szvirnovnak hívnak, minden egyéb fölvilágosítást megtagadott. A rendőrség megállapította, hogy a lakás egy orosz divatrukereskedőné s hogy ott gyakran szoktak megfordulni orosz anarkisták. A rendőrség azt hiszi, hogy Szvirnov, aki tagja az orosz terroristák pártjának, bombagyártás közben sebesült meg. A vizsgálóbíró rendelkezésre letartóztatott egy Bercov nevű orosz, azonkívül még két más fiatal embert, aki a Petrov-ügyben is szerepel. Slepner diák ellen, akinek a lakásán a robbanás történt és kedvese ellen elfogató parancsot adtak ki. Odesszában azonban sikertült az anarkistáknak végrehajtaniok egy merényletet, amelynek számos ember esett áldozatul. A város kellő közepén levő rendőrségi épület előtt hajították el a bombát, amely hatalmas robbanással explodált. A merénylők Kanasiés és Paljenkovic rendőrtisztviselőket akarták meggyilkolni. A bomba az egyik rendőrtisztviselőt megölte, a másikat pedig veszedelmesen megsebesítette s azonkívül az arra járó emberek közül is többen megsebesültek. Az egyik merénylőt agyonlőtték s több más embert, akiről azt hitték, hogy része volt a merényletben, letartóztatták. A me-

rénylet után az utcán járó zsidókat bántalmazták. A lakosság rendkívül izgatott. Attól félnek, hogy komoly események fognak bekövetkezni.

— **A czár élete ellen.** Tegnap volt a czár születése napja. A minden oroszok czárja, a hatalmas ur, akinek birodalma két világrészre terjed ki, szomorúságban töltötte ezt a napot, amely különben a zajos öröm napja szokott lenni. Hisz éppen a czár ellen szöjt összeesküvés dolgaival volt elfoglalva a kormány, a hatóság és a rendőrség minden tagja. Volt ugyan diszebed Carszkoje-Szelóban, de pohárköszöntőt nem mondott senki, valószínűleg a czár óhajására. Nyilván nem volt kíváncsi a félhivatalos és konvencionális tisztoakra, amikor kívülről a legrettenetesebb valóság intett feléje. A szokásos cercele is elmaradt s a diszebed után a czári család rögtön visszavonult. Feltűnt, hogy a czár nagyon komoly és kedvetlen volt. Így folyt le a czár születésnapjára adott diszebed, ami az oroszországi viszonyokat eléggé jellemzi. Ami magát az összeesküvést jellemzi, azt annyira és oly erősen demantáltak, hogy mindenki meg volt győződve az eredeti hír igaz voltáról. Most már nem czáfolnak semmit, legfőkébb azon dolgoznak, hogy az erre vonatkozó híreket a lehetőséghez képest a „vadságuktól” megfoszassák. Azonban szóba került már a dumában is és így tovább tükolni csakugyan nem lehetett már. S figyelembe véve az erőlyes demantiket, a czárra nézve elég kellemetlen dolgok kerültek nyilvánosságra. Az összeesküvők nemcsak a czárt akarták megölni, hanem fiát a trónörökösét és egyetlen férfi-festvérét, Mihály nagyherceget is, aki a gacsina palotában lakik. Eddig nyolczvan embert tartóztattak le, köztük a császári Sándor-liezeum egy neveidjét is. Egy baloldali dumaképviselő erősen kompromittálva van. A szocialisták egyesületi helyiségében házkutatást tartottak, amelynek csak reggel fejeztek be. A helyiségben nyolczvanan voltak, köztük ötven asszony. Sokan vonakodtak nevüket megmondani. A jelenlevők közül tíz embert, köztük egy ügyvédet is letartóztattak. Az eldobzott iratok hatvan kilót nyomtak. A jelenlevő képviselőket alapos megmozásuk után azonnal szabadon bocsátották. Sokan a jelenlevők közül eldobták utfevelüket, hogy föl ne ismerjék őket. A szabadon bocsátott képviselők táviratban fordultak Stolipin miniszterelnökéhez, aki azt felelte nekik, hogy nem avatkozhatik az ügyesség dolgába s hogy egyébként tudvalevő, hogy a szocialista párt ülésén a harci szervezet tagjai is jelen voltak. Mindezeket kivül a czárt a legmélyebben elkeserítheti a tudat, hogy olyan emberek is résztvettek az összeesküvésben, akik eléggé közel állanak hozzá. Szombaton letartóztatták Nettejev és Kaulberg volt tábornokokat, mert erősen kompromittálva vannak. A császári testőrség hat tiszte is az elfogottak közt van. De ezzel még nem értek véget a letartóztatások. Olyanokat is terhel mindenféle gyanu, akik az udvari körökhöz tartoznak. Az a dumailés, amelyen az összeesküvés szóba került, szintén jellemzi a viszonyokat.

A reakcionáriusok azt hitték, hogy a czár ellen való összeesküvés fölfedezésével nagy csapást mérhetnek a gyűlöletes dumára s meg voltak róla győződve, hogy a tegnapi ülésen ebben a dologban izgalmas jelenetek fognak végbemenni. A páholyok zsufolva voltak. A császári páholyban ültek Miklós és Mihajlovics Sándor nagyhercegek. A miniszterek valamennyien jelen voltak, legelsőnek érkezett Stolipin miniszterelnök. A jobboldali és mérsékelt pártok között az ülés megkezdése előtt élénk mozgalom volt. Izgatottan beszélgettek s arcuk sugárzott az örömtől. A baloldalon azonban halotti csönd volt; az összes ülések üresek maradtak s az a kevés képviselő is, aki az ülés előtt ott volt, rövid idő múlva eltűnt. Eleintén azt hitték, hogy a baloldali pártok ülést tartanak s hogy még el fognak jönni, de Golovin elnök harmadfél órakor megnyitotta az ülést, anélkül, hogy csak egyetlen baloldali képviselő is jelen lett volna. Az elnök Bobrinszki grófnak adta a szót, aki nagyon éles hangon okolta meg interpellációját. Azt mondta, hogy a birodalmi dumának folytonosan a irón dícsőségére és nagyságára kell gondolnia, hogy czár nélkül nincs Oroszország, hogy a czár tartja fönn Oroszországot és Oroszországot a czár. Ilyen stílusban beszélt Bobrinszki beszédét a jobboldal minduntalan tapssal szakította félbe. Az alkotmányos demokraták hallgattak, mert nagyon jól tudták, hogy mivégből intézik a kormányhoz az interpellációt. Stolipin miniszterel-

nök azt felelte az interpellációra, hogy az összeesküvésről terjesztett hírek túlzottak s azt mondta, hogy semmiben sem különbözik ez az összeesküvés azokról, amelyeket már évek óta tucatszámra elkövettek. Az összeesküvők a miniszterelnök szerint módot kerestek arra, hogy a czári palotába bejuthassanak. A miniszterelnök szavaiból azt kell következtetni, hogy a czár életét nem fenyegette közvetlen veszedelem. Stolipin válasza után azonnal megtörtént a szavazás a napirendre való áttérésről.

A birodalmi tanács is foglalkozott az összeesküvéssel. Tegnap este Golubev alelnök elnöklésével ülést tartott. Az alelnök kijelentette, hogy a birodalmi tanács azért gyűlt egybe, hogy tudomásul vegye a czár ellen irányult merénylet megállításáról a kormány kijelentését. A kormány nyilatkozat fölolvása után Golubev beszédet mondott, amelynek folyamán a birodalmi tanács nevében fölhaborodását fejezte ki a merényletlen és örömet azon, hogy meghiusult. A birodalmi tanács azután elhatározta, hogy a czárhoz a következő táviratot intézi:

— A birodalmi tanács tudomásul vette a kormányt az a kijelentését, amely arról a gyalázatos tervről szól, amely felséged fölcsentelt személye és kormányunk ellen irányult s egyben nagy örömeink ad kifejezést e gaz merénylet megállításán. A birodalmi tanácsot fölhaborítja a kihágások és gaztettek gyarapodása, amelyek még egy Oroszország becsületének és nagyságának képviselője ellen irányuló merénylettől sem riadnak vissza. Óvja az Isten még hosszú évek során át drága hazánk újjáteremtőjét.

A javaslatot hurra-kiáltásokkal fogadták el. A birodalmi tanács tagjai azután az orosz himnuszénekeltek. A duma szocialdemokrata pártjának párhelyiségében a rendőrség e hó 18-án, éppen, amikor a párt tagjai ott ülést tartottak, az összes helyiségeket átkutatva. A jelenlevő képviselők nem tűrték el, hogy őket megmozgassák. A rendőrség több hírlapíró és más jelenlevő személyeket, köztük a sajtóiroda alelnökét is letartóztatta. A párhelyiséget azért kutatták át, mert azt hitték, hogy ott tiltott gyűlést tartanak. Több képviselő panaszt tett a duma elnökénél, Golovinél, akit álmából keltettek föl. Golovin azonnal érintkezésbe lépett telefonon a miniszterelnökkel, aki azt felelte, hogy nem avatkozhat be, mert a helyiségben az egyesült baloldal ülést tartott és ezen az ülésen a forradalmi harci szövetség tagjai is résztvettek.

Nagy rémületet kelt az a hír, hogy Carszkoje-Seloban pyroxilinnal meglőttöt aknát találtak, amelynek nyilván végzetes szerepe lett volna a czár és családja ellen tervezett összeesküvés végrehajtásakor.

A novgorodi Szent Antal-kolostorban motozást tartottak, mert a kolostor főnökének lakása alatt a pinchezhelyiségben bombára akadtak. Egy zászlóalj katonaság bekerítette a kolostort, amelyben a teológiai akadémia van, az alatt az ügyesség csendőrökkel megmozgatták a kolostorban lakókat és a teológiai akadémia növendékeit, de semmi gyanusat nem találtak.

— **Házasság.** Usztanek Lajos esztergomi megyei szolgabíró, Usztanek Antalnak, a hercegprímási uradalom felügyelőjének és nejeinek, szül. ocskói Ocskovszky Szidóniának fia e hó 19-én eljegyezte Várdai Mária, Várdai Szilárdnak, az Ors. Rajztanárképző és Minfajziskola igazgató-tanárának és nejeinek, szül. Hauszer Irmának leányát.

Furuglyós Gyula posta-, táv. tiszt eljegyezte Kováts Jankicát Budapesten.

Szeneszi Gyula eljegyezte Schlögl Margitot Batonyán.

Egressy Galambos Gábor, a nagyművész Egressy Gábor unokája eljegyezte Nagy-György Piroskát, néhai Nagy-György Pál, volt vásárhelyi nyilvántartó és nejeinek leányát Kunhalason.

Politzer Dániel, a Beocsini cementgyári Unió részvénytársaság tisztviselője, Beocsinban eljegyezte Meitner Olgát Budapestről (Gödöllő).

László Ödön, fővárosi iparosmester, Leichtmann Somának, az izr. kórház gondnokának testvéröccsére, eljegyezte Freimann Irén kisasszonyt, dr. Faragó Zsigmond kórházi orvosnak nővérét.

Politzer Géza, az Angol-Osztrák Bank budapesti fiókjának főtisztviselője ma délben vezette oltár elé a dohány-utczai izr. templomban Weisz Lórikát. Az esküvőn a nagyszámu rokonokon kívül előkelő és nagy közönség volt jelen. Dr. Hevesi Simon rabbi magasztos beszédet intézett a boldog, fiatal párhoz.

Dr. Lessner Richárd kereskedelmi miniszteriumi titkár e hó 30-án házasságra lép Lukács József bankigazgató leányával, Lukács Miczivel.

Temesrékási Vaszhelvit László honvédőhadnagy e hó 20-án eljegyezte Prekajszky Szokicát, Prekajszky Péter földbirtokos leányát.

Lauthan Rezső pünkösdi vasárnapján Budapesten eljegyezte Sebestyén Mariuskát.

— **Czopi az osztrák hadseregben.** Eddig csak külsőségekben divatozott az osztrák hadseregben a czopi, mely most hivatalosan is megtartotta bevonulását armádiánkba. A király ugyanis megengedte, hogy *Lung-Csuang-Dzsiang, Sen-Gai, Fu-Ven-Ju* és *Soon-Hua-Long* hadnagyok háromszentdel tanulmányozgálatra beosztassanak az osztrák-magyar hadsereg különböző ezredeihez. A kínai tiszték már legközelebb bevonulnak és megkezdik a rendes szolgálatot, mely épp úgy alveti őket a szolgálati fegyelemnek, mint a hadsereg bármely tisztjét. Arra vagyunk kíváncsiak, vajjon kínai barátaink, minőnek találják majd hadseregünk belső állapotát. Attól félünk: nagyon is kínainak!

— **Kitüntetett jegyző.** Pünkösdi hétfőjén Zichfalván *Martin József*, a község érdemes jegyzőjének az arany érdemkeresztjével való fel díszítése ünnepségek között folyt le, amelyen résztvett gróf *Karátsonyi Jenő* országos képviselő is. *Botka Béla* főispán tűzte a kitüntetett mellére az érdemkeresztet. Az ünnepi beszédet báró *Hauser Károly* mondta. Az ünnepélyen résztvettek Torontál vármegye jegyzői kara, továbbá a szomszéd Temes megye jegyzői, valamint számos küldöttség és megyei előkelőség. Délben 300 terítékű díszbéd volt, melyen az első pohárköszöntőt a királyra gróf *Karátsonyi Jenő* v. b. t. t. mondta. Utána *Botka Béla* főispán élte az ünnepeltet. Dr. *Demkó Pál* közjegyző a kormányra, *Müller* pápai kamarás gróf *Karátsonyi Jenő*re mondottak pohárköszöntőt.

— **Zátoryra jutott hadihajó.** A francia haditengerészetet utóbbi időben feltűnő sok szerencsétlenség éri. Alig multak el az izgalmak, melyeket a touloni katasztrófa okozott, már is újabb szerencsétlenségről ad hírt egy párisi sürgöny. A tengerészeti minisztérium jelentése szerint ugyanis a Chanzy czirkáló *Saddle Island* közelében zátonyra jutott. A hajó legénységét megmentették. A czirkálót 1894-ben építették, 4700 tonna űrtartalmu és legénysége 375 emberből állott. Megmentésére egy czirkálót küldtek ki.

— **Rossz a trafik!** Ritka fölrít lesz annyira népszerű az országban, mint Trencsénvármegyéjé, amelyik egy immár — sajnos! — közkeletű tényt hoz a pénzügyminiszter tudomására, azt, hogy a trafik komisz! Nagyon komisz, sőt napról-napra komiszabb, mert a pénzügyminisztérium e tekintetben sajátos taktikát követ. Amint a publikum fölfedezi, hogy egyik szivarnem egy árnyalattal jobb mint a másik s hozzá kezdene, hogy na most ezt fogyasztja! jön a finandzdirckció s következetesen rontja, rontja a szivart addig amíg végleg elrontja. Trencsén vármegye *Petrás Károly* árvaszéki elnök javaslatára ez ellen ír föl s ezzel hálára kötelezte *Nikotin* isten összes magyarhoni imádoit. Mert igaza van Trencsénnek: ha az állam monopoli-ummá avatja a dohányt, ha szigorú büntetésekkel sújtja mindazokat, akik nem az ő boltjában vásárolják az élfüstölni valót s megakadályozza azt, hogy a gyártók konkurrencziája megjavítsa a portékát, tessék arról is gondoskodni, hogy a busás haszon fejében kapjunk is valamit s a nagy drága értékért vásárolt szivar, árához mért illatu, élvezetes legyen, ne pedig bűzös nedves rosszul szelelő valami. Kicsi grázleroshoz, nem pedig a nagyiekintélyű államhoz méltó ez a portékát rontó, krajczáros boltos nyereszkesedés.

— **A fogtechnikus-ügy rendezése.** Felkértünk a következők közlésére: Vonatkozással a napilapoknak a fogtechnikus-ügy rendezéséről megjelent közleményekre, mint a Budapesti Fogtechnikusok Egyletének titkára közelesemnek tartom kijelenteni, hogy azon cikkekben megjelent adatok teljesen tévesek.

A fogtechnikus-ügy igenis rendezés alatt áll és pedig a fogorvosok és fogtechnikusok egyesülete egyetértőleg intézi az ügyet s miután mindkét fél a törvény és méltányosság álláspontján áll, reméljük is, hogy a fogtechnikus-ügy ezzel végleg elintéztet fog nyerni. Kár ily téves közleményekkel a mi ügy is nagyon nehéz munkánkat megnehézíteni.

Goldschein Zsigmond

A Budapesti Fogművesek Egylete titkára.

— **Bányaszerencsétlenség.** Ruhr vidékén a blankenburgi tárna felvonójánál ma reggel szerencsétlenség történt. Három bányász súlyosan, tizenegy könnyen megsebesült.

— **Emléktábla Bartók Lajosnak.** Az Erdődi Társaskör mozgalmat indított abból a célból, hogy Bartók Lajosnak, a korán elhunyt jeles költőnek s a Petőfi-Társaság másodelnökének Erdődön levő szülőházát márványemléktáblával jelöljék meg. A mozgalomba a kezdeményezők a Petőfi-Társaságot is belevonnák. Az emléktábla leleplezése ez év nyarára van tervbe véve.

— **Rálőtt a rendőrré.** Nagyon jól mulatható *Hajka* András kovácslegény a pünkösdi ünnepek alatt, mert a széles jókedve még ma délután is tartott. Hazafelé menet ki is kívánczolt belőle a virtus és az Örömvölgy-utcában, ahol a lakása van, olyan parázs utcai botrányt rendezett, hogy *Tóth* Imre rendőrnek figyelmeztetnie kellett őt. *Hajka* azonban úgy találta, hogy énekelni és kurjongatni jobban esik, mint szótlanul baktatni haza felé. *Tóth* Imre rendőr erre karon fogta *Hajka* Andrást és haza vezette. Mikor aztán a kapu előtt elbecsátotta, a duhaj legény revolvert rántott és kétszer rálőtt a rendőrré. A golyók szerencsére nem találtak, s a rabiátus embert letartóztatták.

— **Zászlószentelés Zágrábban.** Zágrábban az egyetem zászlószentelési ünnepélye minden incidens nélkül ért véget. Érdemes megemlíteni, hogy az ünnepély alkalmából még másnap is az egész város zászlószentelésben volt. Különösen említésre méltó az, hogy a szerb bank épületén is horvát lobogó leng. Ez az első eset arra, hogy szerb házra horvát lobogót tűztek.

— **Felfüggesztési érekségi.** A veszprémi főgimnáziumban a latin írásbeli érekségénél *Berényi József* tanuló a fordítást puskával készítette. A felügyelő tanár ezt észrevette, *Berényit* kihallgatták és előadta, hogy *Steller János* latin tanár a fordítás szövegét valamenyiknek felolvasta. *Váradny Károly* főigazgató a tanárt és a növendékeket felfüggesztette. Az ifjakat új érekségre utasították.

— **Vegyészeti munkások kongresszusa.** A vegyészeti munkások három napig tartó kongresszusa ma fejezte be tanácskozásait. A kongresszus elnöke *György Mihály* volt. *Rády Sándor* a szervezett munkásság nevében üdvözölte a vegyészeti munkásokat és arra kérte őket, hogy a más szakmabeli munkássággal szövetkezve küzdjenek. A vidéki küldöttek jelentéseinek előterjesztése után *Kovács Ferenc* terjesztette elő a központi vezetőség jelentését. A szervezet csak egy év előtt alakult meg s már 2200 tagot számlál. A helyesléssel fogadott jelentés után a pénztári jelentést terjesztették elő. Az összes jelentéseket egyhangulag vették rövid vita után tudomásul. Végül megválasztották az új vezetőséget.

— **Érdekes fogadás.** Gróf *Eszterházy Pál* ma reggel Debreczenből Nyíregyházán és Miskolcra keresztül négylovas fogaton Budapestre indult. Fogadott, hogy a 360 kilométernyi utat három nap alatt megteszi. Miskolcra felszállt kocsjára *Kállay Tamás* országgyűlési képviselő. Csütörtök este nyolcz órára Budapesten kell lenniök.

— **A berlini nagy sztrájk.** Berlinben az épülőfélben lévő házak faállványain egyetlenegy munkás sincs, csak néhány olyan épületen dolgoznak tovább, amelyeket nem az építőmesterek szövetségéhez tartozó vállalkozó épített. Ötvenezer kőművest zárták ki a mesterek és péntekre a segédmunkások kizárása is bekövetkezik, akkor aztán százezer építőmunkás lesz kereset nélkül.

— **Családi tragédia.** *Venczel János* ruttkai vasuti munkásnak két hét előtt meghalt a felesége s egy beteg gyermeket hagyott hátra. A gyermek most haldoklik, ami annyira elkeserítette *Venczelt*, hogy buskomorá lett és ma délelőtt kilencz órakor halva találták szobájában. Az orvosok szívszélhűdést konstatáltak.

— **A község nábobja.** *Boskov Milutin* Melence község leggazdagabb polgára testvérbátyja lakodalman ma öngyilkossági szándékból a kutba ugrott. Holttestét kifogták. Tetének okául életuntságot említenek.

— **Gyermek az arénában.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnapelőtt a Marseille-ben rendezett bikaviadalon. Egy tizenkét éves fiú erősen áthajolt a korláton, hogy a porondon lévő bikákat jobban láthassa. Eközben elvesztette egyensúlyát s az arénába esett. A bikák azonnal rávetették magukat s irtózatosan összeszurkálták. Csak nagynehézzen tudták a megvadult állatok közül kiszabadítani. A szerencsétlen gyermek most reménytelenül fekszik a kórházban.

— **Logett gőzös.** Ma reggel a *Naomi* gőzös, mely utban volt *Grand-Havenből* *Milwaukeeba*, a vízvonalig legett. A gőzös ötven utasát megmentették. A legénység közül négy ember életét veszítette.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Pünkösdi vasárnapján a Schlangenbad és Elville között — mint Wiesbadenből jelentik — kisklótt egy vonat, minek következtében harmincz ember megsebesült. Ezek közül még számosan szenvedtek jelentéktelen sérüléseket.

— **Logett színház.** Toulouseban tegnap nagy tüzvész elpusztította a Variété-színházat. A tűz több szomszédos házra is átesapott.

— **Leszakadt írtű.** Bayonneban egy kerékpárverseny alkalmával a nézőtér egyik írtűje összeomlott, minek következtében a nézők közül számosan megsebesültek, köztük hárman súlyosan. Az izgatott közönség szétfőrt a korlátokat s a kijárási felé tödült, ahol verekedés támadt.

— **Tekintélyessé honvédelmi miniszter ebéje.** *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, holnap nagy ebédet ad a Park-Klubban.

— **Csak egy kislány van a világban...** Ant községben egy lakodalmas háznál két vőfély, *Kolozsi Károly* és *Mátyás Imre* egy leány miatt összeveszttek. *Kolozsi* táncoközben vőfélytársát agyonszúrta.

— **Halálozás.** *Rotter Lipó*né, szül. *Bosch Johanna* e hó 19-én meghalt hosszas szenvedés után 64 éves korában. Ma délután temették el nagy részvét mellett a Nagyfuvaros-utca 14. számú gyászházából.

— **Az igaz kegyelet és őszinte részvét megnyilvánulása mellett kísérték ma délután a kerepesi-úti temető halottas csarnokából utolsó útjára a halhatatlan emlékü *Garay János*nak özvegyét: *Babocsay Mária*t. A végdísztegen az Otthon részéről ott volt *Rakosi Jenő* elnök, főrendiházi tag, *Révész Gyula* titkár; a Magyar Irod. Szociálgazdasági és Kereskedelmi Közművelődési Társaság elnöke *Andor* titkár; ott voltak továbbá: *Beöthy Zoltán* főrendiházi tag, *Kövér Ilma* írónő, *Garay Ákos* festőművész, a *Garay- és Parall-* családok tagjai és mások. Az elhunyt matronát *Kriszta Mihály* pápai prelatus szentelte be; ezután a XXIX. parcellában a Deák-mauzóleum közelében a főváros tanácsa által adományozott díszsírhelyre helyezték el örök nyugalomra; a mellette levő sírba pedig nem sokára átszállítják az ötvenéves év előtt elhunyt férjét is.**

— **Vízbeulló gimnazista.** A szamosújvári gimnázium harmincz növendéke, három tanár vezetésével pünkösdi másodnapján kirándult a széki Csukástóra. A diákok közül *Kohn Jakab* hetedik osztályu tanuló a tanárok tudtán kívül beült egy rozoga csónakba s bevezett a tóra. A ladik valahogyan felfordult s a diák a vízbe fulladt.

— **Igazgatói jubileum.** A Schimmelpfeng tudakozó budapesti intézete pünkösdi hétfőn ünnepelte *Weisz Adolf* igazgató működésének husz éves jubileumát. Az ünnepeltet a tisztviselők nevében a budapesti intézet titkára lendületes beszédben üdvözölte, hangsúlyozva a jubiláló igazgatónak a kereskedelmi tudakozódás fejlesztése körül szerzett érdemeit, valamint azt a széles körökben méltányolt szakirodalmi munkásságot, amelylyel *Weisz Adolf* a hitelrészletet a magyar forgalom alakulásába behelyezte. A jubiláns meghívta mondott köszönetet a szeretetteljes ovációért, hangsúlyozva, hogy mily fontos szerep jutott a kereskedelem és iparra nézve a hivatásos tudakozódói intézménynek, melynek főkélembítését és fejlesztését mindenkor életeleznék fog tekinteni.

— **Árverés a királyi zálogházakban.** A jövő hónap folyamán a budapesti kir. zálogházakban a következő árveréseket tartják: A központi intézetben (Lónyay-utca 30) június 1-én ékszerárnyak, június 15-én posztóruhák és június 22-én ruhaneműek kerülnek árverés alá. — A belvárosi intézetben (IV. Királyi Pál-utca 1): június 7-én fehéreművek és ruhák és június 25-én ékszerárnyak kerülnek árverés alá. — A terézvárosi intézetben (Eötvös-utca 3): június hó 2-án posztóruhák, június 17-én ékszerék és június 25-én ingneműek kerülnek árverés alá.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéreknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasuti állomás a fürdőtelepen.

× Ha őszül a haja, használja a Stella-vizet. Üvege 2 korona *Zoltán B.* gyógyszerárában Budapest, Szabadság-tér.

× *Fodor-féle vivóterem* Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

× *Bob-hashajtó* a legkellősebb, 10 f.

× *Zászlók*, czimerek, minden kivitelben kaphatók *Linhart* színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyék ingyen.

× *Érdekes megjáratni*, hogy a közönség mily gízalommal van az osztálysorsjegyek iránt. Ez magyarázatot talál abban, hogy egy a sorsjegyek kibocsátásánál, mint a húzásoknál a m. kir. kor-

mány gyakorolja az ellenőrzést. Oly sok ember jutott már osztályosjegyre által nagy vagyonhoz, hogy jó szolgálatot véltünk tenni, amidőn t. olvasóinknak b. figyelmébe ajánljuk a lapunk mai számában megjelent Kiss Károly és Tsa-féle hirdetését.

x **Az előkelő világ** kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstädter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba bevésve vannak és így tulkövetelés nem létezik.

Hazug milliók.

Budapest, május 21.

Sajtóban, közéletben hetek óta kísért itt egy szédületes üzleti vállalkozásnak a híre. A milliók, sőt a százmilliók csak úgy röpködnek a levegőben, hogy az ember szinte kábul a hallatára. És mindez pompás csengést, teljes értékű dollárokból számítva. A százmilliók is.

Arról van szó, hogy egy képtelenül gazdag amerikai vasúttársaság sok száz millió dollárnyi befektetéssel, Budapest és Pozsony között villamos összeköttetést akar létesíteni. Ne méltóztassék kérem ezt a vállalkozást azzal a mássikkal, a Bécs-Pozsonyi ügygyel összetéveszteni. Az egészen más. Habár ez az új kombináció amannak nyomán született.

Egy szép reggelen ugyanis, amikor annak a szemérmetlenül gazdag amerikai vasúttársaságának igazgatója a „Westungarische Grenzboote“ legfrissebb számában olvasta a pozsony-bécsi villamos eszméjét, egyszerre a homlokára vert és felkiáltott:

— Milyen idea! Hiszen Pest és Pozsony között sincs még villamos összeköttetés! Topp! Megcsináljuk.

Na és rögtön a lajbi zsebébe tett öt-hatszáz millió dollárt és toronyiránt egyenesen jött ide Budapestre.

Tetszik tudni, ez egy olyan „echt“ amerikai kaprice és nekünk boldog magyaroknak csak bele kell most nyulnunk a szerencse dagadó iszákjába, hogy tele legyen a markunk — dollárral.

Bocsánatot kérek, hogy ilyen tréfálkozva szölok erről a dolgról, de tisztán csak az illendőség kedvéért teszem. Mert ha komolyan kellene az ügygyel foglalkoznom, akkor káromkodnék egyet és rendőrt kiáltanék.

Ugy bizony! Rendőrt. Mert szemérmetlenül nagy amerikai humbug szaga érzik a levegőben; és azok az urak, akik a kulisszák mögül rángatják a marionetteket, elég jól is értik a dolgukat ahhoz, hogy veszedelmesekké legyenek. Tegnap még megelégedtek azzal, hogy egy-két sugalmazott újságcsikket cresszsenek világgá, szédítvén a naivakat a milliók légyaprosával. Ma már azonban olyan helyekhez férköztek közel, amelyeknek megtévesztése ennek az egész országnak válhat anyagi katasztrófájává. És ez a tervük szinte sikerült már.

Meg kell azonban adni, hogy pompás rutin-nal fogtak hozzá.

Fogtak! — így mondtuk; — pedig tulajképpen úgy lenne helyes, ha csak egy emberről beszélhünk, amikor ezeket elmondjuk, mert itt Budapesten a milliárdos vasúttársaság ugynevezet igazgatója teljesen egyedül és szuverén kizárólagossággal intézi a dolgokat. Mr. Nowenek hívják a vezérigazgató urat és szabad idejében Pozsonytól eltekintve, az „American Railway Comp.“ képviselésével foglalkozik. A zseniális igazgató ur idejévet már kész hely és emberismerettel érkezett. Ajánló levele volt gróf Szápáry Pálhoz, akinek egyszersmind följajnlta mindjárt a létesítendő pozsony-budapesti villamos elnöki tisztét is. A szenenirozás pompásan bevált, mert ettől kezdve Mr. Nowe, a gróf Szápáry Pál akkreditációjának védelme alatt dolgozhatott. Így férközött be a tisztelt ur, Sztérényi államtitkár és Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter közelébe, akiket úgy megejtett káprázatos tervével, hogy a két államférfiu sajátkezűleg írott ajánló levelekkel küldték el Ludvig Gyula vasuti elnökgazgatóhoz. Kossuth is Sztérényi is természetesen, a legteljesebb jóhiszeműséggel cselekedtek, hiszen föl kellett tenniök, hogy gr. Szápáry Pál tökéletesen tisztában van annak a

külföldi társaságnak anyagi erejével, amelynek emberéért exponálja magát. Ez ugyan sovány vigasztalás lett volna az országra nézve, ha a tervezett nagystillü grundolás egészen a katasztrófáig beült, szerencsére azonban még a tizenkettedig óra előtt történt valami.

Tartozunk a történeti igazságnak annak megemlékezésével, hogy Ludvig Gyula államtitkár, mint vasuti szakember már első hallásra idegenkedett a Nowe ur szédületes millióitól. Ez az averzió azonban, maradt volna jámbor sejtélem a Kossuth Ferencz ajánlóleveleivel szemben, ha — ha az a bizonyos valami nem jön véletlenül közbe. Hogy mi volt az a valami, azt nem tudni. Talán csak egy apró ügytelenség, amit Nowe mester munka közben elkövetett, de — gyanut keltett vele.

Az információk aztán meglepő dolgokat eredményeztek. Kiderült például, hogy a milliós amerikai társaság igazgatója budapesti szövetkezetekhez futkároz apró kölcsönökért. Kiderült például, hogy legutóbb egy fővárosi ékszerészt akart beugratni váltózsírásul.

És több ilyen apró szépséghiba került még napvilágra Nowe mester felől.

En fin, a grundolás vízbe esett. Akik tehát a nagyszerű újságközlemények után azt hitték, hogy egy szép nyári reggelen szakaszjeggyel a Bazilikánál felülnek és Palugyaynál ebédelnek Pozsonyban, onnan pedig átszállással tovább a Szent-István templomig és este Sachernél vacsoráznak, hát azok egy kicsit — hogy egyebet ne mondjunk — ábrándosak.

De tessék elképzelni, hogy mi történt volna, ha Noove ur történetesen eljut a papirosok jegyzettségig.

Pedig csak a véletlen óvott, hogy nem úgy lett! Hát több óvatosságot uraim!

Leugrott a vonatról.

— József vagy Móricz? —

Budapest, május 21.

Tegnap egy detektívregénybe illő rendőri dologról számoltunk be olvasóinknak. Megirtuk, hogy egy Ormai nevű ember, aki többrendbeli csalással van ádolva, a váczi állomás közelében leugrott a robogó gyorsvonatról. A rendőrségen Egry Péter Pál kapitány vezeti ebben az ügyben a nyomozást és ugyancsak ő informálta egy a sajtót, hogy Ormai öngyilkossági szándékkal csinálta meg a hajmeresztő halálugrást. Eltekintve azonban attól, hogy a kihallgatások nyomán Egry Péter Pál kapitány urnak ez az elhamarkodott kijelentése ma reggelre az isteni naivságnak bájos dokumentumává lett, mielőtt további értesüléseinkről beszámolnánk, még egy egészen jelentéktelen körülményre kell az igen tisztelt Egry Péter Pál kapitány ur figyelmét fölhívunk. Arra ugyanis, hogy kimerítő és összefoglaló információjának, amelylyel a sajtót ellátni szives volt, van egy kis fogyatékosága. Az információból kiderül ugyan, hogy a bonyolult ügyben a vizsgálatot Egry Péter Pál kapitány vezeti, de nem derül ki az, hogy ki ellen vezeti. Itt tudniillik két emberről van szó, Ormai Józsefről és Mórról. Ezek közül az egyik lehet csak az, aki a vonatról kiugrott, mert a másik megugrott. Már most meiyik az egyik, melyik volna a tegnapi és mai lapokat szives figyelmére méltatni, éles tekintete bizonyára azonnal észrevenné, hogy milyen kedveskövetkezetességgel van ez a két név mindenütt összecserélve. És mi magunk e pillanatban sem vagyunk még tisztában véle, hogy Móricz-e vagy József. Azt azonban tudjuk, hogy a bonyolult ügyben Egry Péter Pál kapitány ur vezeti a nyomozást és miután a kapitány ur maga is bonyolultnak tartja az ügyet, egyenesen hozzá fordulunk felvilágosításért.

— Móricz-e, vagy József?

Addig pedig, amíg az utbaigazítást Egry Péter Pál kapitány urtól megkapnók, a biztonság kedvéért röviden csak Ormainak fogjuk nevezni a bonyolult ügy hőst, aki különben a budapesti rabkórházban fekszik szenvedni sérüléseivel.

Magának az ügynek, mint már említettük, van egy érdekes fordulata. Az tudniillik, hogy szemben a nyomozást vezető Egry Péter Pál kapitány tegnapi kijelentésével, ma reggelre a kihallgatott tanuk vallomásaiból kiderült, hogy Ormai nem öngyilkossági szándékkal ugrott le a vonatról, hanem szökni akart. A koronatanu erre Kalmár Hugó detektív, aki Ormaitt egy börtönörrel Bécsből Budapestre kísérte. A detektív elmondta, hogy a fogoly közte és a börtönör között ült egész nyugodtan és semmi gyanusát sem árult el. Amikor

aztán a vonat elhagyta a váczi pályaudvart, Ormai kikéredzkedett. Mindaketten kikisérték; de alig hogy a kocsí végén levő fülkéhez értek, Ormai beugrott rajta és magára zárta az ajtót. Ez nyomban gyanusnak tetszett a detektív előtt, megrántotta tehát a vészféket, a kupé lépcsőjére állt és várt. Ezalatt Ormai öklével bezúrt az ablakot, lassan lekuszott rajta és a földre érve, futásnak eredt. Közben nyílt pályán megállt a vonat, a detektív, a börtönör és az utasok leugrottak róla és a menekülő rab után vetették magukat. Izgalmas percek következtek ezután. Ormai végigfutott a mezőkön, de üldözői mindenütt a nyomában voltak; egyszerre aztán egy árkot akart átugrani, de megbotlott, a lábát kifícamította és összerogyott. Az arczán és testén több sebből vérzett. A börtönör és a detektív felemelték és a vonatra tették, amelyen aztán behozták a fővárosba és itt a rabkórházban helyezték el.

A rendőri nyomozás során most már, állítólag, az is kiderült, hogy Ormai régebb idő óta foglalkozott a szökés tervével és Bécsbe is csak azért kísértette fel magát, hogy ezt a szándékát végrehajthassa. Az olasz rendőrség, amely annakidején Anconában letartóztatta, habár három családi ügyben folyik ellene a vizsgálat, csak a báró Vranycányi-féle ügyben adta ki. A múlt héten Ormai a vizsgálóbírónál kihallgatásra jelentkezett és megkérdezte, ha ebben az ügyben bebizonyítja, hogy nem ő a bűnös, szabadonbocsátják-e? A vizsgálóbíró kijelentette, hogy igen, mire Ormai azt kérte, hogy szembesítsék a Bécsben levő tanukkal. A minap aztán felkísérték Bécsbe, ahol a tanuk csakugyan nem ismerték fel benne a csalót. Ennek pedig az az oka, hogy Ormai a család elkövetése után sűrű bajuszt viselt, de a börtönben lassankint mind kitépte a bajusza szálaát. A bécsi utazást akarta a szökésre felhasználni.

Mindezekkel szemben azonban, amelyek ezuttal is Egry Péter Pál kapitány információi alapján kerülnek nyilvánosságra, dr. Fényes Samu, Ormai védője, a következőket mondja:

A rendőrség mai kommunikéje tévedésekkel tele: Nincs beigazolva, hogy Ormai szökni akart, de sőt ellenkezőleg, a vizsgálóbírónál fekvő, erre vonatkozó levelekből kifutik, hogy öngyilkosság volt a szándéka. Nem is lehetett oka a szökésre, mert a bécsi tanukihallgatás reá nézve inkább kedvező eredménnyel járt és az egész ügyben még egyetlen olyan bizonyíték sincs ellene, melynek alapján elítélhető lenne.

Ez a nyilatkozat tehát ismét csak bonyolítja ezt az ügyis bonyolult ügyet. Most már nem is bonyolultabbé a dolog, hanem egyenesen zavaros. Az egészről valami szánalmas kapkodás impressziója kél, aminek pedig büntügyi nyomozatnál nem volna helye. Az ilyen ügyeket nemcsak, hogy a legóvatosabb körültekintéssel kell vezetnie annak, akire bízva van, de még bizalmas nyilatkozataiban is kerülnie kell a könnyelműséget; hiszen emberek ekzsztenciája, tisztessége, talán élete van a kezére bízva. Egry Péter Pál kapitány ur úgy lát-szik nem alkalmas egyéniség büntügyi feladatok teljesítésére. Mondjuk pedig ezt, nemcsak ebből az egy esetből merített impresszióink alapján. Alig egy pár hete történt, a Munkácsy-utcai gyilkosság eseténél. Egry Péter Pál kapitány volt a központi ügyeletes parancsnok. Éjszaka behozták a főkapitányságra a gyilkos asszonyt, két testvérével egyetemben, akik a gyilkosság elkövetésénél is vele voltak. Ugy véljük, ez elég föbenjáró eset volt arra, hogy az első kihallgatást maga az ügyeletes kapitány végezze. És megtörtént az, hogy a tettest, Egry Péter Pál kapitány távollétében, az ügyeletes fogalmazó hallgatta ki, még pedig a két testvére jelenlétében; akiket aztán súlyos gyanuokok alapján még az éjszaka, mint tettestársakat, szintén letartóztattak.

Ez az eset eleget mond. Így nem lehet büntügyi nyomozatokat vezetni.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Főorvos-választás. A hajduböszörményi városi főorvosi állásra, a múlt év végén a városi képviselő Kozma János hajduhadházi községi orvost választotta meg, de a választást a kisebbség megfélebbezte és a közigazgatási híroság formai okok miatt megsemmisítette. Ma volt az új választás Kovács Gyula alispán elnökletével. Az öt pályázó közül ismét Kozma János doktort választották meg szótöbbséggel. Kozma nyomban letette az esküt.

Békésvármegye közgyűlése. Ma tartották meg Békésvármegye tavaszi rendes közgyűlését dr. Fábry Sándor főispán elnöklete alatt. A főispán elnöki megnyitójában előterjesztette, hogy a legutóbbi közgyűlés óta lefolyt időben Békéscsabán egy állami selyemfonoda építését határozta el a kormány. Sikertült továbbá a kormánytól 600.000

korona államsegélyt kieszközölni a vármegyeyi közokrház kibővítésére. Bejelentette továbbá, hogy az arad-csanádi egyesült vasutak vezérigazgatójává választották meg és legnagyobb sajnálatára kénytelen lesz főispáni állásától megválni. Kijelentette továbbá, hogy legközelebb benyújtja lemondását. A főispán bucsuzó szavaira *Dobby* Lajos esperes megyebizottsági tag válaszolt és igen meleg szavakban emlékezett meg a távozó főispánról. A közgyűlés éljenzéssel és tapsal fogadta a szeretetből eredő bucsuzavakat és a köztörvényhatóság elhatározta, hogy a főispán érdemeit jegyzőkönyvileg örökíti meg.

Bocskay emléke. Bocskay István fejedelem emlékeztetése a városi törvényhatóság diszközgyűlést tartott ma délelőtt a redout-épületben. *Szvacsina Géza* polgármester megnyitó beszéde után Márki Sándor egyetemi tanár olvasott fel Bocskayról emlékbeszédet. *Török István* biz. tag indítványára a közgyűlés Márki Sándornak munkájáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Nemzeti Színházról.** Holnap, szerdán Shakespeare „*Velencei kalmár*”-ját adják elő a Nemzeti Színházban. Shylockot *Ivánfy*, a többi főszerepet *K. Hegyest Mari*, *Ligeti Juliska*, *Mihályfy Pethes*, *Ódry Náda* Béla, *Rózsahegy*, *Bakos Hajdu* és *Kürthy* fogja játszani. Csütörtökön lesz a bemutatás előadása *Szalai Mihály Tranzatlantika* című egyfelvonásos vígjátékának. A darab szerepeit *Lánczy Ilka*, *Pethes Gál*, *Rózsahegy*, *Hajdu*, *Horváth Jenő*, *Gabányi István*, *Náday Béla*, *Garamszeghy Bónis* és *Kürthy* adják. Az újdonság után Goldoni klasszikus vígjátéka, a *Hazug* kerül színre, a czimszerepben *Pethessel*.

(*) **Verhunk asszony, Trostorff és Beeg.** A boroszlói opera szennzációs érdekességű vendéjátéka a Királyszínházban végezhöz közeledik. Strauss *Salomé*-jának már csak két előadása lesz: szerdán és csütörtökön. A szerdai előadásban *Salomé*t *Verhunk* asszony, *Johanánt Beeg*, és *Heródest Trostorff* fogják énekelni.

(*) **Göre Gábor kalandjai.** Azt a sok látóvalót, amit *Veró György* és a Királyszínház a *Göre Gábor Budapestön* című szindarabba összehalmozta, a rendező 8 képre osztotta el. Ezek a képek: I. *A falu*. II. *Arviz a második emeleten*. III. *Az amor-szantórium*. IV. *A tsuda-borbély*. V. *A vig özvegy*. VI. *Gyöpre magyar!* VII. *Babaország*. VIII. *A Casino de Budapest*. E nyolcz kép keretében, amelyek legnagyobb részt nyílt változással kerülnek a színpadra, tömördek tréfa, látóvaló, táncz és ének lesz, amelyekben a színház egész személyzete részt vesz. *Fedák Sári*, aki a női főszerepet játssza, tizenegyszer öltözik: szerepe ennyi különböző alakot és alakítást kíván tőle. A rendkívüli érdeklődéssel várt újdonság bemutatója — a Királyszínház premierbérletének 9. száma — szombaton lesz. Pónteken a *Göre Gábor Budapest* előkészületei miatt nem lesz előadás.

(*) **Fedora.** A budai nyáriszínházban holnap, szerdán *Zöldi Elzának*, az új drámai hősnőnek első fellépését *Sardou Fedora* című drámája kerül színre. A czimszerepet *Zöldi Elza*, *Ipanoff Lorisz* játssza. Szokaroff *Olga* szerepében *Kiss Mariska*, a Színművészeti Akadémia végzett növendéke mutatkozik be. A dráma többi főbb szerepeit *Péterdy Etelka*, *Falussy Szegő*, *Tábori Gere* és *Kövessi* játsszák.

(*) **„Az ördög” Bésbor.** Molnár Ferencz ily című vígjátéka nemcsak a vidéki színpadokat járta be diadallal, de a külföldi érdeklődését is magára vonta. A bécsi Volkstheater jövő szezonjának játkrendjében, amely most jelent meg, már szerepel *Molnár Ferencz* darabja és a szerzővel kötött szerződés értelmében ez év október hó és jövő évi márczius hó között kell bemutatásra kerülnie. „Az ördög” holnap, szerdán huszadszor kerül színre a Vígsházban.

(*) **A művész-majális védnöke.** A művészek által június 6-án rendezendő nagyszabású majális védnökségére a rendező-bizottság gróf *Apponyi Albert* német, a közoktatási miniszter nejét kérte fel, aki a védnökséget a legnagyobb készséggel elfogadta. Gróf *Apponyiné* a leglétkesebb vezetője a Petőfi-házjává indított mozgalomnak s hogy élére állt ez ünnepélynek, ennek is biztosan meglesz a nagy sikere.

(*) **Az Országos Színösszegegyesület** ma délután *Ditrói Mór* elnök vezetésével rendkívüli tanácsulést tartott. A tanács a belügyminisztérium fölhívására tárgyalta a vidéki színgazgatók szervezetét, amelynek különösen az lesz a feladata, hogy a vidéki kis társulatok bizonyos minimális létszámra s meghatározott nívóra emelhetők legyenek. A tanács egybeállította a minimális követeléseket s azokat memorandumba fogja foglalni a belügyminisztérium számára. A tanács június 3-ára hívta

egybe a kérvényeket felülvizsgáló bizottságot *Molnár László* vezetésével. A gyűlés örvendetes tudomásul vette, hogy Pöstyén-fürdő ezentul magyar színtársulatot fog állandó színkörébe szerződíteni. Ez idén *Mezei Béla* fog három hónapon át társulatával ott működni. Végül több kisebb ügyet intézett el a tanácsülés.

(*) **A Honti-kiállítás megnyitása.** Az Uránia kigyórtéri művészeti szalonjában most nyitotta meg *Molnár Viktor* közoktatásiügyi államtitkár *Honti Sándor* kollektív kiállítását, amelynek keretében bemutatja „Az utolsó óra” című nagyszabású Krisztus-képet, a hozzája készült tanulmányokkal együtt. A megnyitásra nagyszámú, diszes közönség gyűlt egybe, melynek soraiban ott voltak: gróf *Andrássy Tivadar* és neje, gróf *Batthyányi Lajos* és neje, *Beöthy Zsolt*, *Frank Chester Dyer*, az Egyesült-Államok főkonzula, báró *Dóczy Lajos*, *Wodianer Artur* udv. tanácsos, *Szohner Antal* miniszteri tanácsos, *Tóry Emil* műegyetemi tanár, *Ernst Lajos*, a „Nemzeti Szalon” igazgatója, *Révai Ödön* és *Horváth Géza*, a Könyves Kálmán Társaság igazgatói, *Könyi Manó*, dr. *Nyáry Sándor*, dr. *Köhner Adolf*, dr. *Jánossy Béla*, dr. *Pollák Illés* és sokan mások az írói és művészvilág kitűnőségei közül. A nagyszabású képről az államtitkár a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott és nagyon melegen gratulált a fiatal művészek alkotásához. A kiállítást egész nap igen sokan nézték meg és a studiumok közül nyomban többet megvásároltak. A kiállítás reggeltől estéig megtekinthető. A „Budapesti Pápai Kör”-ben május 27-én, hétfőn este fél 9 órakor *Honti Sándor* amerikai tanulmányjáról: „Az amerikai leányok és asszonyok” czímen felolvasást tart. Vendégeket szívesen látnak. (Mücsarnok-kávéház, Andrássy-ut 64.)

FŐVÁROS.

(*) **A főváros kölcsönét vesz.** Mióta köztudomású lett, hogy a főváros néhány milliós függő kölcsönét szándékozik felvenni, a bankok és pénzüzetek egyre-másra teszik az ajánlatokat, vagyis licitálnak. Legújabbban a Magyar Általános Hitelbank tett ajánlatot a következőkben: A pénzüzeteknél a főváros által kezelt különböző alapok pénzéből állandóan átlag négymillió korona van eihelyezve. Ezt az összeget folyószámlára a főváros rendelkezésére bocsátják a pénzüzetek s a főváros a rendes betét-kamatot fizeti. Ha az alapok valamelyikének pénzre van szüksége, azt a pénzüzetek adják s csak ez az összeg szerepel a főváros kölcsönképen. A másik négy-millió koronát egy százalékkal a bankkamatláb fölött adják kölcsön, a provizióról azonban lemondanak. A Hitelbank ajánlata az egyesült bankokat hasonló ajánlatára készítette. Időközben más oldalról is érkezett kedvező ajánlat. Az új és elég kedvező ajánlatok következtében a ma délelőttre kifizített pénzügyi és gazdasági bizottsági ülés, valamint a tanácsülés is elmaradt s így holnap, szerdán, a kölcsönügy a közgyűlésen sem kerül előterjesztésre. Előreláthatólag azonban az ügy még e héten befejezést nyert.

(*) **Dalmácia a miénk.** Dr. Havass Rezső évek óta fáradozik Dalmácia visszacsatolásán. Most dr. Nagy Dezső útján memorandumot terjesztett a képviselőházhoz, amelyben sürgeti Dalmácia visszacsatolását. Azt mondja a memorandum, hogy Dalmácia közjogilag ma is Magyarországhoz tartozik és maguk a dalmátok is kívánják a Magyarországhoz való csatlakozást. Különben is benne van a függetlenségi párt programjában, tehát itt a legalkalmasabb időpont a megvalósításra. Dr. Havass Rezső memorandumát pártolás céljából beküldte az összes törvényhatóságoknak s így került tárgyalásra a főváros jogügyi bizottságában is. A bizottság helyesli a memorandum tartalmát és indítványozza a közgyűlésnek, hogy a főváros hasonló szellemű feliratot intézzen az országgyűléshez.

(*) **A hirdetésügy rendezése.** A fairagaszos hirdetés rendezésének a kérdése megint egy lépéssel előbbre jutott. A jogügyi bizottság tárgyalta a hirdetésügyről szóló szabályzatot, a kormányhoz intézendő felterjesztéssel együtt. Ennek kapcsán kimondotta, hogy a szabályrendelettel egységesen rendezi a hirdetésügyet, megállapítja arra a főváros kizárólagos jogát s kimondja, hogy bármely külső hirdetésre csak a főváros adhat engedelmet. A bizottság határozatai helyesek és tetszetősek, de hogy mikor válnak valóra, nagyon is bizonytalan. Hisz a rendezés kérdése majdnem másfél évtizedes s bizony az elvi kijelentéseknél többre nem jutott a főváros. A gyakorlati haszon a másé volt.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Vörös Kereszt közgyűlése.** A Magyar Vöröskereszt-Egyesület ma tartotta disztéri palotájában nagyszámú közönség jelenlétében országos közgyűlést. Délelőtt fél 11 órakor előértekezlet volt, melyen megállapították a kijelöléseket a központi választmányban és a számvizsgáló bizottságban megüresedett helyekre. Pontban 11 órakor *Csekonics Endre* gróf elnök lendületes szavakkal nyitotta meg a közgyűlést; beszédje során átadta *Frigyes* főherceg védnökhelyettes meleg üdvözlését és megemlékezett a király megkoronázatásának negyvenedik évfordulójáról is; indítványára kimondta az országos közgyűlés, hogy a király iránti hódolatának a jegyzőkönyvben kifejezést ad és legbensőbb szerencsekívánatait a trón szármolyához juttatja.

A napirend szerint *Farkas László* dr. főjegyző bemutatta a központi választmány 1906. évi működéséről szóló jelentést és azt röviden ismertette.

E szerint az egyesület háboru esetén 736 sebesült tisztest s 43.642 sebesült altisztest és katonát tudna elhelyezni és teljes kórházi ápolásban és ellátásban részesíteni. Az egyesület béke idején is fentart egy kitűnő magánkórházat, melyben a múlt évben 946 beteget ápoitak és egy üdülőházat. Az egyesület összes tagjainak száma 37.357, gyűmölcsöző vagyona 2.026.225 korona, nem jövedelmező vagyona 2.343.589 korona, sorsjegyalapja pedig 9.917.255 korona.

A közgyűlés az évi jelentést jóváhagyólag tudomásul vette és a tekintélyes alapítványokért köszönetet szavazott.

Latinovics János igazgató előterjesztette az 1906-ik évi zárószámadásokat és a sorsjegyelőző, valamint a számvizsgáló bizottságok jelentéseit. Ezek alapján a közgyűlés a központi választmányának és az igazgatóságának a felmentést megadta.

Csávósy Béla igazgató indítványára határozatilag kijelentette a közgyűlés, hogy a választmányok és fiókegyletek 1907. évi hányad címén rendes és rendkívüli tagsági díjainak 40 százalékát kötelesek a központi pénztárba beszolgáltatni.

A központi választmány indítványait *Babics József* jegyző adta elő. Hozzájárult a közgyűlés, hogy az egyesület a hadi felszerelések kiegészítésére 660 darab hordágyat szerezzen be és az Erzsébet-kórház, valamint az ápolónői intézmény mult évi többköltségeit a forgó tőkéből fedezhesse.

Erre a választásokra került a sor: *Szerb György* jegyző javaslatára közfelkiáltással megválasztották a központi választmány tagjait: a női osztályba *Bessenyei Ferenczné*, *Bischitz Matild*, özv. *Hegedűs Sándorné*, özv. *Karlovcszky Zsigmondné*, özv. *Münlich Auréliné*, özv. báró *Orczy Seraphinné*, özv. *Schnierer Aladárné*, özv. gróf *Szapáry Gyuláné*, özv. gróf *Teleky Sándorné*, *Máday Izidor*, *Rónay Jenő*, *Vaszary Kolos* és gróf *Vigyázó Ferencz*; a férfi osztályba *Burchard-Bélaváry Konrád*, dr. *Hainiss Géza*, *Hevesy Lajos*, *Huszár Kálmán*, báró *Kemény Kálmán*, *Latibovits János*, gróf *Nadasdy Ferencz*, báró *Bévy Gyula*, dr. *Babarczy-Schwartz* Ottó, dr. *Szabó János*, gróf *Vigyázó Sándor* és gróf *Zichy János*.

Horvát-Szlavonországok részéről új tagokul kiküldték gróf *Jankovich Aladár*, *Spevec Zsófiát* és *Turkovics szül. báró Zsivkovics Irén*.

Számvizsgálókul megválasztották *Ágoston József*, *Eckermann Ede*, *Helyey Kálmán*, *Nagy Gábor*, *Sujánszky Ödön* és *Szalay Győző*.

Gróf *Csekonics Endre* elnök ajánlván az egyesületi célokat a tagok hathatós támogatásába, a közgyűlést berekesztette.

Nyomban ezután a központi választmány megtartotta alakuló ülését. Egyhangulag megválasztották: I. alelnöknek özv. gróf *Teleky Sándorné*, főgondnoknak *Babarczy-Schwartz* Ottó udvari tanácsost és a férfi-osztály igazgatójának *Latinovics János* főrendiházi tagot. Igazgató választmányi tagok lettek: a női osztályban: özv. *Adler Antalné*, özv. gróf *Andrássy Aladárné*, özv. *Herich Károlyné*, özv. gróf *Kornis Miklósné*, *Masinszky Adolfné*, *Rupp Zsigmondné*, özv. *Tatay Adolfné*, dr. *Chyzer Kornél*, herceg *Esterházy Miklós*, *Latinovics Géza* és gróf *Zichy Nándor*; és a férfi-osztályban: báró *Ambrózy Béla*, gróf *Bánffy György*, *Bogdánovich Luczian*, dr. *Elischer Gyula*, *Gaszner Pál*, *Ghyczy Béla*, *László Zsigmond*, *Lukács Antal*, *Márvay József*, dr. *Rakoczay Sándor* és báró *Rékay Gyula*.

(—) **A kereskedelmi iskolai tanárok gyűlése.** A kereskedelmi iskolai tanárok országos egyesülete hétfőn és kedden tartotta tizenharmadik rendes évi közgyűlést *Pécsen*, *Szuppán Vilmos* elnök

megnyitó beszédében utalt azon haladásra, melyet általában a magyar tanügy és különösen a kereskedelmi oktatás tett. A megnyitót követő előadások, melyeket dr. Somogyi Gyula, Vörös Mihály, Berich Lipót, Kárpáti Manó, Muraközy Károly és Szalay Sándor tartottak, igen magas nívón állott. A tisztújítás eredményeként *Maiavoszk* választási elnök kihirdette, hogy a tisztikar a régi maradt, csupán egy új alelnököt, *Abrai Lajost* és egy fővárosi titkárt, *Musto Bélát* választották meg a régiéknél kívül.

(—) **Alkoholellenes nagygyűlés Szegeden.** A magyarországi független Good Templar-rend tagjai országos gyűlést tartottak pünkösd két napján Szegeden, hogy beszámoljanak a múlt év eredményeiről és megállapítsák a további terjeszkedés módjait. A nagygyűlést megelőzőleg, 18-án este nagyszámú közönség hallgatta meg dr. *Hollós István*, dr. *Stein Fülöp* és dr. *Hollós József* alkoholellenes előadásait. A hétfői nagygyűlés a tisztikart a következőkben alakította meg: Elnöknek dr. *Hollós István* főorvost, helyettesének dr. *Mandelló Vilmost* (Szeged), alelnöknek dr. *Hollós József* kórházi orvost (Szeged), főtitkárnak dr. *Dóczy Imrét* az Alkoholizmus szerkesztőjét, főpénztárosnak *Szikra Mihályt* s az ifjusági propaganda intézőjének *Stein Margitot* választották. A végrehajtó bizottságba *Rácz Soma* főgimnáziumi tanárt (Zombor) és *Spitzer Rózsát* (Budapest) választották meg. A jövő évi nagygyűlés pünkösdkor Pécsen lesz.

(—) **Államvasuti nyugdíjasok Kossutinál.** Az Államvasuti Nyugdíjasok Egyesülete november 18-án tartott közgyűlésén *Egyesület Ferenc* kereskedelmi minisztert egyhangulag disztagiává választotta. Az egyesület küldöttségét, amely a díszes oklevelet ányujtja, *Schober Albert* miniszteri tanácsos, nyugalmazott államvasuti igazgató holnap délben vezeti a miniszterhez, akik ez alkalommal arra is meg fog kérni, hogy az anyagi helyzetük javítására vonatkozólag átadott kérvényt intézze el jóakaratral.

(—) **A bírósági végrehajtók közgyűlése.** A bírósági végrehajtók orsz. egyesülete pünkösd első napján tartotta évi rendes közgyűlést Győrben a városháza nagytermében az ország minden részéből összejött végrehajtók élénk részvételével. Radnóti Adolf elnök megnyitja után az elnökség évi jelentése következett, amelyet Gál Vilmos titkár terjesztett elő. Oláh Gyula pénztáros tett azután jelentést az egyesület vagyoni állapotáról s a közgyűlés a felmentvényt egyhangulag megadta. Elnök azután szóba hozta a bírósági végrehajtók régi ügyét, az államosítás kérdését. A közgyűlés egyhangulag a végrehajtói állás államosítása mellett foglalt állást. Miután megválasztották a javaslatba hozott tisztelettagokat, kimondták, hogy a jövő évi közgyűlést Debreczenben tartják meg. Közgyűlés után a Royal-szállóban közönséges volt s ezután az elnökség tagjai tisztelegtek a bíróságok fejeinél.

(—) **A „Zalamogyei Kör”** most tartotta meg *Havas Vilmos* elnökle mellett II-ik rendes közgyűlést, melyel egyúttal első évi működését bejárta. Az előterjesztett titkári évi jelentés — mely szépen emlékezik meg *Wlassics Gyula*, a közigazgatási bíróság elnöke, diszelnökségéről — valamint a pénztári zárszámadás szép sikerről tesznek tanúságot. Ezek tudomásul vétele után a nyári szünetre az ügyek vitelével az elnökök (I. VI., Király-utca 38. I. em. 28.) és Neumann József pénztáros (I. VI., Lázár-utca 18. I. em. 17.) bízták meg, kik mindennemű felvilágosítással szívesen szolgálnak.

(—) **Gyöngye olmeji gyermekek fölviétele.** A gyöngyelemjűk budapesti országos intézetében, az 1907—1908. iskolában több hely üresedik meg. Felvesszük 7—10 éves korban levő, nevelés-tanításra alkalmas gyöngyelemjű gyermekeket. A kérvényeket a vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez czimezve, az intézet igazgatóságához kell küldeni, június 10-éig. Bovebb felvilágosítást az I. ker. Alkotás-utca 53. sz. alatt levő igazgatóság nyújt.

SPORT.

(—) **Lovas-póló.** A Budapesti Póló-Klub a versenytéren levő pályáján (Aréna- és Thokoly-ut sarak) e hó 21-től 25-ig minden nap délután 4 órakor angol játékosok és a Frankfurter Póló-Klub részvételével póló-versenyt rendez. A mai versenyen, amely az egész közönség nagy érdeklődése mellett folyt le, megjelent *Augusta* főherceggasszony is kis fiával. A főherceggasszonyt, aki a póló-klub egyik védnöke, gróf *Andrássy Géza* elnök, gróf *Károlyi Lajos* alelnök, továbbá gróf *Andrássy Géza* alelnök és gróf *Károlyi Lajos* alelnök-helyettes fogadták. Ott voltak a választmány tagjai közül gr. *Andrássy Sándorné*, özv. *lasztnány* tagjai közül gr. *Andrássy István*, gr. *Andrássy Tivadarné*, gr. *Bethlen István*, gr. *Hadik-Barkóczy Endréné*, özv. gr. *Károlyi Gyuláné*, továbbá gr. *Andrássy Sándor*, gr. *Bathányi Gábor*, gr. *Bánffy Miklós*, gróf *Bethlen István*, gróf *Hadik-*

Barkóczy Endre, gróf *Károlyi Mihály*, gróf *Nádasdy Tamás*, ögróf *Pallavicini György*, *Rohonczy Lőrincz*, gróf *Sigray Antal* és gróf *Széchenyi László*. Ott volt továbbá gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter és az arisztokrácia Budapesten időző tagjai majdnem teljes számban.

A mai versenynek különös érdekessége volt a sport szempontból is érdekes és jól sikerült póló-mecseknek kívül a hölgyek díjlovaglása, valamint a ponny sikeresen. A pólóverseny, melyben magyar részről a juniorok vettek részt, a frankfurtiak győzelmével 2:4 ellen végződött.

I. Continental junior Cup. Tiszteletdíj a győztes csapatnak, adják a póló iránt érdeklődő hölgyek. Póló-mérkőzés a frankfurti és a budapesti pólóklubok csapatai között. Időtartam négyszer 10 perc. A frankfurti póló-klub csapata: L. Gans, H. Von Passavant, W. Freyisen, F. Flinsch; magyar csapat: herceg *Windisch-Grätz Lajos*, ögróf *Pallavicini György* gróf *Bánffy Miklós*, *Rohonczy Lőrincz*. A mérkőzés eredménye 4:2 a frankfurtiak javára.

II. Ponny-sikeresen. Tiszteletdíj a győztesnek, adja a m. kir. földmívelésügyi miniszter. Táv. 600, teher 70. Részt vettek: gróf *Andrássy Géza*, L. Gans, gróf *Károlyi Lajos*, ögróf *Pallavicini György*, gróf *Sigray Antal*, továbbá M. L. Melles, *Shedan*, *Ritsch*, gróf *Sigray*. Nyertes gróf *Sigray Heródes* nevével.

III. Hölgyek díjlovaglása: *Almássy Emma* grófnő, *Andrássy Ilona* grófnő, *Kinszky Nóra* grófnő, *Odescalchi Lily*, *Széchenyi Erzsébet* grófnő, *Széchenyi Marietta* grófnő.

Az oszlopversenyenél első volt *Széchenyi Erzsébet* grófnő, második *Kinszky Nóra* grófnő, a harmadik *Széchenyi Mária* grófnő.

Judebar és díjgratula. *Eisö Kinszky Nóra* grófnő, akinek lovaglása nagy feltűnést keltett és akit zajosan megünneltek, miután olyan finisheket csinált, akárcsak *Taral*; második *Almássy Emma* grófnő, harmadik *Széchenyi Marietta* grófnő.

A versenyt nagyszámú érdeklődő közönség nézte végig; ott voltak *Jászai Mari*, *Márkus Emma* és *Török Irma* a Nemzeti Színház művésznői is.

A következő versenyekre nézve, hogy a nagyközönség minél könnyebben eljuthasson a verseny színhelyére, úgy intézkedett a rendezőség, hogy a Víztereny felel a *Stefánia*-utról is, valamint a lövészenyit bejáratainál a kocsiközlekedés akadálytalan legyen. A következő napokon végbemenő versenyek rendkívül érdekesek lesznek és így a nagy érdeklődésre méltán tartanak számot.

(—) **Magyarország és a nemzetközi labdarugó-szövetség.** Pünkösd vasárnap tartotta a Nemzetközi Labdarugó Szövetség az idei közgyűlést Amsterdamban. A szövetségbe tartozó nemzetek kiküldöttei teljes számban jelentek meg. A Magyar Labdarugók Szövetségét *Musza Gyula*, országgyűlési képviselő képviselte, még pedig olyan nyomtatékosan, hogy a kongresszus a Magyar Labdarugók Szövetségét mint önálló magyar szövetséget egyhangulag elismerte, elnökségben a tavalyi határozattal, amikor az osztrák és csehi szövetség kiküldöttei képviselték a mi érdekeinket is, még pedig oly lelkiismeretességgel, hogy szövetségünket akkor hosszas vita után csak egy óvra ismerték el mint önálló magyar szövetséget.

(—) **A székesfehérvári lövésverseny.** Az országos czéllövő szövetség által Székesfehérvárott rendezett második országos lövésversenyt pünkösd hétfőjén fejezték be. A három napig tartott versenyre az ország minden részéből jöttek lövészek, akiknek mérkőzését mindvégig nagy és díszes közönség nézte végig. A verseny színhelyén megjelent *Erzsébet* amália királyi hercegnő is udvarhölgye kíséretében. A győztes lövészek között mintegy 3000 koronát osztottak szét, ezenkívül értékes tárgyakat és érmeket is kaptak. *József főherceg* gyönyörű ajándékát, egy ezüst serleget *Dernajó Lajos* győztesnek kapta. Első díjat nyertek még *Dielt* *Agost* (Gödöllő), *Iván János* (Budapest), *Jirosok* *Agost* (Budapest), *Óry Sándor* (Budapest). A díjakat gr. *Széchenyi Viktor* főispán főlövész-mester osztotta ki a győztesek között.

(—) **Galamblövő-verseny a Margitszigeten.** Az Országos Magyar Galamblövő-Egylet tavaszi meetingjének legérdekesebb napja folyt le ma, amikor *Magyarország galamblövő bajnokává* a nagy számban megjelent főuraink és arisztokrata hölgyeink, meg a tekintélyes nézőközönség zajos éljenzése közepette gróf *Keglevich Miklós* lett. A tavalyi bajnok, a német *Eicke Siegfried* is eljött s most csak a második helyre szorult. A bajnokságot folytatott napdelemben huszonegy lövő vett részt és egész kézen áll erősen mérköztek egymással, míg végre a hibádatlan huszonöt galambot talált *Keglevich Miklós* gróf nyerte el a pálmát, Németországtól hódítva vissza ezzel a magyar bajnokságot. A második díjat ketten osztották: gróf *Zichy Kázmér* és a múlt év bajnoka, *Eicke Siegfried*. A többi versenyek eredménye a következő: A páros verseny elsőjén gr. *Keglevich Miklós* és *Libits* *Adolf* osztottak. Az első lövészenyit *Gáspárdy Béla* nyerte meg, a 2-dik győztes *Nagy Gyula* és *Usajághy Béla* lettek. — A legközelebbi verseny holnap, szerdán, lesz, amikor a *hölgyek díja* dől el. A holnap versenyt után este a margitszigeti pályát kivilágítják és ebben a tündéres fényárban rendeznek galamblövészetet, amelyet bál fog felváltani. Egész

főri világunk ott lesz és valószínű, hogy a védnök *József főherceg* és *Augusta főherceggasszony* is el fog menni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bíróság köréből.** A király *Viadra* István mátészalkai járásbírói albirót az alsólendvai járásbíróhoz albiróvá, *Gaál* István mátészalkai járásbírói és dr. *Pokomándy* Dezső kecskeméti törvényszéki jegyzőket a kunszentmártoni, *Janka* Jenő beregszászi törvényszéki jegyzőt az egri, dr. *Franz* József érsekújvári járásbírói jegyzőt a nagykátai, dr. *Borsos* *Endre* székesfehérvári törvényszéki jegyzőt a székesfehérvári, végül *Pilászy* *Emilt*, a kassai ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt a kassai járásbíróhoz albiróvá kinevezte; továbbá megengedte *Bán* *Zsigmond* bonyhádi kir. járásbírónak törvényszéki bírói minőségben a székszárdi kir. törvényszékhez leendő áthelyezését.

§ **A szerelmi házasság.** Ifj. *Novák* *József* duna-földvári lakos szerelmeiből nőtült, de azért elviselhetetlen rossz bánásmódban részesítette feleségét, aki végre is meguntta az örökös háborúságot s feljött a fővárosba a nővérehez. *Novák* hiába jött utána az asszonynak, ez hallani sem akart róla. Tavaly november 5-én az elkéseredett férj ismét feljött s a *Czipszerék* lakásával szemben levő korcsmában telepedett le azzal a szándékkal, hogy alkalmas pillanatban bemegy beteg feleségéhez s először őt, azután önmagát lövi agyon. A korcsma ablakából leste, mikor jön ki a sógora. *Czipszer* alkonytját kijött; ekkor *Novák* odament hozzá és kérte, engedje be a feleségéhez. *Czipszer* a kérést megtagadta, mire *Novák* kivette a revolverét s kétszer rásütötte a sógorára, akinek arcát a közel járó golyók bekormozták, de nem érték.

A budapesti esküdtbírószék szándékos emberölés büntetnének kísérlete miatt 2 évi és 6 hónapi fegyházra ítélte *Novák* *Józsefet*. Védője, dr. *Bakonyi* *Pál* semmisségi panaszszal élt, s a kir. Curia ma *Sebestyén* *Mihály* elnöklésével a vádlott büntetését másfél évi börtönrre szállította le.

§ **A nyakék-találó büntetése.** A büntető igazságszolgáltatás statisztikájában nem igen találkoznak a talált dolog jogtalan elcsajátításainak eseteivel. Ugy látszik ebben bizott *Hoffmann* *Jenő* úgnök is, midőn ez év februárjában egy 10,000 koronás értékű nyakéket találtán, ahelyett, hogy ezt törvényszerűen a hatóságnak átadta volna, a maga részére akarta értékesíteni. A drága ékszer *Schein Mór*né, egy lipótvárosi gazdag magánzó felesége vesztette el a Szabadság-téren. Hiába jelentette be a rendőrségnek, hiába hirdette a lapokban, hogy a becsületes megtaláló jutalomban fog részesülni, ez nem jelentkezett. A megtaláló *Hoffmann* *Jenő* úgnök elvitte a nyakéket szűkebb hazájába, *Beregszászra* s egy oltani ékszerésznél akart rajta tuladni. Az ékszerész azonban tudva azt, hogy a budapesti államrendőrség egy hasonló nyakéket körözött, értesítette a rendőrséget, amely *Hoffmann* letartóztatta s elene jogtalan elcsajátítás miatt az eljárást megindította. A budapesti büntető járásbírószék 8 napi fegyházra ítélte a becsületes megtaláló *Hoffmann* *Jenőt* jogtalan elcsajátítás vétségéért. Ezt az ítéletet ma a törvényszék felelbiteli tanácsa helybenhagyta.

§ **Halálra ítélt gyilkosok.** A kriminálpolitika hiába törekszik azon irányzat felé, hogy a halálbüntetés kuszóbitéssé ki a büntetési rendszerekből. A halálbüntetések statisztikájában az utóbbi években akadnak ugyan egyes államokban a halálbüntetések tekintetében hosszabb szünetek, de ezután ismét meg-meg jelenik az akasztófa réme. Most a németországi lapok hoznak épen két halálos ítéletről hirt. A hirsbergi törvényszék halálra ítélte egy utkaparó feleségét, aki két munkást, egy férfit és egy nőt, megmérgezett. Az asszony főlebbezeit az ítélet ellen a bírósági törvényszékhez, de a felsőbb bíróság megerősítette az első ítéletet. A pózeni törvényszék halálra ítélte *Kramer* *Ferenc* kovácsmestert, mert megölt egy erdészt. *Kramer* is főlebbezeit, de a felsőbb bíróság az ő ítéletét is megerősítette.

§ **Magánokirathamisítás a lakásért.** *Balás* *Mihály* a múlt év május—augusztus negyedében adós maradt a házbérel. *Zólyomi* *Wagner* *József* háztulajdonos a nemfizető lakó kilakoltatását csak azon feltétellel volt hajlandó mellőzni, ha ez a házbérlőtársának fedezetére jótállót hoz. *Balás* erre sógorát, *Ivánzky* *Aladár* fővárosi díjnokot kérte fel jótállót. *Wagner* ügyvédje, dr. *Mihálovics* *Béla* azonban *Ivánzky* aláírását is kívánta a kezességhez. Másnap ezzel pótolva adták át a nyilatkozatot az ügyvédnek. Később, mivel sem *Balás*, sem *Ivánzky* nem fizették, az ügyvéd pört indított *Ivánzky* és felesége ellen. Az eljárás fo-

Ilyamán Ivánszkyne kijelentette, hogy a jótállói nyilatkozaton lévő névalírás hamis, mert az az ő tudtán és beleegyezésén kívül került a nyilatkozatra. Emec kijelentés folytán büntető eljárás indult meg magánokirathamisítás bűntette miatt Balás Mihály ellen, akit, miután a törvényszéki irásszakértők is hamisítónak deklarálták, a vádtanács vád alá helyezte. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék dr. Bartha László bíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádlott, aki már magánokirathamisítás miatt egy ízben egy évi börtönrre volt ítélve, tagadta bűnösségét. Az irásszakértők és a kérdeztet tanak azonban terhelően vallottak ellene. A bíróság dr. Bíró Kálmán kir. ügyész vádjá után bűnösnek mondta ki a vádlottat a magánokirathamisítás bűntettében s ezért 8 havi börtönrre és 40 kor. pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott fellebbezett.

§ Nyelvét öltötte a német császárra. Drákói büntetést szabott a berlini törvényszék egy munkásra, aki gyerekes módon a nyelvét öltötte ki Vilmos császárra. Berlinből ugyanis azt jelentik, hogy szombaton mondott ítéletet a törvényszék a fenti deliktum miatt Brüning Reinhold építőmunkás felett. Az ügyesség azzal vádolta Brüninget, hogy mult év novemberében, mikor a császár a csapatok eskütételéről tért vissza, az utcán gyermekek módjára nyelvét a császárra öltötte. A tárgyalás első napján maga a vád képviselője is elejtette a felségérsítésre vonatkozó vádat és a vádlottnak racionzátlan viselkedése miatt 14 napi fogházra való megbüntetését kérte. A büntetőtörvényszék azonban más véleményen van és a vádlott eljárásában súlyos felségérsítést látott és a bíróság kilencz hónapi fogházra ítélte.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Belső egészségügyi kiáll. 1906. állami ojt, díszoklevél, aranyérem

SERRAVALLO CHINABOR-VAS-SAL, gyengélkedőknek és lábadozóknak kitűnő izü

Kapható a gyógyszerárakban K. 2.00 és 4.80-as palackokban.

VADÁSZFEGYVEREK

Serétes, golyós, egy-, két- és háromcsövű fegyverek, revolverek, flóbertek

Kizárólag elsőrangu gyártmányok. Rendkívül gyors választé.

AUFBECHT és GULDSCHMIED

Budapest, VI., Eötvös-utca 3. szám.

Képes fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE a legjobb tejsokoládé BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Elismert tény.

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidéken, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

addis-vevést

közvetítő vállalathoz fordul Budapest, Rákóczy-ut 32. Vezetője Löwy Alfréd.

Önkéntes bírói árverés.

Néh. Markbreit Adolf hagyatékához tartozó tisztavárkonyi uradalomban az u. n. számtartó tanyán és illetve Tiszavárkony községben f. hó 27-én délelőtt 8 órakor önkéntes árverésen fognak eladni: ökrök, tinók, tehének, juhok, lovak; szalmaneműek, gazdasági gépek s eszközök és butorok. Az érdeklődők az ingóságokat megtekinthetik. Az esetleg Budapestről leutazókat kocsijárja a tisztavárkonyi délutáni vonattal.

Dr. Pap József

hagyatéki zárgondnok
IV., Kötő-utca 2-4.

KÖZGAZDASÁG.

Lutri és takarékoság.

Budapest, május 21.

Szótartottuk néhány nap előtt azt a módfelelt elítélendő eljárást, amelyet a *Valutabank részvénytársaság* követ, hogy a közönség betéteit a maga számára szerezhesse meg. Körlevelekkel árasztja el a főváros és a vidék könnyhívó lakosságát és arra az esetre, ha nála helyezik el a megtakarított filléreket, közel 9 millió korona sorsjegynyeméreny megfelelő részét helyezi kilátásba. Gazdasági életünk annyira felítve van a legbetegesebb jelenségekkel, hogy joggal mondottuk, hogy az üzleti mértékeltenségnél ez a legújabb csodabogara csak ezért nem okozott közfelháborodást.

Hozzá vagyunk régtől fogva szokva, hogy a mi közönségünket gimpli-módra fogdossák minden vállalkozáshoz, és mert népünk konzervatív, idegenkedik a vállalkozási formától és a takarékoságnak sem barátja, mindig valami rendkívüli eszközre van szükség, hogy valamibe „belevigyük”. Ezért szaporodik el nálunk a sok lutri-üzlet, a részletvásár és ezért vete-medik a legújabb üzleti trükk is arra, hogy a játékszenvedély, a könnyű meggazdagodás vágyának beteges felébresztésével szerezzon magának sok-sok betétet, és ami a jelenlegi drága pénzvizonyok között egyet jelent, sok-sok pénzt is.

Érthetetlennek találjuk azt a közönyt, melyet a reális nagy pénzintézetek tanúsítanak ezzel a sajátágos betétfogdosással szemben. Elvégre ezek az intézetek évtizedes működés tiszteletreméltó tradícióival lépnek nagyközönség elé és a jól megérdemelt bizalomnál egyebet nem használhatnak a maguk czégének az ajánlására. Ellenben jön egy fiatal, új társaság, megengedjük nem kifogásolható nevek égisse alatt, és egyszerre ugyszólván munka és érdem nélkül akarja magának a közönség betéteit formálisan kicsikarni. A játékszenvedély felkeltésével a várható nyemérenyek nem őszinte és éppenséggel nem korrekt feltüntetésével.

Kimutattuk már, hogy a bank részéről a betevőknek ígért 9 milliónyi sorsjegynyeméreny a legvakmerőbb szemfényvesztés. Minden csoportnak ugyanis annyi a sorsjegye, amelyre játszik és mivel minden 200,000 koronát elérő betétösszegben 25 korona egy egységet számít, ennél fogva a 17 sorsjegy nyemérenyére játszik 8000 betevő, illetve 8000 betétegyység. Az esélyek reális értékelése tehát az, hogy 8000 betevő játszik 17 sorsjegyre és hogy a sorsjegyek nyemérenyesélye is a legminimálisabb, mert hisz egy-egy húzásnál a 8000 betevő mindössze egyetlen egy sorsjeggyel játszik. Valóban isten csudájának kell te-

hát történie, hogy a 8000 betevő egyetlen sorsjeggyel nyerjen. És ha már nyer, kell, hogy az összes főnyemérenyeket tüsse meg és mindent egy sorsjeggyel! És ha mindez a nagy csodahalmazat bekövetkezett, akkor nyer minden betevő 120—130 koronát. De ha csak egy főnyeméreny csinál egy hónapban akkor legfeljebb 2 és fél — 5 koronát nyert és ha csak egy 1000 koronás melléknyeméreny ütött meg, akkor nyert 10 fillért, mondó: tíz fillért! De ehhez is isten különös kegyelme szükséges.

Hát az ilyen igazán semmiféle reális nyemérenyi eséllyel nem bíró módszerrel csábítja az új vállalkozás a betevő közönséget. Rá nézve az üzlet, mint kifejtettük, kiütnő, sőt elsőrangú. A bank mindössze 2469 korona értékű sorsjegyet vásárol minden 200,000 korona takarékbetét számára. Minthogy azonban a sorsjegy a bank tulajdona marad, ennél fogva a banknak 200,000 korona takarékbetét megszerzése 2469 koronának a kamatjába, vagyis legfeljebb 109 koronájába kerül. Hát a mai pénzvizonyok között ki ne adna 200,000 korona tőke megszerzéséért a rendes betéti kamatlábon kívül még 109 koronát, vagyis egyhuzad százalékot?

A közönséget, sajnos, már ismét senki sem világosítja fel. A közönség nem szokott számítani, hanem csak csillogó külszín után halad. Látja az öles betűkkel hirdettet milliókat és beteges mohósággal rohan utánuk. Ő persze nem tudja, hogy meg van tévesztve, és hogy az ő mohósága kitűnően jövedelmez a perselyvállalkozónak. Ő tényleg azt hiszi, hogy már a zsebében van a sok millió és meggondolatlanul viszi megtakarított néhány fillérért a ravasz reklám sikerében bizó vállalkozók oltárára. A lutri-mánia, amelynek elfogulása ellen panaszkodik minden illetékes tényező ebben a persely-módszerben jelentkezik a maga legveszedelmesebb formájában és valóban érthetetlennek találjuk azt az indolenciát, amelylyel a szakkörök, az érdektestületek, kamarák, stb. ezt a veszedelmes üzletágat, amely egyedül és kizárólag a játékszenvedély ébrenartásából akar táplálkozni, szemlélik. A külföldön már minden illetékes tényező megmozdult volna és törvényes eszközök hiányában a testületi fellépés egész erkölcsi súlyával tette volna lehetlenné a gazdasági erkölcsök ilyen veszélyes kompromittálását.

Mezőgazdasági iparok.

Sok szó esik mostanában az iparfejlesztésről sajtóban, társadalmi testületekben egyaránt. A kereskedelmi kormány iparfejlesztő javaslatai és törekvése loyális alapon nyugosznak, csak erő és akarat kell ahhoz, hogy az állami támogatások czimén kiutalt és kiutalandó összegek hazai talajban maradjanak és ne vándoroljanak ki a magyar iparra magát annyira reávetelt külföldi tőkészek erszényeibe. Kétségbe vonhatlan, hogy a külföldi gyárosok és ipari vállalkozók nálunk való megtelepedésének megvannak a szociális előnyei a mi számunkra. És hogyha a kereskedelmi kormány egy-egy külföldi új iparágat meghonosító és bevezető czéget állami szubvenzióval serkent üzemének tovább fejlesztésére, ebben nem találunk semmi különöset. Az az ellenvetés ugyanis, hogy az új iparágak bevezetői részére adott állami segélyek csak részben térülnek vissza adók és egyéb közszolgáltatások alakjában, — nézetünk szerint fönn nem állhat. Ha egyenes állami adóteher alakjában vissza nem is térülnek, visszatérülnek bizonyára a közvetett adókban. Hogy ezt a közvetett visszatérít és miképen képzeljük el, fölösleges azt tüzeiesebben fejtegetni. Az új iparágazat bevezetésével a munkásnép új keresetforrásra bukkan, keresete emelkedik s ennek folytán több jövedelme révén többet költ élelmészére ruházatára és egyéb szükségleti czikkekre, egyszóval a közfogyasztás emelkedéséhez nagymértékben közrehat. Nagyobb fogyasztás, nagyobb adóbevétele! — régi öreg tantétel ez, még mindig érvényben marad. Nagyban és egészben tehát magyar szempontból helyeselni lehet csak a kereskedelmi kormányzat iparfejlesztő akcióját,

Reggelizés előtt fél pohár **Legmáns keserűvíz** az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegben. Kalkulációs Komáromban

melynek hamarosan szemmel látható eredményei is lesznek.

Éppenséggel nem mondhatjuk azonban a föntieket a magyar mezőgazdasági iparokról. Jelentősebb mezőgazdasági iparunk — ha a szesz- és cukoripart nem tekintjük, — egyáltalában nincs. Kossuth Lajos mondta, hogy az ipar a legnagyobb nemzeti vagyont jelenti. Miért ne lehetne tehát a mezőgazdasági iparagakat is fejleszteni, meghonosítani és lehetővé tenni azt, hogy a nyers termények földolgozása idehaza eszközöltessék s a földolgozásból eredő jövedelmet mi élvezzük, ne a külföld. E czímen ugyanis több mint kétszázmillió koronát nyer rajtunk a külföld, hova nyersterményeinket kivisszük és teljesen, vagy félig feldolgozott állapotban visszakerülve, drága pénzen vásároljuk vissza.

Igy kivételre kerülő nyers terményeink közül feldolgozott állapotban visszavásároljuk a buza, árpa, gyapju, komló, fa, selyem, kender, állatiermék, szőlő, borsó; eledelrovata alatt elkészített hus, kolbászfélék, sonkák, szállami, tejtermékek, sajtok, a fatermékek számtalan neme, földolgozott állapotban. Horribilis összeg jönne ki, ha részletesen felsorolnánk az ember az idehaza is előállítható cikkekben és földolgozható mezőgazdasági termékekben évenként kiadott összegeket, melyekkel gyámoltalanságunknál fogva a külföldnek adózunk, azért, mert nálunk nincs meg az érzék a mezőgazdasági ipari vállalkozáshoz. Agrikulturánk évi nyershozadékát potom olcsó áron megvásárolja tőlünk a külföldi mezőgazdasági ipari vállalkozás; feldolgozva odakint ránk nézve idegen minká erővel, az ipari vállalkozás után esedékes adó és egyéb közszolgáltatás mind idegen állam izmosodását segíti elő, ellenben mindazt a költséget, melybe a kivitt magyar nyerstermény feldolgozása kerül, a vállalatokba befektetett üzemi tőkék kamatait, busás osztalékokat, az ipari feldolgozással foglalkozók busás üzleti hasznát mind megfizeti a magyar fogyasztó közönség.

Sörárpánkat, komlónkat, gyapjunkat megvásárolják és idehaza drága pénzen vásároljuk vissza sör és posztó alakjában. Akkor, amikor cukorrépa-termelésünkről a külföldiek, akik nálunk időztek, azt mondták, hogy Európában nincs fejlettebb cukorrépa-termelés, abszurdumnak kell tartani azt, hogy cukorárunkban évente tizenhét millió koronát tesz ki a behozatalunk s nem kevesebb mint hat millió értékű külföldi cukorkát fogyaszt évente a magyar közönség, ugyszintén nyolcz millió értékű finomított cukrot. Itt van egy speciális cikkünk, melynek világhíre van: a paprika. Szinte érthetetlen, hogy félmillió értékű törött paprikát hozunk be. Dohányért meg tizenhat millió korona megy ki külföldre évenként.

Mindéz a magyar gyámoltalanságra vall és nem egyébre.

Hazai takarékpénztárainkban sok milliárdnyi értékű tartaléktöke hever; kérdés, nem-e gyümölcsöző volna pénzintézeteink részére, hogyha ezeket a tartaléktökeket mezőgazdasági ipari feldolgozó telepek és vállalatokba fektetnék?

Magának a földmívelési kormányzatnak népművelő akciója ugyszóiván a mezőgazdasági háziipar föllendítésére való törekvésben nyilvánul csak meg. Nem tapasztaltuk ugyan, legalább ezideig, hogy mezőgazdasági iparvállalatok létesítésére segédkezett, vagy alkalmat nyújtott volna. Pár évvel ezelőtt nagyszabású kender akció indult meg. Nem lett belőle semmi s azon törött meg, hogy a földmívelésügyi kormány, sőt tán maga az egész kabin-

idegenkedett attól a gondolatától, hogy egy régi magyar nemzeti mezőgazdasági iparág felvirágoztatásához nyújtson állami támogatást. Eltekinve azonban a kormányzat nem törődőmségétől hibáztatnunk kell magát a magyar gazdaszályt is, mely kihagyja siklani a kezei közül a mezőgazdasági nyerstermékek földolgozásából eredhető hasznót. Nincs érzék, nincs vállalkozási kedve erre a magyar birtokosnak és így nem lehet csodálni, ha nem boldogul.

A mezőgazdasági iparágak fejlesztésével, megteremtésével pedig a magyar földbirtokra néhezető óriási terheket rövid egy évtized munkájával el lehetne tüntetni.

A vetések állása. Az utóbbi napokban beérkezett jelentéseket a következőkben foglaljuk össze: **Szombathely.** Ugy az őszi, mint a tavaszi vetések meglehetősek. Az őszi vetésből mintegy 25 kizsántás eszközöltetett, a megmaradtak közül a megye déli részén levő vetések jobbak, az északi részén levők gyengébbek. A gazdák általában katasztrális holdanként mintegy hét métermázsára termésre számoltak.

Cyőr. A vetések állása kielégítőnek mondható. Helyenként rozsdáról panaszkodnak. **Sopron.** Az őszi vetések az eső után sem javulnak. A terméskilátások igen mérsékelték.

Székesfejérvár. A megye északi részén a vetések visszamaradtak, a déli részen kevesebb panasz hallható. A megyében több helyről rozsdát jelentenek.

Pécs. Az őszi vetések a legutóbbi jelentés óta határozottan rosszabbodtak. A Dráva mellékét kivéve, ahol a vetések szintén alig kielégítőek, egyebütt még jó időjárást feltételezve is silány termés várható.

Dombóvár. Dombóvár kiscgazdái az őszi vetéseknek mintegy 50 százalékat kizsántották. A megmaradt vetés silány, a gazdák a termésre panaszkodnak. Az uradalmak vetései jobbak és jó idő esetén ezek jó közepes termésre számoltak.

Zalaegerszeg. Ugy az őszi, mint a tavaszi vetések meglehetősek. Helyenként jó.

Kaposvár. A vetések állása kielégítő. Tavaszaiak jók. A répvetések az ormányos csaknem mind kipusztította, helyenként újra vetik.

Zágráb. Az eső után a vetések meglehetősen fejlődnek és remélhető, hogy a visszamaradt vetések jól fognak tovább fejlődni.

Észék. A téli fagy miatt az őszi vetések harmincz százalékat kizsántották. A megmaradt vetés az eső dacára is lassan fejlődik. Zabok, tengerik jók.

Bács. A vetések a szlavóniai részen gyengék. Egyáltalán Szlavóniából sok panasz érkezik. A gazdák ott alig négy-öt métermázsára átlagtermésre számoltak.

Mohács. A vetésekben az áradások sok kárt okoztak s a gazdák ezen károsodás miatt is sokat panaszkodnak. Rozsda az összes vetésekben észlelhető.

Beregszász. A megye egy részéből a vetések állásáról jó hírek érkeznek. Az északi részen azonban több helyütt panaszkodnak.

Kassa. A vetések erősen hátra vannak, különösen sok rozsdát szántottak ki.

Szilágycseh. Az őszi vetések gyengék, a tavaszaiak hátramaradtak.

Mátészalka. Az erősebb talajokon, különösen a késői őszi vetések sokat szenvedtek. Homokosabb részekben a vetések jobbak. Átlag katasztrális holdanként 6-7 métermázsára számoltak.

Szolnok. Mintegy tíz milliméter eső esett, mely a vetéseket némileg felhívította. Nagy hátrány, hogy különösen az őszi vetések túlságosan elgyomosodtak és a rozsda erős mértékben fellépett. A vetések vízárastól is szenvedtek.

Püspökladány. A vetésekre általában panaszok, hogy különösen az őszi vetések túlságosan elgyomosodtak és a rozsda erős mértékben fellépett. A vetések vízárastól is szenvedtek.

Nagyvárad. Az őszi vetéseknek csaknem 40 százalékat kizsántották.

Gyula. A vetésekben a drófféreg még ma is pusztít s azok napról-napra visszamennék. A gazdák erősen panaszkodnak.

Békéscsaba. A beállott esőzés a vetésekre nem volt jó hatással. Ugy látszik, hogy a vetéseknek nem annyira az időjárás ártott, hanem különösen az őszi gyökérzetét van megtámadva.

Orosháza. A tavaszi vetések meglehetősek, az őszi vetésekben némi javulás látszik, de a termés

a gazdák szerint a közepesen mindenesetre alul marad. Katasztrális holdanként 5-6 métermázsára számoltak.

Szeged. A buzavetések hiányosak, ritkák, rosszak.

Szabadka. A tavaszi vetések meglehetősek, az őszi gyengék.

Ujvidék. Tetemes rovarkák a vetések nagy százalékát megsemmisítették. A megmaradt vetések ritkák s katasztrális holdanként átlag 4-5 métermázsára számíthatni.

Nagyszalonta. Ilyen, vagy ez évihez hasonló rossz esztendőre a legidősebb gazdák sem emlékeznek. Az őszi vetések alig 30 százaléka maradt meg s azokban sem várható 5 métermázsánál több termés katasztrális holdanként. Mintegy három-négy milliméter eső esett, esőre még szükség lenne.

Csurgó. A vetések meglehetősen fejlődtek, de a fejlődésben még mindig mintegy tizennégy nappal visszavannak.

Ruma. A tavaszi vetések meglehetősek, az őszi vetések a megmaradt kis rész is rossz.

Arad. Ugy az őszi, mint a tavaszi vetések gyengék. Az őszi vetésből jó termésre még jó időjárás mellett sem lehet számítani.

Nemetbogsán. A termés csaknem teljesen tönkrement. Az őszi nagy részét kizsántották, a tavaszaiak silányodnak.

Versecz. Az őszi vetések gyengék, hiányosak, a tavaszaiak meglehetősek.

Temesvár. A vetésekre még mindig általános a panasz, az őszi nagy részét kizsántották, a megmaradtak ritkák, gyomosak.

Zombolya. Az őszi vetésekből alig maradt itt-ott valami, a drófféreg a tavaszaiakat is bántja.

Lugos. A vetések rosszak.

Nagybecskerek. A vetések nagyrészt a gazdák kizsántották. A megmaradt vetések gazosak és visszamaradtak.

Kecskemét. A legutóbbi jelentés óta a vetések visszafejlődtek, az eső sem hozta meg a várt hatást.

Debreczen. Ugy az őszi, mint a tavaszi vetések meglehetősek. Az őszi vetések a fejlődésben visszamaradtak.

Kisujszállás. A vetésekben az áradás sok kárt okozott.

A Dunagőzhajózási Társaság német jelentése. Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság most tette közzé 1906. évi működéséről szóló jelentését — német nyelven. Már a múlt évben megirtuk azt, hogy a társaságnak a magyar közönséget és a magyar sajtót annyira tiszteltben kellene tartania, hogy jelentését egyidejűleg jelentesse meg magyar nyelven is. Igaz ugyan, hogy a társaság a német jelentéssel egyidejűleg szétküldött körlevelében jelzi azt, hogy a magyar jelentés is sajtó alatt van már, s megjelenése után nyomban szét fogja küldeni, de nem tudjuk magunknak megmagyarázni azt, hogy miért kell a magyar sajtónak a kezébe juttatni 14 nappal előbb a német szöveget, s csak azután a magyart? Vagy egyszerre küldje tehát a társaság mind a két jelentést, vagy csak a magyart küldje! Különben a közönség körében a társaság ezzel az eljárásával azt a véleményt erősíti meg, hogy csak az osztrák érdekeket szolgálja.

Az új magyar bortörvény. Az Egyetértés megírta már, hogy az új osztrák bortörvényt ő felsége szentesítette, dacára annak, hogy érdekelt körökben féktelen agitációt fejtettek ki a törvény szentesítése ellen. Ugy látszik erre a sorsra jut az új magyar bortörvény is, melyről a múlt hetekben azt az értesülést közölték, hogy a törvényjavaslat már készen van s legközelebb a képviselőház elé kerül, ahol hamarosan le is tárgyalják és a kormány szándéka szerint még a nyári szünet előtt törvény is lesz belőle. Az új törvényjavaslat állítólag nemcsak a mostani törvényről lesz sokkal szigorubb, hanem jóval tulmegy az új osztrák bortörvény szigorúságán is, így a cukrozást teljesen eltiltja, holott maguk a szőlőszeti és borászati kongresszusok is azt az álláspontot fogadták el, hogy a cukrozás egyes adott viszonyok között megengedhető. Alig hisszük, hogy az új bortörvényrel a parlament oly gyorsan végezhesen, mert a földmívelésügyi miniszter az érdekelt gazdatestületek és borkereskedelmi testületek véleményének meghallgatása nélkül aligha fogja a parlament elé terjeszteni a törvényjavaslatot.

Mézők és építész urak figyelmébe. Részlet-rajzpapír 50 m. hosszú, 150 csm. széles, 10.—korona. Részlet-rajzpapír 25 m. hosszú, 150 csm. széles, 5,50 korona. Részlet-másolópapír 50 m. hosszú, 150 csm. széles, 6,90 korona. Részlet-másolópapír 25 m. hosszú, 150 csm. széles, 3,50 korona. Másolóváson a legjobb minőség 20 m. hosszú, 96 csm. széles, 25 korona. Építési költségjegyzék kül- és belveik. 1000 ivenként 26 korona. Építési költségjegyzék kül- és belveik, 100 ivenként 2,80 korona. A fenti cikkek a létező legjobb minőségű papírból készültek és olcsóságuknál fogva nagyon is ajánlatosak. Mindenféle nyomtatványok izlősemen, olcsón és gyorsan készíttetnek. Az összes ügyvédi nyomtatványok raktáron, 100 ivenként 2 korona. Casino ivori levélpapír, 100 papír, 100 szinesbélésű borítékkal 1,80 korona, ugyanez 50-50 1 korona. Kohinor ragasztás nélküli cigaretté-hüvely 1000 db 2,10 korona.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

ÖRÖM SÁNDOR

papirkereskedése,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

A fenti hirdetésre hivatkozó vekök 5% engedményben részesülnek.

A gabonatörsdén és az országos eső. A kétnapos eső a gabonatörsdén elterjedt vélemények szerint nem javított semmit a vetéseken, kiváltképpen a gabonán, mivelhogy már későn jött. A buza ára a délelőtti órákban csökkent is; ez azonban éppen nem lehetett irányadó, mert a zárlatban az októberi buza már 1 korona 6 fillérrel emelkedett. Ebből is látszik tehát, hogy a börze teljesen tájékozatlanul áll ma és sokakat megtéveszt az a hirdetés, hogy nem országos lett volna az eső. A m. kir. országos meteorologiai intézet azonban éppen az ellenkezőjét jelenti: „Nálunk tegnap — a keleti határt kivéve — csaknem mindenütt volt eső, mely helyenkint zivatarral járt és mennyisége számos helyen — különösen kelet és északkelet felé — 10, sőt szórványosan 20 milliméteren is felülemelkedett. (Püspökladány 30—, Ungvár 27—, Kassa 26—, Zilah 24 milliméter.) E szerint tehát a haussisták nem a legjobban voltak értesülve az esőről. A törsdét a külföldi hírek is befolyásolták. Ugyanis Romániából és Szerbiából nyugtalanító hírek érkeztek. Állítólag Romániában *inséges esztendőnek* néz elébe a nép. Itteni nagy gabonabizományos cégek romániai és szerbiai ügyfeleiktől nagyobb megbízásokat kaptak, amelyek eszközése nyomán a buza ára, mint már megirtuk, emelkedett. A készáru-vásár is, amely eleintén igen lanyhán indult, tetemesen megszilárdult és a zárlatig nagyobb árakat fizettek. Az egyes gabonafajok mai záróárfolyamát összehasonlítva a szombati zárlathoz, a következő táblázat mutatja:

	19-én	20-án	+ több - kevesebb
májusi buza	18.74	19.80	+ 1.06
októberi buza	19.74	20.80	+ 1.06
októberi rozs	16.60	17.12	+ .52
októberi zab	13.36	14.—	+ .64
májusi tengeri	11.44		
juliusi tengeri	11.56	11.82	+ .32

Ínyáláló gazdasági egyesület. A Jász-nagykunszolnokmegyei Gazdasági Egyesület ez évben tölti be fennállásának ötvenedik esztendejét. A jubiláris évfordulót nagy fényvel kívánja az egyesület megünnepelni, így a többek közt három kiállítást is rendez. Junius hó 16-án Törökszentmiklóson nyugoti fajta szarvasmarha kiállítást, junius hó 23-án Kisujszálláson magyarfajta szarvasmarha kiállítást rendez. Szeptember hó 15-én lesz az egyesület diszközgyűlése ugyanekkor nyílik meg Szolnokon az egyesület által rendezett magyaranyu mezőgazdasági termény-, gép-, házi és kézműipari-, tenyészbaromti-, lókiállítás. A baromti és gépkiallítás országos jellegű lesz, míg a többi megyei jellegű.

Gyümölcstermelők és szeszifőzők országos értekezlete. Az 1899. évi XX. törvényzikk küszöbön álló reformja arra indította a hazai gyümölcstermelőket és gyümölcseszifőzőket, hogy országos értekezleten igyekezzenek érvényt szerezni a törvény reformjánál a hazai gyümölcseszifőzés és gyümölcstermelés érdekeinek. Az országos értekezletet a Magyar Kereskedelmi Csarnokban tegnap tartották meg s mintegy négyszáz érdekelt fél vett azon részt.

Az értekezlet elnökül *Burdea* Szilárd udvari tanácsos orsz. képviselőt, alelnökké *Szabó* Zoltán alezredest, *Miskulesku* Zakariás, *Engel* Hugó és *Fischer* Zsigmondot, előadóul *Weisz* Márkot választotta meg. Az értekezleten *Burdea* Szilárd elnök ismertette annak tárgyát és feladatait. Az ország gyümölcstermelőinek jelentékeny képviselőit az a nagy érdek gyűjtötte egybe, mely ezt a másfélmillió hazai lakosságot a szeszadó-törvény tervezett reformjával nemcsak jövőendő keretében, de vagyonának egész értékével érinti. Moskovics Iván orsz. képviselő az előkészítő-bizottság nevében bejelenti, hogy a földmivélségi miniszter melegen érdeklődik az ügy iránt és a legmesszebbmenő támogatást hajlandó nyújtani ennek a jogos érdeknek. A gyümölcstermelők a pénzügyminiszterhez memorandumot nyújtanak be, melyben arra kéri a pénzügyminisztert, hogy a főzőkészülékek termelőképesége szerint való általánosítás rendszere továbbra is tartassék fenn, továbbá, hogy a főzőkészülékek termelőképesége szerinti általánosítás alapján való megadóztatásnál szakértői anket meghallgatásával méltányos, tehát mérsékelt emelés léptetessék életbe. Végül annak az intézkedésnek a törvénybe való felvételét kéri az érdekeltiség, hogy csak azok az üstök lesznek a főzőkészülék termelőképesége szerinti általánosítás alapján megadóztatva, melyek tartalmá szadig meghatározva 600 litert meg nem halad,

míg azok, melyek a 600 liter irtartalmat meghaladják, csak szesz mérőgép alapján adóztassanak meg. Többek hozzászólása után az értekezlet változatlanul elfogadta a memorandumot, melyet átnyújtának a pénzügyminiszternek, megküldenek támogatást végett a gazdasági, gyümölcsészeti és szőlészeti egyesületeknek és a kereskedelmi kamaráknak. Ezenkívül az értekezlet kérvényt intéz a képviselőházhoz s annak támogatására felkéri az összes képviselőket.

Az értekezlet 100 tagu küldöttsége ma adta át az értekezlet memorandumát *Darányi* miniszternek és *Popovics* államtitkárnak.

Nemzetközi mezőgazdasági kongresszus Bécsben. A Párisban székelő nemzetközi földmivélségi bizottság, melynek költségeihez és ügyviteléhez az összes agrikulturn államok gazdaszervezetei hozzájárulnak, évről-évre nemzetközi gazdátanácskozományra hívta össze a kontinens mezőgazdasági politikusait. Az idén a nemzetközi gazdakongresszust Bécsben tartják s az ma nyílt meg s a május 25-iki plenáris ülésével végződik. Az 1896. évi ezredéves kiállítás alkalmával Budapesten gyűlésezett a nemzetközi gazdakongresszus. A bécsi nemzetközi mezőgazdasági kongresszust, melyre több, mint ezer delegátus van bejelentve a föld összes államaiból, az osztrák parlament helyiségeiben tartják. Az alakuló ülésen érdekes volt gróf *Zselénszki* Róbert magyar kiküldött felszólalása: azt követelte ugyanis, hogy a kongresszus kiadványaiban, programjában ezentul Magyarországot mint önálló államot tüntesse fel a rendező-bizottság. Az erélyes felszólalásnak meg is lett a fogantaja. Az ülésről tudósításunk a következő:

A végrehajtó-bizottságnak elnöke *Auersperg* Károly herceg, az osztrák földmivélségi egyesület elnöke. Az állandó nemzetközi földmivélségi bizottság egyik diszelnöke *Darányi* Ignác földmivélségi miniszter, egyik disztagja az O. M. G. E., tagjai pedig Magyarország részéről: *Bedő* Albert, gróf *Dessewffy* Aurél, dr. *Rodiczky* Jenő, gróf *Mailáth* József, gróf *Zselénszki* Róbert. A tanácskozás az osztrák parlament palotájában fog lefolyni. Tizenegy osztályban tárgyalják a földmivélségi összes kérdéseit. Az előadók közt vannak magyarok is, bár arányilag igen csekély számban. Gróf *Zselénszki* Róbert, dr. *Kossutány* Tamás, a budapesti központi földmivélségi kísérleti állomás igazgatója, *Rovara* Frigyes, gróf *Mailáth* József, *Ujhelyi* Imre magyaróvári tanár, *Finály* István mérnök, *Jablonezki* József, dr. *Istvánffy* Győző tanár tartanak előadást.

A kongresszus tagjai tegnap ismerkedési estélyre gyűltek össze, ma pedig megkezdtek a tanácskozásokat. A nemzetközi mezőgazdasági kongresszus megnyitási ülésén résztvettek a pénz- és vasutügyi miniszter, *Buquoy* volt földmivélségi miniszter, *Méline* volt francia miniszterelnök stb. Elnökévé *Auersperg* herceg reichsrathi képviselőt választották. Diszelnökké többek között *Lobkowitz* Ferdinánd herceget, a cseh mezőgazdasági tanács elnökét és *Auersperg* gróf földmivélségi minisztert választották. *Auersperg* gróf nyitotta meg a kongresszus tanácskozásait s az osztrák kormány nevében üdvözölte a vendégeket és a kongresszus feladatait sorolta fel. Kijelentette, hogy az osztrák kormány teljes rokonszenvvel kíséri a kongresszus törekvéseit és a tárgyalások eredményeit tanulmány tárgyává fogja tenni. Végül sok sikert kíván a kongresszusnak. A kongresszus megalakulásakor gr. *Zselénszki* Róbert kifogásolta, hogy a kongresszuson résztvevők között nincsenek külön választva a magyar és az osztrák kiküldöttek, ez pedig hiba, miután Magyarország és Ausztria két külön állam. Gróf *Auersperg* elnök erre a jelen voltak tüntető tetszésnyilvánításai közepette megjegyezte, hogy a magyar és az osztrák kiküldöttek együttes felsorolása sajtóhibából történt, mivel Magyarország és Ausztria csakugyan két teljesen önálló állam. Különben is a kiküldöttekről készített névsor bármikor megváltoztatható.

Czipéskongresszus. A magyar czipészek pünkösd két napján kongresszust tartottak a székesfevárosi czipészipartestület székházában. A nagygyűlést *Krausz* János, mint az Országos Czipész-kisiparos Szövetség elnöke nyitotta meg. A tanácskozás rendjén elhatározták, hogy a mesterek szervezése által kell a sztrájkok és bojkottok erejét megtöni, hogy a kongresszus a mesterek szövetségét az egész országra kiható mozgalommal életeltes egyesülétté fogja fejleszteni, amelynek a vidék különböző pontjain fiókokat, u. n. czipész-szakosztályokat állít fel. Elhatározták azt is, hogy a mesterek és segédek közötti békés viszony ápolására békéltető-bizottságok működjenek. *Trukker* Ede indítványára megszüntetik az ülés munkát s műhelyek felállítását határozták el. A szakoktatáshoz *Boh* József, a "Czipész Szaklap" szerkesztője, pótlólag javasolta még egy állami czipő-

szakiskola létesítését, melynek életbehívását a nagygyűlés szintén szükségesnek tartotta. A hitelezésnél *Jakner* József kolozsvári czipésmester azt javasolta, hogy hitel ne nyújtsanak, megrendeléseknél pedig 50 százalék előleg fizetendő. Ezt az indítványt is elfogadták. *Schall* Antal Budapestről, az önálló vámterület ügyeiről beszélt és kimutatja, hogy ennek felállításával fog megszűnni a külföldi lábbelítőmegek behozatala. Az ipartörvény revíziójáról *Takács* Antal győri czipész adta elő határozati javaslatát, mely elfogadtatta a nagygyűléssel azt, hogy a lábbeli áru kereskedőtől vonják meg az engedelmet arra, hogy mérték után lábbeliket készíthessenek. A napirend utolsó pontját a sajtó és a szaksajtó foglalta le, melyet *Wilheim* János, Szabadkáról adott elő. A nagygyűlés lelkesedéssel mondta ki azt, hogy a szaklapokat közös erővel támogatják, valamint a napilapok azon részét is a legmesszebb menü pártolásban fogják részesíteni, melyek a magyar ipar, speciálisan a lábbeliipar érdekében is mindenkor sikra szállnak. A kongresszus tanácskozása ezzel véget ért s a résztvevők társaságára gyűltek össze.

Gazdát cserélő üvegyár. A farkasvölgyi üvegyár, mely eddig *Fock* János tulajdona volt, a hozzátartozó erdőbirtokkal együtt — mint értesülünk — *Fehér* Mór, a budapesti *Feller* és *Fehér* faterkedő cég tulajdonosának birtokába ment át. A *Losonc* közelében lévő telep, mely egyike legrégebb hazai üvegyárainknak, táblatüveg gyártására van berendezve és mintegy 70 munkást foglalkoztat. A gyár jelenlegi termelése mintegy 160 vagonra rug.

Szállítások a haditengerészet részére. A közös hadügyminiszter leküldte a Kereskedelmi Múzeumhoz a haditengerészet által szükségelt nagyobb beszerzésekre, valamint az ugynevezett kézi bevásárlásokra vonatkozó részletes jegyzékeket, melyekben fel van sorolva, hogy az egyes cikkek közül mennyi a szükséglete és mennyi darabonként (egységként) az átlagos beszerzési ár, továbbá, hogy minden egyes cikkből a hadügyi kormány mennyit szerez be Magyarországon és mennyit Ausztriában. A jegyzékeket az érdeklődők a m. kir. Kereskedelmi Múzeum igazgatóságánál (V., Akadémia-utca 3.) a hivatalos órák alatt megtekinthetik, esetleg rövid időre meg is kaphatják.

Vasutasok árvaháza Szegeden. Az Országos vasutasszövetség megbízásából *Bartholomeidesz* szegedi elnök — mint értesülünk — beadványt intézett a szegedi tanácshoz, amelyben ingyen telket kér egy vasutasárvaház számára. Az árvaházat 300 gyermek elhelyezésére tervezik.

4 százalékos záloglevelek sorsolása. A Magyar Jelzálog Hitelbank korona értékű 4 százalékos zálogleveleink tervszerű évi sorsolása junius 1-én délelőtti 10 órakor fog a bank sorsolási termében megtartatni.

Gyapju-ankuzió. Az idei gyapju-ankuziók első sorozata junius 10-én veszi kezdetét. A gyapjuárverési vállalat az eddig érkezett hírek szerint nagyobb számú külföldi vevő részvételére számít, mint az előző éveken. A vállalat a saját érdekében kéri a gazdaközönséget, hogy a szennyes gyapjukat száraz és jól kezelt állapotban, az usztatott gyapjukat jó mosásban hozza piacra, mert csak az ily áruk bírnak ama bizalmat keltő tulajdonsággal, hogy a vevőt a legmagasabb árak fizetésére ösztönözzék. Az aukcióra szánt küldemények részére, mint minden évben, ugy ez idén is, a magyar kereskedelemügyi miniszter ingyen rakományokat és a szokásos fuvardíjkezdeményt biztosította. A junius 30-ika után érkező küldemények katalógizálása nehézségekbe ütközik, minek folytán ajánlatos a nyírás befejezése után legott be- küldeni a készgyapjut.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTEKTÖZSDE.

Gabonátözsde.

Az ország minden részéről érkezett kedvező esőhírek hatása alatt ma lanyha hangulatot vártak a tőzsdén, bár a földmivelésügyi miniszteri jelentés igen kedvezőnek tünteti fel a vetések jelenlegi állapotát. Ezt ugyan a tőzsdén már számításba is vették, mikor 22 koronára felszökkent a buza ára és nem is vártak jobb jelentést, mert annak összeállítás után érkezett csak meg a várva-várt eső. Nem is ez idézte elő a mai óriási szilárdságot, hanem a balkánállambeli rossz hírek és ezek folytán eszközölt nagymérvű szerb és osztrák véleményvásárlások. Szinte ugrásszerűen emelkedett az októberi buza ára és egyszerre 50 fillérvényi áremelkedés volt észlelhető. Az üzletnyitáskor elég nyugodt volt a hangulat és a szombati zárathoz viszonyítva, alig volt eltérés. Később szerb számlára mintegy százezer métermázsás vétel eszközöltetett, minek folytán az árak feltarthatlanul és rohamosan emelkedtek és szombathoz viszonyítva októberi buza egy korona és hat fillérral emelkedett.

Készbuza elég jó kínálat és vételkedv mellett ártartó irányzatú volt. Elkelt mintegy 22.000 q változatlan áron, az üzlet vége felé 20 fillérral drágább áron. Legdrágábban 20.50 koronán tiszavidéki 300 q 81 kg.-os és legolcsóbban 18.55 koronán 150 q 76.5 kg.-os pestvidéki buza adódott el. Rozs jó forgalom mellett 20 fillérral drágább. Takarmányárpa forgalom nélkül maradt, míg zab és újtengeri változatlan.

Határidők véleményes vételre és balkánállambeli panaszokra lanyha kezdet után rohamosan emelkedtek.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 80 k. 20.50 K, 200 mm. 80 k. 20.30 K, 100 mm. 80 k. 20.20 K, 150 mm. 80 k. 20.30 K, 500 mm. 80 k. 20.20 K, 20.30 K, 300 mm. 80 k. 20.30 K, 200 mm. 80 k. 19.80 K, 150 mm. 79 k. 19.90 K, 500 mm. 79 k. 19.80 K, 150 mm. 79 k. 19.90 K, 200 mm. 78 k. 19.60 K, 1000 mm. 78 k. 19.60 K, 150 mm. 78 k. 19.60 K, 400 mm. 77.5 k. 19.50 K, mind három hónapra.

Fejérmegyei: 400 mm. 77 k. 19.30 K, három hónapra.

Pestmegyei: 400 mm. 79 k. 19.30 K, 400 mm. 80 k. 19.80 K, 100 mm. 79.5 k. 19.70 K, 200 mm. 79 k. 19.80 K, 100 mm. 78.5 k. 19.80 K, 600 mm. 78.5 k. 19.60 K, 100 mm. 78.5 k. 19.60 K, 500 mm. 78 k. 19.60 K, 2020 mm. 77 k. 19.20 K, mind három hónapra.

Dunaföldvári: 1276 mm. 77 k. 19.40 K, három hónapra.

Szerémségi: 3000 mm. 76 k. 19.20 K, három hónapra.

Bánsági: 360 mm. 77 k. 18.90 K, három hónapra.

Rozs. 400 mm. 15.40 K, 200 mm. 15.40 K, 120 mm. 15.40 K, 100 mm. 15.50 K, 300 mm. 15.20 K, 100 mm. 15.30 K, 100 mm. 15.10 K, 150 mm. 15.10 K, 200 mm. 15.10 K, 150 mm. 15.05 K, 250 mm. 15.05 K, 100 mm. 15.05 K, 200 mm. 15.90 K, mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab. 100 mm. 12.40 K, 100 mm. 16.30 K, 200 mm. 16.30 K, 300 mm. 17.00 K, mind készpénzfizetés mellett paritásra.

Tengeri. 100 mm. 12.40 K, készpénzfizetés mellett, Budapesten.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 17-től május 20-ig.

	Erkezett;	Elszállított;
Buza	69417	904
Rozs	7417	6750
Árpa	2964	1146
Zab	17946	14422
Tengeri	35887	13770
Liszt	1646	19936
Korpa	200	3284

A határidőpiacon kötöttet:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre	8.89, 9.95, 9.84, 10.35,
Rozs októberre	8.26, 8.25, 8.27, 8.50,
Zab októberre	6.66, 6.65, 6.94.
Tengeri júliusra	5.73, 5.69, 5.89.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre	10.32—10.33
Rozs októberre	8.52—8.53
Zab októberre	6.94—6.95
Tengeri júliusra	5.91—5.92

Délutáni forgalom.

Délután az árak az élenkebb irányzatra drágábban záródtak.

4 óra 50 perczkor záródnak:

októberi buza	10.42—10.43
októberi rozs	8.62—8.63
októberi zab	8.98—8.99
júliusi tengeri	5.92—5.93

Terménytözsde:

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám üzleti jelentése:

Budapesti zárhatározás:

	Nagyban kicsinyben	koronákban
Finomított szesz adózva	155.—	158.—
" adózatlan	56.—	59.—
Élesztőszesz adózva	—	—
" adózatlanul	—	—
Nyersszesz adózva	154.50—	157.—
Denaturált szesz	43.—	45.—

Értéktözsde.

Daczára annak, hogy országzerte a vetések állásáról kedvezőbb jelentések érkeztek, a mai tőzsde — alacsonyabb new-yorki jegyzések miatt — kedvezőtlen hangulattal indult. A kínálat túlnyomó volt és ennek következtében az értékpiacon a vehető értékek mérsékeltlen elgyengültek. A második tőzsdeidőben érezhetőbben ellanyhult az irányzat, a gabonaárak rohamosan emelkedésére, főleg pedig igen kedvezőtlen berlini jelentésekre. A külföldi arbitrage erősen kínált osztrák hitel és osztrák-magyar államvasuti részvényeket, mire a helyi spekuláció szintén nagyobb mérvű eladásokat eszközölt, mely eladások az árnívót az egész vonalon leszorították. Így hanyatlottak: Osztrák hitel 4, Magyar hitel 4, Osztrák-magyar államvasut 3.50, Rimamurányi vasmű 2.50, Magyar jelzálogbank 2, Magyar leszámítóbanc 2 koronával. A helyi értékek piacán nyugodt hangulat uralkodott, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Drasche-féle téglá és Konvertált sorsjegyek magasabb árfolyamon kerestettek.

Előtözsde.

Az előtözsde helyi eladásokra bágyadt maradt. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 663.50—661.75, Magyar hitelbank 767.—765.50, Magyar leszámítóbanc és pénzváltóbank 500.50—500.75, Magyar

jelzálog-hitelbank II. kib. 486.50—486.—, Osztrák-magyar államvasut 680.—680.75, Déli vasut —, Rimamurányi vasmű 549.75—549.—, Magyar koronajáradék —, Közuti vasut 544.—544.25, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálog-sorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 662.50—663.—, Magyar hitelbank 766.—766.50, Magyar leszámítóbanc és pénzváltóbank 500.50—501.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 486.—486.50, Osztrák-magyar államvasut 679.75—680.—, Déli vasut 130.—130.50, Rimamurányi vasmű 549.—548.50, Magyar koronajáradék 94.—94.05, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közuti vasut 543.—543.50, Városi villamos vasut 293.50—294.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde csekély üzlet mellett kedvetlen maradt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 661.—75 660.—, Magyar hitelbank 765.75—763.25 Magyar leszámítóbanc és pénzváltóbank 500.25—499.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.50—485.—, Osztrák-magyar államvasut 680.—678.50, Déli vasut 129.75—, Rimamurányi vasmű 547.—547.50, Magyar koronajáradék 93.95—94.—, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasut 541.50—543.50, Városi villamos vasut 294.—, Orosz járadék —, Hazai bank 285.—285.50, Salgótarjáni közsézb. 573.—, Konvertált sorsjegy 44.—, Kereskedelmi bank —, Magyar agrárbank —.

Helyi értékekben kötöttet: Danubius 229.—, István téglá —, Drasche 531.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 661.—661.50, Magyar hitelbank 763.50—764.—, Magyar leszámítóbanc és pénzváltóbank 499.—499.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.—485.50, Osztrák-magyar államvasut 679.50—680.—, Déli vasut 130.—130.50, Rimamurányi vasmű 548.—548.50, Magyar koronajáradék 94.—94.05, Közuti vasut 543.—543.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, Junius végére 18—20 K.

Utőtözsde.

Az utőtözsde üzletlenn volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 661.—660.25 Magyar hitelbank 763.50—762.50 Magyar leszámítóbanc 499.—499.25 Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. —, Osztr.-m. államvasut 679.—679.50, Déli vasut —, Rimamur. vasmű —, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vill.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 660.50—661.—, Magyar hitelbank 763.—763.50 Magyar leszámítóbanc 499.—499.50 Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.—485.50, Osztrák-magyar államvasut 679.—679.50 Déli vasut 130.—130.50 Rimamurányi vasmű 548.50—549.—, Magyar koronajáradék 94.—94.05 Magyar aranyjáradék 111.75—112.— Közuti vasut 542.—542.50, Városi villamos vasut 292.50—293.—.

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, május 21. (Az Egyetértés távirata.)

Buza: Tiszavidéki 10.25—10.95, bánáti 10.—10.60, mosoni és az őrvideki —, tótfelvidéki 9.60—10.—, marchfeldi 9.60—9.90 K.

Rozs: Tótfelvidéki 8.30—8.50 K, csepel-szigeti —, pestmegyei 8.35—8.55, különféle magyar 8.10—8.45, osztrák 8.25—8.50 K.

Árpa: tótfelvidéki 7.25—8.20, déli vasuti —, tiszavidéki 6.80—7.20 K.

Magyar tengeri: 6.35—6.60 K. cinquantin — K.

Magyar közepes zab: 8.45—8.65 K. elsőrendű —, válogatott — K.

TERMÉSZETES BILINI SAVANYVIZFORRÁS

kiváló képviselője az alkalikus nátron-forrásoknak

10.000 rész vízben 33,1951 rész szénsavnátront, 33,7660 rész szabad és félig kötött szénsavat tartalmaz; régóta bevált gyógyforrás, vese, hólyag- és gyomorbántalmaknál, köszvénynél, hörghurutnál, aranyeres-cromóknál, csukorbanjál, huzgyszervi és bélbajoknál stb.

össz es ásványvizkeesk edésekben és dogériákban. — Brunnen-Diektion Bilin (Oesterreich Böhmen).

Főlerakat: **ÉDESKUTY L.** ásványviz nagykereskedőnél cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, VI., Erzsébet-tér 8. szám.

Kitűnő mint diätetikus asztali ital, előmozdítja az emésztést a fölfuottság kellemetlen jelensége nélkül, mint a melyet a szénsavval mesterségesen túltelített borvizek előidéznek.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.
1907. május 21.

Az ünnepek alatt jóval csendesebb volt a forgalom és ma is megcsappant hozatalokról adhatunk számot. Az ünnepekre nagymennyiségű élő baromfi és tojás érkezett, ami ezen cikkekben árcsökkenést idézett elő.

Spárga ma kevesebb lévén, a kínálat magasabb áron nyert elhelyezést. Vaj keresett. Korai zöldségfélék eladása magas árak mellett eszközölhető. Tojás lanya.

Mai árak:
Husneműk: Helybeli marhahús hátulja 70-140 K, eleje 60-116 K, vidéki borjú borbén hosszan mérve súlylevonás nélkül 120-140 K, helybeli borjúhús 138-146 K, sertéshús szalonnával 110-140 K, lehuzott sertés 100-156 K, szalonna friss 120-140 K, szalonna sózott 132-140 K, szalonna füstölt 136-148 K, olvasztani való 120-138 K, hajt 156-160 K, sertésszár 154-158 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1.30-1.80 K, hazai sonka 1.40-2.00 K, szalámi 3.80-4.- K, nyári szalámi 1.40-2.- K.

Vad: Őz ——— K, szarvas ——— K, vaddisznó ——— K kg.-ként egészben, nyul ——— K, fogoly ——— K, fácán ——— K, szalonka ——— K, vadruca ——— K darabonként.

Baromfi-félék: Elő rántani való csirke 1.80-2.80 K, sütni való 2.40-3.40 K, káppan ——— K, kacska fiatal 4.-6.- K, liba fiatal 9.-12.- K, lud hizott 14.-18.- K, tyúk 2.80-4.60 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.20-1.40 K, hizott ruca 1.50-1.70 K, hizott pulyka 1.20-1.40 K, leves-tyúk 1.50-1.80 K kg.-ként. Pulárd 1.50-3.- Gyöngytyúk ——— K darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) I. 3.- 3.80 K, II. 2.40-2.80 K, főzővaj (köpült) 2.- 2.60 K, tehéntúr ——— fillér kilogr.-ként. A vaj-és túrókereslet kissé hanyatlott, illetve az ár esett.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 5.80-6.20 K, rózska 4.-4.80 K, fehér 3.80-4.40 K, kili 10.-12.- K, sárgarépa 10.-20.- K, petrezselyem 30.-40.- K, vöröshagyma makói: 3.50-4.- K, közönséges hazai 2.-3.- K, fokhagyma 16.-40.- K, 100 kgként. Fejes saláta fél drb. ——— K, uborka salátának való fél drb. ——— K, ig. Spárga sóló —90-1.20 K, közép 30-80-ig, leves 10-24 fillér, kalarábé 6.-16.- K 100 drbként.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Mész 1.10-1.20 K kg.-kint. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcs ——— fill. kg.-ként, szappan 60-70 fillér kgként. Lenese (erdélyi) 58-62 K, bab apró 16-24 K, nagyszemű 16-24 K 100 kgként. Tojás bácskai 62.- K, erdélyi apróbb áru ——— eredeti ládáiban (1440 darab).

Gyümölcsfélék: Szőlő ———, Chasselas ———, Passatufi ——— fillér kg.-kint. Alma változatos elsőrendű áru (arany parmen, ranett, Jonahán, Törökbalint, baful stb. ——— K, másodrendű ——— K. Körte elsőrendű ——— K, másodrendű K ——— métermázsánként.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, május 21. (Hiv. tud.) Tegnapról maradt 427 darab sertés, 187 darab süldő, 1 darab malacz, összesen 427 darab sertés, 187 darab süldő, 1 darab malacz. Mai napi felhajtás 702 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 702 darabsertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladott 1023 darab sertés, 26 darab süldő, — darab malacz. Eladatlantul visszamaradt 106 darab sertés, 165 darab süldő, 1 drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 104-106 fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig 104-106 fillér, ételsúly levonással ——— korona, fiatal nehéz, 300 kg.-on

felül ——— korona, ételsúly levonással 136-144 korona, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig ——— korona, ételsúly levonással 134-146 korona, könnyű 220 kg.-ig ——— korona ételsúly levonással 136-146 korona. Belföldi süldő 90-110 korona. Horvát süldő 90-110 korona. A vásár élénk, s az árak változatlanok

Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest-Kőbánya.

Budapest, május 21-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) ——— fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 139-141 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 141-143 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 142-144 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg felüli súlyban) ——— fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) ——— fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi május 16. napján volt készlet 30712 drb., 1907 május hó 19 és 20-án felhajtott 125 darab, 1907 május 20. napján elszállított 48 darab, 1907 május 20. napjára maradt készletben 30788 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Borjuvásár.

Budapest, május 21. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 604 darab előborjút. Az irányzat élénk volt, s az árak 6-8 fillérrel emelkedtek. Fizettek elsőrendű élő borjúért 108-116 fillért kivételesen 120 fillért: középminőségűért 100-106 fillért; harmadrendűért 60-90 fillért kilónként.

Juhvásár.

Budapest, május 11. (Hivatalos tudósítás.) A mai vásárra felhajtottak 991 darab élő juhot. Az irányzat lanya volt s az árak olcsóbban zárultak. Fizettek első rendű élő juhuért 62-64 fillért kilónként, avagy 56-58 koronát páronként; másodrendűért 60-61 fillért kilónként, avagy 51-54 koronát páronként.

VIZÁLLÁS.

	május 18.	május 21.	május 18.	május 21.	
	méter		méter		
Inn	Shüding	2.47 8.28	Tisza	M.-Sziget	1.75 0.90
Duna	Passau	4.10 4.95		Tekeháza	1.00 1.19
	Linz	1.65 2.76		V.-Namény	2.60 3.15
	Bécs	2.58 3.38		Tokaj	3.84 5.04
	Pozsony	4.60 5.30		Tiszaliget	5.96 5.8
	Konárom	5.38 5.97		Szolnok	5.38 5.50
	Budapest	5.83 5.90		Csongrád	6.34 6.47
	Paks	5.67 5.75		Szeged	6.82 6.73
	Mohács	6.38 6.24		E.-Bécs	5.49 5.54
	Gombos	0.- 0.40		Titell	4.00 5.91
	Ujvidék	6.05 5.83	Óndava	Hoér	0.77 0.80
	Panesova	6.64 6.58	Tapoly	Bártfa	0.80 0.60
	Orsova	5.54 5.65	Bodrog	Ladmóc	0.- 4.20
Morva	Morvafalu	1.83 2.28	Sajó	Zsoltza	1.80 1.88
Vág	Zsolna	1.28 1.52	Hernád	H.-Németi	0.48 0.48
	Trencsén	0.- 0.14	Berettyó	Margitta	0.14 0.14
	Szered	1.24 0.52		B.-Ujfalu	0.63 0.63
Rába	Szt.-Gothárd	1.45 0.14	Körös	Csucsá	0.48 0.57
	Sárvár	0.98 0.32		N.-Várad	0.20 0.38
	Győr	5.13 5.14		Belényes	0.56 0.15
Dráva	Várasd	2.78 2.55		Tenke	0.64 0.10
	Zákány	1.68 1.82		Gurhóné	0.46 0.40
	Bárcs	2.35 2.62		Borosjenő	0.10 0.10
	Eszék	4.15 4.03		Békés	1.98 1.90
Mura	M.-Szerdah.	5.70 2.84	Maros	Gyoma	4.94 4.12
Száva	Zágráb	2.60 0.72		Gy.-Fehérvár	6.60 8.80
	Sziszek	4.42 2.97		Branyicska	1.49 1.56
	Mitrovica	0.44 0.53		Soborsin	0.- 0.-
Szamos	Déas	0.40 0.66		Arad	0.18 0.18
	Szatmár	1.42 1.54		Makó	1.80 1.88
Kraszna	N.-Majtény	0.68 0.-	Temes	K.-Kostély	1.04 1.10
Latorca	Munkács	0.33 0.88		Kiszető	0.96 0.92
Lahoreza	Homoonna	0.41 0.25		Temesvár	0.23 0.66
Ung	Perocsény	0.24 0.27		Becskepek	1.97 1.89

Felölös szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése
1907. május 21-én reggel 7 órakor.

Az északkeleti maximum délfelé terjeszkedett; a levegőnyomás Európa középső és délnyugati részein alacsony és a minimum Németország északi részére vonult.

Európában a hőmérséklet többnyire emelkedett és az idő nyugaton felhős. Csapadék Közép-Európában kevés kivétellel mindentűlt volt.

Nálunk tegnap — a keleti határt kivéve — csaknem mindenütt volt eső, mely helyenkint zivattal járt és mennyisége számos helyen — különösen kelet és északkelet felé — 10-, sőt szörvénnyesen 20 mm.-en is felülemelkedett. (Püspök-ladány 30, Ungvár 27, Kassa 26, Zilah 24 mm.) A hőmérséklet ma reggelre — különösen keleten — jelentősen csökkent; a maximum: Kolozsvárt 32 C fok, a minimum pedig: Arvaváralján 4 C fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhülés és helyenkint — főleg északon — eső vagy zivatar várható.

Állomás	Levegőnyomás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet		Hőmér-séklet	
				Csapadék mm	max.	min.	
A.-Szlátina	61.5	+14.0	E	6	4	30	10
Ungvár	61.0	+12.2	N	2	4	27	30
Késmárk	59.0	+10.4	S	4	2	14	22
Ósopony	68.0	+10.5	W	4	0	11	23
Ógyalla	61.5	+10.2	E	1	2	3	19
Budapest	61.7	+10.6	NE	1	4	3	21
Hérsény	61.4	+13.4	NE	1	4	15	18
Keszthely	61.9	+16.3	SE	1	1	12	18
Pécs	62.5	+15.6	NF	2	0	15	19
Zágráb	62.2	+11.9	SSW	2	3	12	17
Füme	61.5	+10.9		4	4	38	16
Szeged	62.3			4	1		
Temesvár	62.3	+19.0	E	3	2		28
Nagyvárad	61.7	+21.8	SE	4	2		31
Kolozsvár	58.2	+19.3	SE	3	1		31
Nagyszombat	59.8	+21.3	S	5	1		29
Szatmár							60
Eger		+13.8	S	3	0		15
Arvaváralja		+11.2	N	4	0		20
Sémezbánya		+15.9	N	4	4		19
Komárom		+18.0	E	2	4		19
Magyar-Ovár		+14.6	NW	1	2		16
Sopron		+10.8	NW	1	1		11
Eszék		+15.4	S	2	4		18
Cirkvenica		+12.4		4	4		15
Dobreczen		+18.7	SE	1	3		28
Körmöcsköt		+18.0	E	3	4		24
Oroszhaza		+19.3	SE	3	4		29
Arad				3	4		
Zombolya				4	4		
Versecz				4	4		
Drenkova				4	4		

GUMMI

Valódi francia és amerikai óvó különlegességek eredeti csomagolásban.

Orvosi ajánlással feltétlen biztos GUMMI és halhólyag. Árak: tucatszámoktól k. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14. Női óvózer, Pessarium oclussivum. Mensinga tanár szerint, k. 8-5.

Uj! Autó vaginal spray! a legbiztosabb a legényelmesebb női különlegesség. ára k. 15. Irrigátor, sebfejkendő, bidek stb. gyári árak mellett.

Kérje ingyen és bérmentve leguabb árjegyzőmet, zárt borítékban titoktartás mellett.

KELETI J. orvos-sebész mű- és kötszer-gyár,
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
(A magy. kir. főposta mellett.) Alapítva 1878.

színházi műsorok.

Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Föv. Ny. színház	Magyar Színház	Uránia Színház
24-én	Csütörtök este	Transatlantika A hazug	Othello	A kistráfkosleány	Salome	Orpheusz az alvilágban	Hellasz földjén
25-én	Péntek	Transatlantika A füst	—	Déryné és Salome	—	A zsába	Hellasz földjén
26-án	Szombat	Cirano de Bergerac	Manon Leskaut	Az ördög	Göre Gábor Budapeston	Szép Ilona	—
27-én	Vasárnap este	A föld	Istenek alkonya	A tolvaj	Dolova nábob	Viola az alföldi haramia	Balaton
		Egyenlőség	—	A kistráfkosleány	Göre Gábor Budapeston	Szép Ilona	Hellasz földjén

KÜLÖNFÉLÉK.

Mi légy, fiam?

Légy Czézár, kit hódolva ünnepel
A milliányi nép —
Világok ura, büszke, nagy, hatalmas,
Akit, mikor a földi körbe lép
S végig tekint a nagy világ felett
Urának köszöntsön napnyugat, kelet
Fiam ez ne légy!

Légy hadverő; százkaru büszke lé
S a mindenségen át
Rettegve figyeljék nagy haragodnak
Földmegrengető, döngő lábnyomát.
S míg nyert csatáknak álmát álmodod,
Véres babérok fonják homlokod —
Fiam, ez ne légy!

Légy lángeszű bölcs. Ezekre lássanak
Tudásod fényinél —
Költő, ki eszméi szent tavaszában
A földön, a földön örökké él —
Forradalmár, kibén az emberiség
Föltámadásának eszménye ég...
Oh, fiam, mi légy?

Fiam, mi légy? Ki mondja meg nekem?
És honnan tudjam én?
Kinek eszméje túl nem száll a földnek
Emberi ész alkotta szűk körén —
Gyarló vagyok és szeretlek nagyon,
Gyarló vagyok és csak imádkozom.
Hogy boldog légy fiam!...

Pakots József.

(A kínai menyasszony.) Kinában a szegény
leányok menyasszonynak lenni nem kis szerencse.
A férfiak úgy vásárolják, mint valami árucikket.
Az ár 50—700 korona közt változik. Az esküvő
napján az örömszülők a legrosszabb ruhákat öltik
fel és hangos sirással és jajgatással bucsuznak
el leányuktól. Ok az esküvői szertartáson nem
vesznek részt. A menyasszony vörös selyemruhát
vesz fel és fejére pikkelyes koronát tesz fel. Ün-
nepiesen feldisznített vöröshuzat gyaloghintón viszik
a vőlegény elé. A hintót a menyasszony rokonai, ismerősei
követik, akik a nászajándékokat viszik. Mi-

dőn a vőlegény házához érkeznek, a legközelebbi
férfirokon kiemeli a gyaloghintóból és átadja
a vőlegény családjának. A házi oltáron lévő
„ősök táblája“ előtt látja először a menyasszony
a vőlegényt. Imádkozás közben egy közös csészé-
ből isznak és közös fából csirkehúst esznek.
Ezzel a szertartás véget is ér. Csak most leplezi
le arcát a menyasszony. Ezt a kis formáságot
könnyen elviseli, de az ujrokonok és a vőlegény
vizsgálódása, melynek magát alá kell vetnie,
borzasztó a szegény menyasszonyra. Egy emel-
vényre kell leülnie, azután úgy bűnnak a szeren-
cséflennel, mint valami áruval. Egy szót sem szabad
szólania; némán kell hallgatnia a vizsgálat
eredményét: dicséretet vagy becsmérést. Két nap-
on át látogatásokat tesznek és a férj bemutatkozik
felesége rokonainál. A ház föltétlen ura a férj.
Az asszony csak kétszer hagyhatja el évente
a házat: újévi ünnepkor és halottak ünnepén.

(Olaszország kulturája.) Olaszország népokta-
tása a legszomorúbb viszonyok között sanyalódik.
A lakosság 56 százaléka sem írni, sem olvasni
nem tud. A fiúk szorgalmasabban látogatják az
iskolákat, mint a lányok. Olaszországban csak
1877. óta van kötelező népoktatás 6—9 éves korig.
Legtöbb analfabéta van azon a vidékeken, melyek
távol esnek az ipartepektől. A délebbi vidéke-
ken mindinkább fogy az írni olvasni tudók száma.
Kalabriában pl. 10.000 lakos közül csak 2129 tud
olvasni.

(A kutyák hűsége.) Köztudomású dolog, hogy a
legragaszkodóbb házi állat a kutya. Óskori irások-
ban is nyomát találjuk a kutyahűség egy-egy fel-
jegyzésre méltó esetének. A történelemben is szá-
mos kutya szerepel. Jásva kutyájáról feljegyezték,
hogy ura halála fölött úgy elbusult, hogy többé
egy falatot sem evett, éhhalállal mult ki. Egy Ti-
tius nevű szabínusról írják, hogy volt egy rendkívül hű
kutyája. Titius börtönbe került, ahol később ki is
végezték, holttestét pedig a Tiberisbe dobták. Kutyája
egy pillanatig sem mozdult a börtön falai
mellől és sem nem evett, sem nem ivott; ha a
járókelők szánalomból egy-egy darab kenyeret
dobtak neki, nem ette meg, hanem urához vitte
és melléje tette; mikor pedig Titius a folyóba
vetették, utána ugrott és belefut a vízbe. Már
Plinius állítja, hogy nincsen hűségesebb állat,
mint a ló és a kutya. Utóbbiról azt mondja,
hogyha egyszer megbáratkozik valakivel, akkor azt
módfelet szereti is, főleg ha jól bánik vele és nem
veri vagy verés ellen védelmezi. Gazdájáért életét
bármikor kockáztatja és őrzi vagyonát. Kikutatja
a tolvajokat és elárulja a gyilkosokat. Plutarch

beszéli, hogy Pyrrhusnak, az epiroták királyának
kutyája megismerte ura gyilkosait és elárulta. He-
(Az udvarias uralkodó.) Pompadour márkinő egy
napon egy szalon ajtajában összetalálkozott XV.
Lajos királyval. Mélyen meghajolva huzódott
hátra, hogy utat engedjen a királynak a belépésre.
Az udvarias király azonban tiltakozva így szólt:

— Csak Ön után, asszonyom. A szépség jóval
megelőzte uralkodásban a királyokat.
riodunak is volt olyan kutyája, amely gazdája
gyilkosait addig üldözte, míg a hatóság emberei
el nem fogták őket. Aeskulap templomát szintén
kutya őrizte. Egyszer kirabolták a templomot s a
kutya addig követte a tolvajokat, amíg elfoghatták.

(A kutyák Egyiptomban.) A ma ősmert kutyá-
fajták keletkezéséről csak homályos ismereteink
vannak. Érdekes és tanulságos dr. Albrecht állat-
orvosnak az a műve, amelyben irodalmi kutforra-
sok nyomán igyekszik az ókori házi állatok felől
felvilágosításokat nyújtani. Legérdekesebb, amit az
ó-egyptomiak kutyáiról mond: Szerinte a kutya
demeztkáció után a sakából fejlődött, illetőleg
tenyésztődött. A sakálnak már az ősember is
hasznát vette a hullák eltakarításánál és mestersé-
ges kiválasztás és párosítás, a ház körül való meg-
honosítás révén jöttek létre a sakálnak azok a vál-
tozások, amelyek a legidősebb kutyafajtákra jelleg-
zetesek. Egyiptomi kutya-mumiák koponyájának
alkata teljesen megfelel a svájci tavak környékén
és az óimúti turfatalejtől kiásott, valamint a bel-
giumi barlangokban talált kutya koponyáknak és
valamennyi a sakáltípust mutatja.

A legrégebb papyrus hiveroglyphái közt (mejj
Kr. e. 2000-ből származik) van először szó kutyá-
ról. A leírás szerint ez a faj közel állott a mai
„spitz“-hez. Egy másik kutyafajt, amely nagyobb
sakálókából fejlődhetett, gyakran ábrázolták az
egyiptomiak szobraikon és egyéb emlékeiken.
Későbbi fejlemények gyanánt jelentkeznek aztán a
házitenyésztés eredménye gyanánt a lecsüngő fülek
és a szőrszegény csonka fark. A dachsh-kutya őse
egy inkább malacchoz hasonló kis állatka volt,
amelyet nyakörvvel ábrázoltak. Nem lehet véletlen,
hogy ezt egyiptomi nyelven tekal-nak hívták
(teckel, dackl). A képeken gyakran szerepel a
„pária-kutya“, egy félvad állat, mely a kutyaéhoz
és farkashoz egyaránt közel áll. Nem lehetetlen
azonban, hogy a pária kutyák elvadult háziállatok
voltak.

Ezek szerint nem minden kutyafaj származik
a farkastól, hanem egyes fajták kevésbé nemes
ősökre — a sakálókra vezetnek vissza családfájukat.

INEZ.

— Regény. —

17

Irtá: Skram Amália.

— De most már mennem kell. Inez fel
akart a padról kelni, de Flemming hirtelen
megkapta a ruháját. Azután lesiklott a térdeire,
átkarolta a derekát és egy hirtelen mozdulattal
elrejtette a ruhájba az arcát. A mozdulata oly
heves volt, hogy a kalapja is leesett.

A fejed olyan csinos, mondta Inez és ked-
veskedve mélyesztette ujjait a fíu hajába.

A fíu mozdulatlanul fekdtt előtte.

— Kelj föl — mondta aztán Inez. Be kell
mennem, mert Ribbing jöhet minden pillan-
atban.

— Először mond meg, hogy nem harag-
szol reám — szólt Flemming feléje fordítva az
arcát.

— Nem, nem haragszom...

— És mond azt is, hogy szeretsz.

Inez két kezébe fogta az arcát, lehajolt
hozza és megcsókolta a homlokát.

— Igazán el kell mennem, itt kell hogy
hagyjalak? Ez iszonyu.

— Igen, mert muszáj.

— Nevezd csak egyszerűen Arturnak.

— Igen, kedves egyetlen Arturom. De
most már kelj fel.

A fíu lassan felkelt, de azért nem engedte
el Inezt.

— Te azt akarod, hogy én Arturnak ne-
vezzelek, de te még egyetlen egyszer sem mondtad
nékem, hogy Inez.

— Oh Inez, Inez... erősen átkarolta s
a feje pedig odahanyatlott Inez vállára.

— Holnap reggel ismét visszamegyek Prin-
chipóba. Várj itt kinn reám fél tíz órákor és
akkor elkísérhetsz a hajóhoz. Az irodában azt
mondhatod, hogy valami doigod akadt ottan.
Most eleinte nem is veszik ezt olyan szigo-
ruan.

— Itt a rácsoskapu előtt?

— Igen. S ha nem jönnek rögtön, fel s
alá járhatok.

— És mikor látlak azután újból?

— Hétfőn visszajövök, de erről addig még
irhatok. Tehát Pera szálló? Te is irhatsz nékem.

Egy hosszú, heves ölekezés után Inez ki-
szakította magát a fíu karjából:

— Jó éjszakát Artur!

— Jó éjt Inez!

Amint Inez a boltoszatot kapun — mely
mindig nyitva állott — az előcsarnokba jutott,
óvatosan felszállt a széles lépcsőn és egy el-
rejtett gomb megnyomásával kinyitotta az er-
kélyre vezető ajtót.

Az ablakokon vékony fehér függönyök
függtek, de a hold olyan világosan sütött le az
ablakokra, hogy Inez minden akadály nélkül
megtalálta az utat. Az erkélyszobában át még két
tágas, puritánul butorozott szobát át bejutott a
hálószobájába.

Hosszu keskeny szoba állt az épület vég-
én. Itt már talált gyufát az éjjeli szekrényen
és meggyújtotta a lámpákat, melyeket az öl-
töző asztal mellett jobb és baloldalt a falon
erősítettek meg. Levette felső ruháit és mé-
lyen felsóhajtott.

Végtelelenül örült, hogy be tudott surranni,
anélkül, hogy a személyzet közül bárki is láta,
vagy hallotta volna.

Ledült egy puha pamlagra, melynek szö-
vete egyforma volt az ágy függönyeivel és
színből megegyezett a fal kárpitjával.

Az arca és ajka még égett Flemming
forró csókjaitól és még folyton érezte gyengéd
ölelését.

Tehát tényleg... nem álom volt. Végre
talált egy férfit, aki szerette őt, de akit ő is
viszonyt szerethet és aki az övé lehet tel-
jesen.

— Az övé akar lenni teljesen! Behunyta a
szemét és tagjait borzongás futotta át, ha arra
gondolt, hogy — Artur milyen boldog lesz.

De az lesz ő is. Most ez egyszer még si-
kerülni fog. Miért lenne ő más, másképpen
teremtve, mint a többi asszony. Ő, akinek
gyönyörű, egészséges üde teste van s a vére

és az érzéke, különben nem esett volna meg
vele ez a csodás, gyönyörűsége misztérium az
álmában. A valóságban, az életben még nem
volt része benne.

De Flemming karjaiban — oh, biztosan
tudja. Végre tehát ő is érezheti az élet gyö-
nyörét, nem lesz a természet mostohagyereke.

Vágyódás lepte el és keble hullámozott
reszkető sóhajátától, a szeme pedig könnyes
lett.

Az a gondolat, hogy nő lesz, igazi nő
lesz, telve életörömmel — ez a tudat végtelen
boldogsággal töltötte el.

De ha mégis — bizonytalan kételkedés
támadt fel benne és közömbös sajnálkozással
gondolt vissza egy francia követségi atachéra,
kinek egy télen át tartó epekedését megjutal-
mazni akarta és boldoggá tette.

Két éve volt férjes asszony, de csak lát-
szatra volt az. Férjével az első perctől kezdve
ridegen, visszautasítóan bánt.

Mily keserű csalódás volt reá nézve, mi-
kor látta, hogy a fiatal francia szerelme tel-
jesen hidegen hagyja. És semmi gyönyört sem
tud érezni! És akkor már annyira sülyedt,
hogy nem tudott véget vetni gyengeségének és
ugy tett, mintha boldog lenne, holott csak szé-
gyelte különösen fejlődött életét bevallani.

Tulajdonképpen nem is tudta, mi volt az
oka, de mikor az atachét visszahívták, közöttük
minden megszűnt.

Milyen fáradt, reménytelen kétségbeeséssel
feküdt le aznap este, mikor utoljára látta őt.
Teljesen feleslegesnek tartotta, hogy tovább is
éljen.

És most annyi év múlása után... igen,
tizenhat éves volt, mikor férjhez ment és tizen-
nyolcz éves, mikor oly gyöngye volt, tehát most
tizenhárom év múlása után ismét felébredt.

Bár az álmok soha sem kerültek el, de
soha semmit sem érzett az őt környező férfiak
hódolata iránt. Csak mikor Flemminggel talál-
kozott, akkor kapta meg valami különös érde-
klődés.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerdán, 1907 május 22-én.

Nemzeti Színház

A velencei kalmár.

Vígjáték 5 felv. Irtá Shakespeare fordította Radó Antal.

Szereplők: Székely, Basilio, Antonio, Giacani, Lorenzo, Lancelotti, Gobbo, Portia, Nerissa, Jossika.

Kezdeté 7 órakor

Vígyszínház

Az ördög.

Vígjáték 3 felv. Irtá Molnár F.

Szereplők: Az ördög, Jolan, Anos, Siza, Ceinka, Andrási, Jászó.

Kezdeté fél 8 órakor.

Főv. Nyári Színház

Fedóra.

Opera 3 felvonásban. Szövegét Sardou Viktor drámája nyomán írta Colutti Arthur. Fordította: Várady Sándor. Zenéjét szerzőlte Giordano Umberto.

Kezdeté 10.8 órakor

Városligeti Ny. Színház

Pesti asszonyok.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzőlte Lehár Ferenc.

Kezdeté fél 8 órakor.

„APOLLO”-SZÍNHÁZ

Népszínház-utca 1-3. sz.

Naponta minden előadásban

„SALOME”

Wildo O. szenzációs drámája.

Kezdeté 7 órakor.

HUNGARIA

FÉNYKÉPESZETI TÁRSASÁG

CSÁK KAROLY-KORNYI 24.

Splendid-kávéház felett. Fióküzletünk nincs.

12 visit-kép frt 1.30, 12 cab.-kép frt 2.90

RÓZSATEJ

Kitűnő tejalap-élesztő 2 K balzsamszappannal hozzá - 60

OSAN kitűnő fog-ápoló szájviz 1 K 76 fill. Fogpor - 88 K.

TANNINGENE

Legjobb hajfestőszert 5 kor.

ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. l., Wallfischg. Paktár: gyógyszerárakban, parfume árakban stb.

A legkellemesebb otthon. INGYEN

Adom ezen beszélőgépet (phonograph) annak, aki nálam 12 darab legfinomabb hengerkottát 12 frtért rendel. Játsszik minden szindarabot, katonazenét, füttydarabot, nevetőoperákat, darabot, népdalokat stb. csakis

FRIED LAJOS-nál Budapest, Rákóczi-ut 57. (a Munkácsy-kávé-áza mellett.)

Első Alföldi Cognac egy ár Részv.-Társ és szeszfinomító gyár Keskeméten.

Legfinomabb különlegességek: Radial-elixír, 48-as likőr, Menyecske likőr, Barackos pálinka, Keskeméti és gyomorkeserű, Alföldi fehér kereszties sósorszesz. Mindenütt kapható

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása

Bachrach A. cs. és kir. udv. és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületben a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.)

Nem hazafias ember

ki külföldről hozat hangszereket, mert Wagner a Hangszor - Királynál BUDAPEST, VIII., József-körút 15. sz. a ugyanolyan hangszereket még olcsóbb árban kaphat például: Ritmikus hegedő tokkal vonóval együtt - 10 korona. Oltás-Mandolin rez-gépezettel - 12. Harmonika orgona hanggal, iskolai együttl - 8. Fuvolák 1 koronától feljebb. Árjegyzék ingyen. Telefon: 87-85.

CSÚZ, KÖSZVÉNY, ISCHIAS és IZZRDMÁNYOK ESETEIBEN PÖSTYÉN 60°C MELEG KÉNES ISZAPFÜRDŐIT AZ ORVOSI HELYEN AJÁNLJA PROSP. A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

TELEFON 81-01. István-uti TELEFON 81-01.

szanatorium-vizgyógyintézet

Budapest, VII., Hungária-körút 9: szám, az István-ut torkolatánál. Legmodernebb berendezésű magánygyógyintézet sebészeti női és belsőbajok részére. - Vizgyógyintézet belső b. tegek részére. - Villamos fény-, szén- és napi-fürdők. Svéd gyógytornászati. - Röntgen. - Nagyon mérsékelt árak. - Állandó orvosi felügyelet. - Kitűnő ellátás

A világ legjobb sérvkötőit, haskötőit, millábat stb. Vitarisus Béla készíti a külföldi első specialistáknál tanulmányozott orvosi műköszerezés Budapest, Rákóczi-ut 86. szám. Nem üzlet. Bent az udvarban földsz. 5.

KÉZIMUNKA ES HARISNYA vétele előtt hozassa meg nagy képes árjegyzékemet, mely 286 oldalon 2670 részletesen körülírt rajzokban sorolja fel a női kezimunka összes anyagait és teljes utasítást nyújt azon vevőknek, akik megrendeléseiket személyesen nem eszközölhetik. Videkre bérmentve és ingyen. Alapítatott 1883. BÉRCZI D. SÁNDOR női kezimunka .. nagyiparos .. Budapest, Király-utca 4. szám. Előnyomdafesték kék és fehér színben (szablonozási célokra) legjobb minőségben gyári árakban kapható. Tassák mintát kerzi.

Legelősebb csövénykerítés készült HICKER A Ferencz József rakpart 23. sz. TELEFON 11-56. Költségtérítés ingyen

Michelstädter Utóda Oskó Géza BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz. Cipő-különlegességei. Ásszabottárak talpa vésva.

Fővárosi Orteum o o o WALDMANN IMRE, igazgató. o o o VI. Nagybányai-utca 17. szám Ma szerdán Baumann és Gyárfás jutalomjátéka. Az öltözőben? Alkalmi jelenet. Irták: BAUMANN és GYÁRFÁS. Rendezték: Baumann és Gyárfás. Előadják: Baumann és Gyárfás. SZEMÉLYEK. Baumann Károly, Gyárfás Dezső, Baumann Károly, Gyárfás Dezső. Történetik Budapestben, a Fővárosi Orteumban Baumann és Gyárfás öltözőjében. Idő: Baumann és Gyárfás jutalomjátéka. Továbbá: A kitűnő máusi műsor, Hansi Führer, Lucie König, Nirvana, Max York, The Brunins és a többi elsőrendű különleges számok részvételével. Az előadás 8 órakor kezdődik. Jegyelővétel a nappali pénztárnál, 10-11-ig és 3-6-ig. A telkerített jegyek árát a Fővárosi Orteum igazgatójának írásban kell megkérni.

ŐS-BUDA VÁRA Friedmann Adolf igazgató. Minden este a teljes honvédszenekar hangversenye. A variáló színpadon a következő művészek fellépnek: Wolff Ede cirkuszszíngazdó és Mrs Maude Wolfe, 4 Sister Theissen zeneművészek, Red Pinaud Comp. burlesque komikus társaság egy amerikai tingi-tangiban, Andersen testvérek - Frederico, Barbalonga a milánói «Scala» tagja, - «New Yorki Comedian Four» amerikai legkomikusabb utcai-énekei. - Mr. Depford mutatványai a szabadon álló létrán stb. stb. Folies Comique Cabaret A víg Öze egy második házassága és «Lysistrata» kacsagató bohózatok. Párizsi hipodrom. Ős-Budavárograph. Moulin Rouge. Falművészi látványosság. Nagy szabású díszjátékok, stb. Boléppótlj este 8-ig 60 fillér, aztán 1 korona. Mérsékelt árú jegyek kaphatók az összes dobány- (szédesben és az omnibuszokon. Az előadások kedvezőül fogadják is megtartatnak, előkészületben: Judea.

Háziasszonyok öröme! Magyar szab. 33090. sz. London-fels. «Non plus ultra» ruhamosó-gép Ára 10 korona. A legyengőbb nő is kezelheti. - Gyermek is tud vele bántani. Minden mosóteknőbe beilleszthető. Előnyei: a ruhát kíméli, jól munkacserél, tiszta vizet és szappant takarít. - Prospektust bérmentve küld egyedül gyáros: Madarász Gyula, Budapest, VII., Hernád u. 45. Próbamosás minden hétfő d. u. 3 és 4 óra között. Vízvezetékjavítások keresetnek.

S Z I N H A Z A K

Szerdán, 1907. május 22-én.

M. kir Operaház

Pillangó kisasszony.

Tragikus dalmű 2 felvonásban, 3 részben. Szövegét Long János L. és Balasco David nyomán írta Ilica L. és Giacosa G. Ford. Váradi Sándor, zenéjét szerezte Puccini Giacomo.

Személyek:

Pillangó kisasszony Szamosi E. Szuzuki Váradi M. Kate Flattné Arányi Pinkerton Beek Sharples Beek Goro Déri Yamadori herceg Pichler Bona Noy B. Yakusid Higodás Császár bíró Váradi

Kezdeté fél 8 órakor.

Gránia Színház

Hellász földjén.

Kezdeté fél 8 órakor

Királysínház

A boroszlói opera-társulat vendégjátéka: SALOME.

Zenedráma egy felv. Wilde Oscar szövegére írta Strauss R. Kezdeté 8 órakor

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban. Írtá Leon és Stain Zenejét szerezte Lohr Ferenc

Zéta, montenegrói követ Pani Valenciennefelesége Battfalvi János gróf Háthonyi Glavari Hanna Szoyr Rosillon Camil Bálint B. Bogdanovics Abonyi Sylviane, a felesége Tallan A Praskovia Orley F. Kromow Kövály Olga, a felesége Szatymazsi Raoni de St Briceho Bozerédj Kezdeté fél 8 órakor

Singer és Wolfner kiadása Tátrakalauz

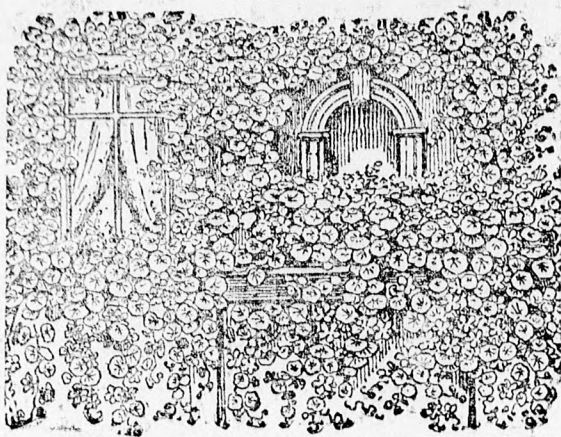
(1905) Utmutató a Magas-Tátrába s a Tátravidéki Fűrdőkbe, A Magyarországi Kárpátgyógyászati Társaság közreműködésével szerkesztette Dr. Szontágh Miklós kir. tanácsos. A szerző halála után átnézte Dr. Jarmaly László. Térképpel. 3. kiadás. Ára kötvé 3 kor. A Kassa-oderbergi-vasúti személyszállító vonataink zsebménetrendje. Rövid utmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ára 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomásain, ugyszintén minden önykereskedésben.

Szőlő-ajtványok,

mesés szepék, 1-2 évesek különösen pútlásra alkalmasak, ezre a kétéveseknek 150 K, csomagefaj 180-250 K. 10 erős ajtvány Csaba gyöngye, érik július közepén, 10 korona. WILLINGER MARTON-nál, Zomba. 5223

Japan virágdíszítő

„Villámkeverék“

Ha ablakát, erkélyét, kertj lakát, üres falait, stb. A felvidítő zölddel és virággal akarja felékesíteni, úgy hozza zsebon magvakat

Schäfer József

„Villámkeverék“

Japan virágdíszítőjéből

Minden szállításnál mellékelünk használati utasítást. A magok 4 nap alatt kikelnek és rövid idő alatt minden csupasz falat csodálatosan szindus keppel takarnak el. A magok szobákban, cseropekben is kikelnek. Egy csomagot frt 1:10-ért, 8t csomagot frt 4:50-ért, 12 csomagot frt 8:50-ért az összeg előleges beklüldése ellenében szállítok. Utánvét mellett 12 1/2 kr. a postadíj többlet.

SCHÄFER JÓZSEF, PRÁG, Tischlergasse 33.

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma este háromnegyed 8 órakor.

Nagy diszeloadás

az összes erők felléptével.

TÁTRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCA 77.

1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD

zeneművész.

JEANETON ELSA

énekesnő.

BRONN JAQUE

legjobb táncumorista.

BERMONEY MINA

első művésznő.

LES LATOURES.

opera parodisták.

azonkívül a 24 számból álló fényes

májusi műsor.

Pályolyokl Fenntartott helyek

Kezdeté 8 órakor

PÉNZ

1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120 óra 12 kor. 26 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér, 182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50 fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyed-éven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (beleértve már a kamatokat is); ajánlok tisztviselőknak, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is vannak) fővárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezések nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak tárcza-váltóhittelt. Meglevő drága kölcsönök konvertálására különösen ajánlatos.

Továbbá 3 1/2, 4-4 1/2%-os jelzálogkölcsönöket I., II., III. helyre is, ugyszintén nyílt követeléseket és gavallér-váltókat nyomban leszámítatom, házassági óvadéokra 1/4 részét 5% kamatra kölcsönt, gyapjura, terményre, jövő terményre előleget nyújtatok, birtokos és bérlőknek, gyors és díszkrét elintézés felvilágosítás díjtalan. (Válaszbélyeg.)

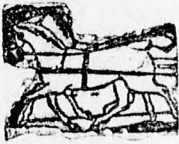
Előleg jutalékra nincs.

SZILÁGYI MIKSA

tőzsdetagg.

Megkeresések 222 számú postafiók főposta kéretnek.

GIMBALOM KEDVELOK MIELOTT BARHOL IS VENNENEK KERJENEK ARJEGYZEKET VARGA ÁRPAD HANGSZER GYAROSTOL MAKO

SCHMIDT M

szíjgyártó, nyeres és bőrdísz. Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz. Ajánlja saját gyártmányú kocsi- és lovagló - szerszámait. Mindennemli utazó és kézi bőrdíszek, pénz, szivar, cigaretták stb. tárczáit. - Arjegyék bérméve.

BLAUNER VICTOR műbutor-asztalok

Epest, Teréz-kört 23. Saját készítményű modern stíli butorok a legutányosabb árakban és szelid kivitelben kaphatók.

Butorok saját tervezetök után készíttetnek.

MARGIT GYÓGY FORRÁS

(„Margittelep“ Bereg megye.)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn

Megrendelheő: Édeskuty L.-nél Budapest és a forrás közelségénél Munkács.

Vizsgálati ajándékul isko ai könyvtárak számára legolesőbb, legjobb és legalkalmasabb a

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Magyar fiuk, magyar leányok számára. Szerkeszti POSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, szindarabok és utleírások gyűjteménye.

Egy-egy kötet ára szines borítéku bekötésben 50 fillér.

Megrendelésnél minden címért 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért tíz korona küldendő be. Minden kötet külön is kapható. - Iskoláknak, tanítóknak szivesen küldünk egy mintakötetet, valamint teljes jegyzéket a Filléres Könyvtár-ból.

SINGER ES WOLFNER könyvkereskedése, Budapest, Andrássy-ut 10

Cs. és kir. déli vaspálya társaság.

Üzletigazgatóság.

2231/P 1907. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Nagykanizsa állomásunkon építendő új mozdony, személyzeti laktanya épület létesítésére, valamint ugyanott a létező szénfészernék átalakítására kocsijavitó műhely épületté, ezennel pályázatot hirdetünk.

A munkára vonatkozó bővebb adatok, nevezetesen a tervek, a költségvetések és az építési ajánlatok mintája az alulírott üzletigazgatóság építési és pályafenz tartási osztályának hivatalos helyiségében (I. Mészáros- u. 19. sz. II. em.) a hivatalos órák alatt díjmentesen átvethetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok mindegyik épületre külön-külön legkésőbb f. é. június hó 10-én déli 12 óráig, általános osztályunk ígatóhivatalánál (földszint 9. sz. ajtó) nyujtandók be, eme felirattal ellátva »Ajánlat a kanizsai mozdony személyzeti laktanya épületre.« és »Ajánlat a kanizsai kocsijavitó műhely épületre.«

Az ajánlat komolyságának megerősítésére szolgáló kauciónak befizetését, mely az ajánlati összeg mintegy 5 százalékát fogja kitenni a munkával megbízott ajánlattevő pótlólag kívánatra teljesíteni tartozik.

Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok között való szabadválasztás jogát fenntartjuk magunknak.

Budapest, 1907. évi május hóban.

Az üzletigazgatóság.

Utánnyomás nem díjaztatik.

Most jelent meg:

- 231-232. Posa Lajos. Világszép nádszál kisasszony. Korona Mese képekkel ... 1.-
233. Posa Lajos. Muzsikál a rajkó és más történetek. Képekkel ... -50
234. Posa bácsi meséskönyve. I. gyűjt. kép. ... -50
235. Posa Lajos. Mese a kis kanászról. Kép. ... -50
236. Posa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép. ... -50
237. Posa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép. ... -50
238-240. Posa bácsi meséskönyve. II. gyűjt. kép. ... 1.50
241-242. Posa Lajos. Czini-czini. Képekkel ... 1.-
243. Posa Lajos. Marcsi vitéz. Képekkel ... -50
244. Posa bácsi meséskönyve. III. gyűjt. kép. ... -50
245-246. Posa bácsi meséskönyve. IV. gyűjt. kép. ... 1.-
247. Posa Lajos. Kaczor király. Képekkel ... -50
248. Posa Lajos. Csali mese. Képekkel ... -50
249-250. Posa Lajos. Bandi álma. Abroszka, báránka, botoska. Két mese, képekkel ... 1.-
251. Sebők Zsigmond. Tihinkos Lajkó ... -50
252. Havas István. Magyar fiuk. Tört. elbesz. ... -50
253. Benedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt. ... -50
254. Thirring Gusztávné. Apró mesék. Kép. ... -50
255. Figura bácsi mókái. Összegyűjtötte Kiszely Robert. ... -50
256. Köver Ilme. A vitorlás hajó ... -50
257-259. Abonyi Árpád. Magyar fiuk Afrikában. Regényes elbeszélés. Képekkel ... 1.50
260. Lengyel Laura. Piroška mesét olvas ... -50
261. Sebők Zsigmond. A doktor ur. Képekkel ... -50
262. Lorinczy György. A magyar dicsőség Kép. ... -50
263. Dingha Beia. Akom király baja, Kép. ... -50
264. - Boske a léghajón, Képekkel ... -50

KISS szerencsésje NAGY!

Hogy hívják?

Központi iroda: Kossuth Lajos-utca 13. szám

Véletlenül függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsésjét, boldogságát megalapíthatná! Talán a neve melletti osztálysorsjegy-szám egy nagyobb nyereséggel lesz kihúzva már a legközelebbi húzásokon.

Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban levő saját vagy családtagjának neve melletti számmal, — mely csakis

Kiss Károly és Társa

bankházában, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sz. kapható, mert

KISS szerencsésje NAGY!

Ábel 2327	Barnabás 46908	Elezár 108012	Géza 19253	Johanna 105983	Lóránt 108015	Oktavius 39420	Szalvator 106066
Abrahám 7488	Beatrice 107685	Elenér 106193	Gida 16046	Jolán 96830	Lothárd 93373	Olga 22228	Szerafin 8195
Adám 8219	Béla 27114	Eleonóra 8333	Gilbert 167306	Jónás 102124	Lőrinc 60094	Olivér 32084	Szeréna 39196
Adél 9812	Bence 107151	Eliás 16886	Gizella 68022	Jonathán 4959	Lucia 8323	Olympia 107167	Szidónia 22152
Adolf 8307	Benedek 39443	Ella 27993	Gottfrid 93389	Jordán 16520	Lucián 54727	Orbán 8211	Szigfried 41634
Adorján 13619	Benjamin 48145	Elvira 46914	Guidó 108007	Józsa 102255	Ludmilla 8824	Oszkár 67811	Szilárd 23195
Agost 3374	Beno 51203	Elza 37753	Gusztáv 107157	József 68005	Ludvig 94218	Othelo 39476	Taksony 94954
Adrián 8192	Bernát 4218	Emmanuel 24760	Cyárfás 58388	Judith 60104	Lujza 107994	Othmár 39491	Tamás 105996
Adrienne 16609	Berta 19158	Emil 19767	György 60100	Julia 52608	Lukács 68818	Ottó 48167	Taszió 21065
Agátha 94206	Bertalan 8392	Emilia 107160	Cyörgyike 96340	Julján 93384	Lukrécia 107162	Ottó 51209	Tekla 38882
Agnes 51298	Bertold 107696	Emma 39557	Győző 102261	Juliska 102107	Magda 53391	Ottokár 21056	Teofil 48155
Agost 64590	Bertram 107626	Emő 34946	Gyula 46795	Jusztina 94934	Magdolna 8265	Ódón 34977	Teodor 38885
Agoston 8142	Biri 13611	Emő 20552	Cyuri 8154	Jutka 4957	Malvin 106087	Órszi 23124	Tercsi 20177
Akos 60090	Blanka 8331	Erasmus 34039	Éabaltuk 13255	Kajmán 93963	Manfréd 102110	Paul 20068	Teréz 102238
Aladár 13165	Bódog 27160	Erna 39769	Hajnalka 106069	Kálmán 102103	Manó 8167	Paula 107664	Terka 60115
Alajos 8196	Bogdás 19124	Ernesztin 102121	Hedvig 94996	Kamill 67651	Marcell 73321	Paulin 50635	Tibor 96066
Albán 4963	Boldizár 22964	Ernő 60125	Heléna 102244	Karolin 93682	Margit 54779	Pepi 39587	Tihámér 48143
Albert 64587	Bónifác 39740	Ervin 92382	Henrik 13679	Károly 54425	Mária 93667	Péter 32454	Tinka 27200
Albin 94906	Borbála 94928	Erzsébet 8148	Hermann 4967	Katalin 67836	Mariska 51247	Piroska 22965	Titusz 22205
Albrecht 73334	Boriska 60092	Eszter 19119	Hermína 96977	Katarina 8217	Márk 107687	Pista 9808	Tivadar 8250
Alfonz 67318	Böske 60085	Etel 107171	Hilár 102279	Kázmér 16610	Márkus 93669	Pongrác 106031	Tivadar 8250
Alfréd 8236	Brigitta 52614	Eufrozima 94229	Hilda 94993	Kelcsem 68003	Mária 68732	Ráchel 94998	Tóbiás 102280
Alice 73398	Camilla 94959	Eugénia 73202	Hubert 13603	Keresztély 107172	Martin 53390	Rafael 93673	Tódor 67682
Amália 8248	Carolina 102219	Eva 67335	Hugó 106074	Klára 96828	Márton 4972	Regina 51295	Ulrik 54780
Ambrus 108030	Cecilia 102280	Ezsás 8358	Humbert 68739	Klára 96828	Máté 107659	René 33737	Urbán 94912
Andor 102236	Cézár 107170	Éabán 53393	Hübolyka 54402	Kolozs 68013	Matild 54707	Rezső 32993	Valentín 32970
András 96095	Clarissa 106189	Fáni 106199	Ida 106014	Konrad 8261	Mátyás 60908	Richárd 22293	Valéria 61210
Angelika 4203	Clementina 106186	Farkas 106063	Ignác 93337	Konstatin 105989	Maxim 68012	Róbert 21057	Vazul 67624
Anna 68734	Constantin 4953	Felicia 94995	Ika 67657	Kornél 94991	Melánia 102264	Rókus 33808	Vencel 94924
Antalka 107693	Córa 60697	Félix 8376	Iés 51359	Kornelia 13267	Melinda 96059	Róland 24752	Vendel 107671
Anton 93331	Cornélia 68025	Ferdinand 102258	Ima 3901	Kristóf 107638	Melitta 54742	Róman 39756	Verona 8201
Antónia 107644	Cristian 102267	Ferenc 53398	Iona 102146	Krisztin 106159	Menyhért 67344	Romeó 107163	Vidor 73329
Aranka 106174	Daniel 36061	Flóra 67334	Imre 102194	Krisztina 94994	Mici 68018	Róza 39432	Viktor 63377
Arisztid 51239	Dávid 4963	Flórián 73303	Ipoly 94930	Zajos 102270	Mihály 102222	Rozália 32071	Viktória 64249
Armand 4209	Demeter 13673	Flóris 16832	Ince 19122	László 8190	Miklós 93338	Rozina 22259	Vilma 67302
Armin 103687	Demján 27179	Fodár 107666	Iren 102169	Laura 13266	Miksa 67320	Rózsa 32455	Vilmos 93651
Arnold 102216	Dénes 22192	Franciska 94993	Irma 96675	Lázár 107152	Milán 107173	Rudolf 106160	Vince 107670
Aron 94996	Dezso 46925	Frida 68748	István 8398	Lea 95344	Mór 94990	Salamon 8191	Virgil 8214
Arpád 8368	Domokos 108026	Fridrika 54402	Iván 66903	Lehel 102295	Móric 73213	Sámson 94958	Walter 27978
Arthur 95000	Donáth 43154	Frigyes 13616	Ivor 51485	Lénárd 94943	Mózes 61612	Sámu 48146	Wilhelmina 39419
Arzén 106380	Dóra 22065	Fülöp 4964	Izabella 68011	Lenke 8267	Náci 22280	Sámuel 22285	Wladimir 21400
Attila 102182	Dorothy 94992	Gábor 106177	Izidor 93342	Leó 13554	Nándor 39450	Sándor 27111	Wolfram 39595
Augusta 4293	Döme 107158	Gabriel 96970	Izor 102295	Leontin 106952	Nárcisz 21070	Sári 24779	Zakariás 102100
Aurél 8163	Dömötör 93400	Gabriella 102172	Izsák 4969	Leonora 102105	Natália 34090	Sarolta 20199	Zádor 32094
Aurélia 9366	Eberhard 51249	Gáspár 19116	Izso 96994	Leopold 94955	Náthán 46926	Sebestyén 107245	Zoltán 23112
Balázs 8204	Edith 60087	Gebhard 13170	Jakab 106162	Lidia 8290	Nelli 39746	Simon 87761	Zseni 39498
Bálint 102265	Ede 39410	Gedeon 2109	Janka 107691	Lina 52608	Nesztli 32469	Soma 20558	Zsigmond 46918
Baltazár 106172	Edvard 107630	Gellért 107164	János 107691	Lipót 68004	Netti 19764	Stefánia 39742	Zsófia 24753
Bandi 107650	Elek 13551	Gertrud 94953	Jenő 8375	Livia 161096	Nina 106019	Szabolcs 8387	Zsuzsanna 20200
Barbara 106154			Joachim 95349	Lőrinc 167790	Norbert 27198	Szaniszló 106975	Xaver 106045

A szíves megrendeléseket postafordulattal kérjük, hogy a kívánt szám közöttben el ne adassék.

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már

háromszor a jutalmat és a legnagyobb nyeresémet **600.000** koronát — **1.500.000**

400.000 koronát — **400.000**

Összesen **4** sorsjegyre **2.200.000** koronát igen tisztelt vorúlnukok küzetal.

Több ezer fül nyert a most lefolyt sorsjátékban nagyobb nyereseményeket **KISS-nél.**

Kísérlelje meg tehát szerencsésjét mindenki **Kiss bankházában** mert **KISS szerencsésje NAGY**

Kiss Károly és Társa Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.

Az I. osztályú sorsjegyek árai

Egy nyolcad 1 K 50 fill.

Egy negyed 3 " "

Egy fél 6 " "

Egy egész 12 " "

Tessék kívágni és címünkre beküldeni:

MEGRENDELÉS.

KISS KÁROLY és Társa bankháza
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Szíveskedjék nekem a XX. sorsjáték I. osztályára a..... sorsjegyet, hivatalos tervet és húzás után hivatalos nyereseményjegyzéket küldeni.

— A sorsjegy árá: —

..... kor. .... fill.

(A meg nem felelő mádot szíveskedjék áthuzni.)

A XX. sorsjáték első osztályának húzása már **május 23 és 25-én** lesz.

Fiókjárat: **Erzsébet-körút** **22. szám**

Pontos cím: Név: .....
Lakhely, utca, házászám: .....
Utolsó posta, (megye) .....

Fiókjárat: **Váci-körút** **5. szám**

Ez a divat- FELÖLTŐ!

Hazai, valódi angol- és skótszövetből minden színben, **24 K**
60, 50, 40, 30 és
Méret után elsőrendű elkészítéssel 10 K-val több.

KOCH Testvérek
Budapest legnagyobb férfi-, fiú- és gyermekruha-áruház
Károly-körút 26.
Öltözködési almanachunkat ingyen és bérmentve küldjük!

Hol keressük a LEGJOBB POUDERT?
Kérjünk MÜLLER J. L.-féle

Blaha Serail Poudert

BLAHA LIZSA (baró Splényiné) színművész ó legkedveltebb arczképe. Valamennyi arczper legjelesebbje egy nappalra, mint estére, tekintélyek által megvizsgáltván, a tisztának és tökéletesen ártatlannak találtatott. Mint pipereczkék alkalmasan, az arczbőrnek a leggyönyörűbb fehérséget, újkorú üdöséget, szépséget és rozsápi köcsönöz.

GREME POMPADUR

Összeköttetésem folytán sikerült a világhírt és hírhette határos „Greme Pompadur” egész eredeti tisztaságban és erőiben összehoztatnom. És ezen szer, melylyel a hírnöves Pompadur asszony egész arczát fenn tartani szokásos, anélkül, hogy az egészségenek ártott volna. E kitűnő szer jóval följebb minden eddigi enemi gyártmányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmazatik, arcot és kezet bedörzsölve aztán egy kissé beinteni a „Poudert de Serail”-jal.

Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.
MÜLLER J. L.
os. és kir. udvari illatszerező és pipere-czappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronahegy-ut. 2. Az országban mindenütt kapható.

II. fiók:
VI. kerület
Teréz-körút 46.
A nyug. pályaudvarközeliében
Telefon 24-27.

I. központ:
IV. kerület
Szervita-tér 3/b.
saját palotánkban.
Telefon 3-49.

A legfőbb ideje, hogy osztálysorsjegyeket vásároljon nálunk, mert az I. osztály huzása már holnap csütörtökön f. é. május hó 23-án megkezdődik és szombaton május 25-én lesz folytatva.

Török A. és Tsa
Bankház R.-T. Budapesten.
Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

III. fiók:
V. kerület
Váci-körút 4.
a Deák-tér közeliében.
Telefon 11-58.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:
1/1 sorsjegy ... 12 K.
1/2 " ... 6 " "
1/4 " ... 3 " "
1/8 " ... 1.50 "

IV. fiók:
IV. kerület
Museum-körút II.
a múgyetem áteleiében.
Telefon 20-67.

Pénzszekrények
egy darabból álló köpenynyel legelőnyösebben beszereshetők.
BECHER ES HILDESHEIM
ezeg pénzszekrénygyártó és trezorépítő üzletnek magyarországi vezérkénviseleténél:
NEY és EPSTEIN cégél, EUDAPEST, VI., Podmaniczki, ut. 4.
Képviselek minden városban keresetnek.
ÁRNYEGYERK ES TERVEK DÍJMENTESEN.
Régi szerkezeteket cserélőpen átvesztünk.

Perfekt könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI. Sziv-utca 28. III. 34.

Titkos betegségek szakorvosa
Dr. Kajdacsy József
v. cs. és k. ezredorvos és v. kórházi főorvos.
Rendel: délelőtt 9-4-ig, este 7-8-ig.
Lakik május 1-től
Bpest Andrassy-ut 13.
I. emelet.
Levelei útján is biztos gyógyosiker.

Menyasszonyi kelengyék
- 500 koronától feljebb, a legszolidabb kivitelben. -
Nagy raktár női és férfi fehérneműek és pongyolákban.
Kantiz Ferencz és Tsa
vászon és asztalnemű raktárában
IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Ezen specialista legjobban ajánlató szerlelet szedő tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszerű és hújakörös osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI
specialista nemi bajokban, emerlit. kórházi orvos,
gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és mákacs
titkos betegséget
(húgyszólyást sebeket, syphillist stb.)
Impotentiát (fertui gyengeség)
még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül.
Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válasz. Kívántra gyógyszerok.
Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapesten, Erzsébet-körút 12. szám
Félszo ut. - Bejártat a lépcsőnél. - Külön várótermek.

Hirdetések felvételnek a kiadóba.

Dr. FUREDI
kórházi főorvos, katonai, megyei és ker. pénztár főorvos, a módjide-rend lovagja stb.
Titkos betegségek
minden nemi, impotencia, nemi és női bajok, legképzettebb specialista, rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig.
BUDAPEST, Kerepesi-ut 60 sz.
Vegei és góresői vizsgálat mellett, levei útján is biztos gyógyosiker. Mérsékelt díj.

Nagy haszon

érhető el jelenteg aranylag csekély risikóval a tőzsdén bizonyos papírok vételénél. Az utóbbi idők jobb gazdasági viszonyai máris az értékek emelkedését hozták meg s feltehető, hogy az csak azután fog teljes mértékben kialakulni. Csupán elfogad megbízásokat egy az oru- mint az értéktőzsdén a legszolidabb alapon, mérsékelt fedezet mellett. Levelekre azonnal válaszolunk a bizonyos papírok vételét indokoltan ajánljuk. **KARDOS L. és TARSÁ**
BUDAPEST, VI., Halós-utca 25. szám. I. emelet. Telefon 9-821

Ne felejtessen el
osztálysorsjegyet

GABDICKE bankházában

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca II vásárolni.

Huzás már holnap.

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad	sorsjegy ára
12	6	3	150	korona.

E hirdetésí rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Ideges és gyengétségek
gyermeknevelés szakkereső orvost és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógynevelő, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Veszek zálogszedőulákat, elzálogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Eladó
Nógrádmegyében 625 holdas birtok szép lakással 110.000 forint. Teher 75.000 forint. Gianone Budapest-Zuglói fűjcsár-ut 135 Válaszbélyeg. 5352

Polgáriszkolai
igazgatói állást szerzek azon okleveles izraelita tabárnak, ki leányomat, állásnán levő polgáriszkolai tanítónőt feleségül veszi. Honorárium tízezer korona. Pályázat teljesen vagyonalan állásnéküli is. Részletes ajánlatok „Díre kőrnak 1907” kiadóba. 5354

Gyar-utca.
Nyolczadikán irt kártyájának mindenben megfeletem. Egyizben volt csak szerencsém láthatni. Mult vasárnap hirdetésemre nem mutatkozott, sőt válasza sem érdemesített. Ezóta, Isten a megmondhatója, folyvást kerestem, figyeltem. Elutazott talán? Megnyugtathatna pár sorával, nehogy valami megmondótalansággal magának is ártsak. Miképen levelezhetnék a távolból? Millió kézsök búsló A-jáfol. 5352

Egy Bösendorfer féle
rövid zongora, egy hosszabbított ebédasztal, egy üzleti pult márványlappal és több más butordarab költségmentesen azonnal eladó. Kmetty-u, 18 II. 19.

Házvezetőnek
ajánlkozok egy intelligens 45 éves urú nő, ki a háztartás minden ágában teljesen jártas. Címe: Lutter Károlyné. Ipoly-Damasd. Hont-megye.

107 hold
föld eladó, épülettel és kuttal Nagyváradtól egy óra járásnyira, mű-uton. Ertekezni lehet Márkó Péter tulajdonosnál, Hm-Vásárhely II. k. Fehérvári-ut 2. szám.

Polgári iskolai
reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

Pénzkölcsön
házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is; személyhi tel katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg közös nélkül is gyorsan, olcsón közvetít. 200
Kreditor bankiroda Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

PÉNZ kölcsön
ügyekben forduljon bizalommal
Heller és Márkus bankházához VI. Nagymező-utca 21/a.

Fénykép-készülék
objektívet vesz, elad, cserél, illetve Appolo lemezek egyedi elárulása helye.
HATSCHKEK EMIL
Andrássy-ut 18., főköja: Erzsébet-körút 88. Alapítattott 1877. Sokkal olcsóbb, mint részletfizetésre.

Grammofonokat,
fonográfok legújabb kivitelben. Gyári árban előnyös részletfizetésre szállít
Waldmann Gyula
hangszerosztálya Budapest, Rákóczi-ut 45 N. Fonográfok 7K-tól 150 K-ig Grammofonok 40 300

Képes arjegyzék ingyen.
Legújabb felvett lemezek és hengerek nagy választékban. Javítások elfogadtatnak.
Egy teljes modern hálószoba-berendezés, alig használt, eladó. Megkeresések „Használt” jellegre a kiadóban.

Májusi
csemogé-juhutatót szállít 5 kilós bödönökben 6 kor. bérmentve. Utazók 9% mellett dolgozhatnak. Felső-magyarországi hogyi juhutatógyár Nagy-Szalabos Gömörm.

Mérnöki műszereket
vesz, elad, cserél, lejtmérő, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Triaderstb.
HATSCHKEK EMIL
Andrássy-ut 13. Főköja: Erzsébet-körút 38.

Építkezéseket!
Gyarak Jakóháza tervezést, felépítést, átalakítást bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodnyépeti úti rodálpst, Rákóczy-ut 71. 782

2400 hold
vasmedyei birtok, kastély, park, gazdasági épületek, felszerelés, termés és önműködő vízvezetékkel egyben, esetleg részletekben olcsón eladó. Cím: Ganzler Sándor, Kalocsa. 5347

Butor:
Urasági lakberendezések háló-, ebéd- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Földes B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

500 koronát
fizetnek annak, ki a Bazilla fogvizetnek használatát mellett — üvege 76 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök (franco küldéssel külön 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede Wien 19.1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török Király-u. 12., Andrássy-ut 29. sz. Dr. Egger Václav-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz” kéréndő. Hamisítók bejelentése jól jutalmaztatik. 375

Ki a YES-OUI-SI
című lapot megrendeli, átszva minden megrendelés nélkül az országban az

angol és francia
nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfeltétel az megrendelésnél minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és megtanítványokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrássy-ut 97. szám.

Balaton-Füredön
a Hercegi-féle nyaraló, a tó és kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-főlszereléssel, árnyékos kerttel, egy vagy két családnak kiadandó. Van benne 6 szoba, eselédszoba, két konyha, 2 hűvös pince, spejz 3 veranda. Bővebben a fűredő fürdőigazgatóságnál vagy Budapest, IV., Molnár-utca 22 a ház mesternél.

Eladó gépek
8-as Clayton Schuttelworth újabb rendszer új helyett vehető. 6-os Hoffer Schrank 10 éves 16-os 50-es 100-as compound félstabilgép 25 és stabilgép kazánnal 10 légkörre, 40-es 8 légkörre, 4-es cséplőgarnitúra, olcsó gözke egyes-szárnyú mind kettő karban olcsón kapható. Timár Ede cégnél. Budapest, Lipót-körút 28. Cseréjületek köttetnek. 25600

BUTOR
Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók.
Basch Soma
Lutorraldára, Budapest, VI., Kertész-ut 50. sz. (Király-utca sarok.)

Balaton Berényben
„Magyar-Tenger” szállodában penzió fiúddal 6 korona naponként. Családoknak nagyobb árméréskés. Gallovich.

Vigyázzon.
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 25271 sz

Balaton Berényben
„Magyar-Tenger” szállodában penzió fiúddal 6 korona naponként. Családoknak nagyobb árméréskés. Gallovich.

BUTOROK
háló-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá őr-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bürgermíturák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

Alkalmi zongoravétel
rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-u. 50. szám. 9

Bérmálási
ajándékul legajánlatosabb s legzészérűbb ha, arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E cikkeknek legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló Kohn Ede és Társa utódaik cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszkrzőltetnek. 133

BUTOR
új és használt modern háló-, ebéd-, őr-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegetek veszőnk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-út 11, ezelt Gyár-utca 2.
Az orsz. zeneakadémiaival szembe.
TELEFON 14—09

Balaton Berényben
„Magyar-Tenger” szállodában penzió fiúddal 6 korona naponként. Családoknak nagyobb árméréskés. Gallovich.

BUTOROK
háló-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá őr-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bürgermíturák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

Alkalmi zongoravétel
rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-u. 50. szám. 9

Bérmálási
ajándékul legajánlatosabb s legzészérűbb ha, arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E cikkeknek legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló Kohn Ede és Társa utódaik cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszkrzőltetnek. 133

BUTOR
új és használt modern háló-, ebéd-, őr-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegetek veszőnk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-út 11, ezelt Gyár-utca 2.
Az orsz. zeneakadémiaival szembe.
TELEFON 14—09

Balaton Berényben
„Magyar-Tenger” szállodában penzió fiúddal 6 korona naponként. Családoknak nagyobb árméréskés. Gallovich.

BUTOROK
háló-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá őr-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bürgermíturák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

Alkalmi zongoravétel
rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-u. 50. szám. 9

Bérmálási
ajándékul legajánlatosabb s legzészérűbb ha, arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E cikkeknek legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló Kohn Ede és Társa utódaik cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszkrzőltetnek. 133

BUTOR
új és használt modern háló-, ebéd-, őr-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegetek veszőnk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-út 11, ezelt Gyár-utca 2.
Az orsz. zeneakadémiaival szembe.
TELEFON 14—09

Balaton Berényben
„Magyar-Tenger” szállodában penzió fiúddal 6 korona naponként. Családoknak nagyobb árméréskés. Gallovich.

BUTOROK
háló-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá őr-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bürgermíturák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

Alkalmi zongoravétel
rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-u. 50. szám. 9

Bérmálási
ajándékul legajánlatosabb s legzészérűbb ha, arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E cikkeknek legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló Kohn Ede és Társa utódaik cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszkrzőltetnek. 133

BUTOR
új és használt modern háló-, ebéd-, őr-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegetek veszőnk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-út 11, ezelt Gyár-utca 2.
Az orsz. zeneakadémiaival szembe.
TELEFON 14—09

Balaton Berényben
„Magyar-Tenger” szállodában penzió fiúddal 6 korona naponként. Családoknak nagyobb árméréskés. Gallovich.

Vigyázzon.
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 25271 sz